

ΑΝΤΙΠΕΛΑΡΓΗΣΙΣ

Απάντησις εἰς τὸ ὑπόμνημα
τῆς Α Π τοῦ Μητροπολίτου Θεσσαλδος κ. Γερμανοῦ

ἤτοι

περὶ τῆς κανονικότητος καὶ νομιμότητος
τῶν μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀειμνήστου Πατριάρχου
Ἀλεξανδρείας ΚΥΡΟΥ ΣΩΦΡΟΝΙΟΥ γενομένων.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΥΠΟ

ΑΘΗΝΩΝ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΠΑΥΛΟΥ

(Μεγάλου Ἀρχidiaκόνου)

61

ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ

1900

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

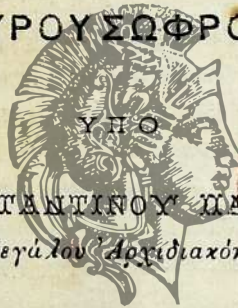
ΑΝΤΙΠΕΛΑΡΓΗΣΙΣ

Απάντησις εἰς τὸ ὑπόμνημα
τῆς Α Π τοῦ Μητροπολίτου Θηβαΐδος κ. Γερμανοῦ

ἦτοι

περὶ τῆς κανονικότητος καὶ νομιμότητος
τῶν μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀειμνήστου Πατριάρχου
Ἀλεξανδρείας ΚΥΡΟΥ ΣΩΦΡΟΝΙΟΥ γενομένων.

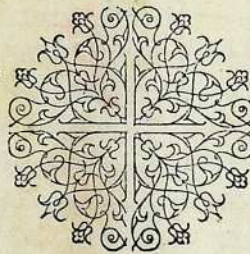
ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΥΠΟ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΠΑΓΩΝΗ

(Μεγάλου Αρχιεπισκόπου)

ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ

1900

ΣΙΖΗΤΑΡ ΠΙΤΥΑ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΝΤΙΠΕΛΑΡΓΗΣΙΣ

*Πρὸς τὴν Αὐτοῦ Πανιερότητα τὸν Μητροπολίτην
Θηβαῖδος κύριον Γερμανόν.*

Πανιερώτατε!

ὑπὸ πνευματικοῦ τέκνου τῆς ὑμετέρας Πανιερότητος μοι ἀπεστάλη ἐναγχος ἔντυπον φυλλάδιον φέρον τὴν ἐπιγραφὴν: «ὑπόμνημα τῆς Α. Π. τοῦ Μητροπολίτου Θηβαῖδος κ. Γερμανοῦ πρὸς τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην καὶ τὴν περὶ Αὐτὸν ἀνωτάτην Ἱερὰν Σύνοδον» καὶ ἡμερομηνίαν «Ἀλεξάνδρεια 15 Ἰανουαρίου 1900» μετὰ τῆς υπογραφῆς «† ὁ Θηβαῖδος Γερμανός», πραγματευόμενον τὰ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀειμνήστου Πατριάρχου Σωφρονίου ἐν ἡμῖν γενόμενα, ἅτινα καταγγέλλονται ὡς ἀντικανονικά καὶ ἀδύνατα. Καίτοι ἡ τοῦ ἀποστειλαντός μοι τὸ φυλλάδιον τοῦτο πεποιθήσις πρὸς τὸν ἀρχιερατικὸν λόγον τῆς ὑμετέρας Πανιερότητος εἶνε μεγάλη, ἀλλ' ἐπειδὴ μέγα ἐπίσης καὶ ζωτικὸν τὸ ἀντικείμενον, ὅπερ πραγματεύεται ἡ Πανιερότης Της, ἀφοῦ δὴ τοῦτο ἀναφέρεται εἰς αὐτοὺς τοὺς θεσμοὺς καὶ τοὺς κανόνας τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ, μεγάλη δὲ καὶ ἡ ζημία ἂν πράγματι τὰ ἱερά καταπατήθησαν θέσμιμα, διὰ ταῦτα ἐτόλμησε νὰ ζητήσῃ τὴν διαβασάνισιν τῶν ἐν τῇ εἰρημένῳ φυλλαδίῳ ὡς ἀντικανονικῶν φερομένων, σκοπῶν οὕτω διὰ τῆς συγκρούσεως τῶν γνώμων, ὡς διὰ τῆς συγκρούσεως τοῦ χάλυβος μετὰ πυρολίθου, νὰ παραγάγῃ φῶς, φῶς δὲ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ εἶνε ἡ ἀλήθεια: διὸ καὶ πρὸς εὗρεσιν τῆς ἀληθείας καὶ πρὸς καθησούχασιν τῆς, ἐκ τῶν διὰ τοῦ φυλλαδίου καταγγελλομένων, σκανδαλισθείσης συνειδήσεώς του, παρέπεμψεν ἡμῖν τὸ ἔντυπον τοῦτο ὑπόμνημα τῆς ὑμετέρας Πανιερότητος, ἐρωτῶν «εἰ ἄρα ταῦτα οὕτως ἔχει».

Ἀνέγνων ἐπισταμένως, Πανιερώτατε, τὸ φυλλάδιον καὶ ἐπεθύμουν

νά πιστεύσω, ὅτι τὰ ἐν αὐτῷ δὲν ἐγράφησαν ὑπὸ χειρὸς ἀρχιερέως, οὐδ' εἰσὶ ταῦτα ὑπαγορεύσεις καρδίας χριστιανικῆς, ἤτις κατὰ τὸν Ἀπόστολον δέον νὰ ᾔη «Ναὸς τοῦ Θεοῦ καὶ κατοικία τοῦ Ἁγίου Πνεύματος» (Α'. Κορινθ. 3,16), τὸ δὲ πνεῦμα τοῦ Θεοῦ φυγαδεύεται ἐκείθεν ἐνθα χαλκεύεται ἡ ἀληθοφάνεια τοῦ ψεύδους καὶ ἡ ἐπισκότισις τῆς ἀληθείας· διότι «τίς κοινωνία φωτὶ πρὸς σκότος ; τίςδὲ συμφώνησις Χριστῷ πρὸς Βελιάλ ;» [Β'. Κορινθ. 6, 14]· ἐὰν διὰ τοῦ φυλλαδίου τούτου προϋτίθετο ἡ ὑμετέρα Πανιερότης νὰ ρίψῃ φῶς, διατὶ τότε ἐπὶ τετράμηνον ἤδη, ἀπὸ τῆς 15 Ἰανουαρίου 1900, μένει τοῦτο κεκρυμμένον χωρὶς νὰ ἐκπληρώσῃ τὸν σκοπὸν δι' ὃν ἐξετυπώθη ; μήπως φυλαττόμενον ἐν τῇ σκοτίᾳ, Πανιερώτατε, συμβολίζει τὴν καταγωγὴν του ; Δὲν νομίζετε, ὅτι κρύπτοντες αὐτὸ μέχρι σήμερον, διστάζετε νὰ τὸ υἰοθετήσητε ; ἀλλ' ἴσως ἔγνω ἡ πανιερότης Τῆς, ὅτι δὲν πρέπει νὰ φέρῃ εἰς φῶς-κρίσεις καὶ σκέψεις παρακεκινδυνευμένας καὶ τοῦ ὄρθου ἀστοχοῦσας. Σέβομαι, Πανιερώτατε, εἴπερ τις καὶ ἄλλος, τὴν ἐλευθερίαν τῶν σκέψεων καὶ τῆς κρίσεως, ἀλλὰ δὲν νομίζετε, ὅτι εἰς πάντα χριστιανόν, πολλῶ μᾶλλον εἰς ἀρχιερέα, ἡ ἀλήθεια πρέπει νὰ ἀποτελῇ τὸν ἀμετάσπαστον κανόνα πάσης κρίσεως ; τὸν κανόνα τούτον δὲν ἐσθλάσθη ἡ ὑμετέρα Πανιερότης καὶ μετὰ λύτης μου διαβεβαίω αὐτὴν περὶ τούτου· ἴσως ἡ πρόθεσις Τῆς δὲν ἦτο τόσῳ κακῇ, ὅσῳ ἀπέβη διὰ τῆς δημοσιεύσεως τοιούτων ἀνακριθειῶν, αἵτινες δηλητηριάζουσι χριστιανικὰς συνειδήσεις, ἀλλ' ἐπειδὴ δυσδιάκριτον τὸ κάλον τοῦ κακοῦ, τὸ ψεῦδος τῆς ἀληθείας, τὸ ὠφέλιμον τοῦ ἐπιβλαβοῦς, ἀνάγκη νὰ ἐγκύπτῃ τις περισσότερον εἰς τὴν μελέτην τῆς ἱστορίας, ὅπως εὐκολώτερον διακρίνῃ ταῦτα πάντα καὶ μὴ ἐκλαμβάνῃ ὡς χρυσὸν πᾶν ὅ,τι στίλβει· ὅσῳ πρωϊότερον ἐκλέξῃ τις τὴν ἱστορίαν ὡς ὁδηγόν, τόσῳ ταχύτερον ἐγκαταλείπει τὴν παιδικὴν ἡλικίαν τῆς διανοίας, ἐν ἣ οἱ πλεῖστοι τῶν ἀνθρώπων ἢ ὀλόκληρον αὐτῶν τὸν βίον διέρχονται ἢ ἀπαλλάσσονται αὐτῆς μετὰ πολλὰς πτώσεις. Εἰς τὸν γινώσκοντα τὴν ἱστορίαν οὐδὲν παρουσιάζεται ὡς ἀσύνηθες, διότι. ὅπως ἐν τῷ κόσμῳ οὕτω καὶ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν παρέρχονται μόνον εἰς μέσον ἕτερα πρόσωπα ὑπὸ νέας περιστάσεις, ἀλλ' αἱ ἐνέργειαι αὐτῶν καὶ ἐπιχειρήσεις καθ' ἑαυτὰς ἤδη πρὸ πολλοῦ ὑπάρχουσιν, ὅταν δὲ ἐν ἀναλόγοις περιστάσει, καθ' οἷανδήποτε ἐποχὴν, διάφορα πρόσωπα ἐνεργοῦσι καθ' ὅμοιον τρόπον, ρυθμίζεται σταθερὸν ἔθιμον, ὅπερ ἐπέχει. Θέσιν νόμου. ἄλλως τε καὶ αὐτοὶ οἱ νόμοι, οἷτε πολιτικοὶ καὶ οἱ ἐκκλησιαστικοί, ἐγενήθησαν ἐν χρόνῳ, ἐκ διαφορῶν πολιτικῶν ἢ ἐκκλησιαστικῶν ἀναγκῶν

καὶ συνεπῶς βάσις καὶ αὐτοῦ τοῦ κανονικοῦ δικαίου, ὅπερ ἐπικαλεῖται ἡ ὑμετέρα Πανιερότης, ὑπόκειται ἡ ἐκκλησιαστικὴ ἱστορία. Ἐπὶ τῇ σταθερᾷ καὶ ἀσφαλεῖ ταύτῃ βάσει θέλομεν κρίνει καὶ ἡμεῖς τὸ περιεχόμενον τοῦ ὑπομνήματος τῆς ὑμετέρας Πανιερότητος καὶ ἐκ τῆς ἐξετάσεως ταύτης θέλει προκρῦψει τὸ βάσιμον ἢ μὴ τῶν κατηγοριῶν. Ἐπειδὴ δὲ τὸ μέγα κριτήριον εἰς ὃ ἀναφερόμεθα, ἦτοι οἱ ἀναγνώσται ἡμῶν, ἀνάγκη νὰ γνωρίσωσι τὰς κατηγορίας, ὅπως σταθμίσωσι ταύτας πρὸς ἕσα ἐναντίον αὐτῶν θ' ἀντιτάξωμεν, μεταφέρομεν ὅδε τὸ ὑπόμνημα τῆς ὑμετέρας Πανιερότητος, ἔχον ἐπὶ λέξει οὕτως:

Ἔπομνημα

*Πρὸς τὴν Α. Θ. Π. τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην καὶ τὴν
περὶ αὐτὸν Ἁγιοτάτην Σύνοδον.*

« Διψ ἐρημικὸς καὶ καυστικὸς πνεῦσας ἅμα τῇ πρὸς Κύριον ἀποδημίᾳ τοῦ αἰοδύμου Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας Κυροῦ Σωφρονίου ἀπεξήραγε καὶ ἐξήρησε πᾶσι ψῆμα οὐκ ἄν καὶ πάντα σεβασμῶν πρὸς τὴν Μητέρα Ἐκκλησίαν. Αἱ θεόπνευστοι φωναὶ τῶν Ἀποστόλων καὶ διδασκάλων τῆς Ἐκκλησίας, τῆς ἐπὶ τῷ θεμελίῳ τῶν Ἀποστόλων καὶ τῶν Προφητῶν ἐποικοδομηθείσης, ὄντος ἀκρογωνιαίου λίθου αὐτοῦ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, αἱ ἐν τοῖς ἱεροῖς Κανόσι διατυπούμεναι καὶ περὶ πάντων προνοοῦσαι, οὐ μόνον ἀπλῶς περιεφρονήθησαν ἀλλὰ καὶ ἀντικρυς ἀσεβῶς καθιδρῦσθησαν καὶ κατεπατήθησαν, τόσοι κατὰ τὴν ἐκλογὴν τοῦ Τοποτηρητοῦ Μελετίου, ὅσον καὶ κατὰ τὴν ἐπ' ἀναδείξει Πατριάρχου γενομένην ψηφοφορίαν.

« Καὶ ἐν μὲν τῇ συνελεύσει τῇ γενομένῃ πρὸς ἐκλογὴν Τοποτηρητοῦ, ὁ Μ. Ἀρχιδιάκονος Κωνσταντίνος Παγώνης, στηριζόμενος ἐπὶ τῆς διαταγῆς τῆς Αἰγυπτιακῆς Κυβερνήσεως κελουούσης αὐτὸν ὡς γενικὸν Πατριαρχικὸν ἐπίτροπον νὰ συγκαλέτῃ τὸν ἱερὸν κληρὸν πρὸς ἐκλογὴν Τοποτηρητοῦ, προήδρευσε τῆς συνελεύσεως παρὰ τοὺς κανόνας τῆς πρώτης καὶ ἐβδόμης Οἰκουμενικῆς Συνόδου, καθ' οὓς, διάκονος οἰονδήποτε καὶ ἂν φέρῃ ὀφρῆκιον, δὲν δύναται νὰ προκαθίσῃ τῶν πρεσβυτέρων οὔτε ἐντὸς τῆς ἐκκλησίας οὔτε εἰς τὰς ἐκτὸς συνελευσεις, πολλῶν δὲ μᾶλλον παρόντων Ἀρχιερέων. Εἰς μάτην διεμαρτυρήθημεν ἐπικαλεσάμενοι τοὺς ἱεροὺς Κανόνας καὶ τὰς ἀγράφους τῆς ἐκκλησίας παραδόσεις ὡς καὶ τοὺς κεκυ-

ρωμένους Κανονισμούς τῶν Πατριαρχείων Κωνσταντινουπόλεως καὶ Ἱεροσολύμων «ἄψησον πρὸς στιγμήν τοὺς κανόνας καὶ τὰς συνηθείας τῆς ἐκκλησίας νὰ κοιμηθῶσι καὶ κατόπιν βλέπομεν» ἦτο ἡ αὐθάδης καὶ παράλογος εἰς τὰς διαματυρίας ἡμῶν ἀπάντησις τοῦ ὑπερφιάλου Ἀρχιδιακόνου, τοὺς δὲ λόγους αὐτοῦ τούτους, ὡς πιστὴ ἤχῳ, ἐπανέλαβον καὶ οἱ ἄλλως δι' ἐξορίας ἀπειληθέντες Κληρικοὶ τῆς Συνελεύσεως, οἵτινες ἀκριβῶς δι' αὐτὸ τοῦτο τὸ ἐγκαίρωσ ἐπισησθὲν μορμολύκειον τῆς ἐξορίας καὶ τῆς ἀπωλείας τῶν θέσεών των, ἠναγκάσθησαν διὰ καταπληκτικῆς πλειονοψηφίας ν' ἀναδείξωσι Τοποτηρητὴν τὸν τέως ἐφημέριον ἐν Πόρτ Σαϊτ Πρωτοσύγκελλον Μελέτιον Ἀποστολόπουλον.

«Ἐπαιδούμεθα, Παναγιώτατε καὶ Σεβασμιώτατοι, ἐπαιδούμεθα ἀληθῶς ἵνα ἐκθέσωμεν πρὸς ὑμᾶς τὰ ποικίλα ἐπαίσχυντα καὶ ἐπονεϊδιστα μέσα δι' ὧν ἐπετεύχθη ἡ ἀντι τοῦ μόνου τότε ἐν τῇ θρόνῳ ἐν ἐνεργείᾳ Ἀρχιερέως ἐκλογὴ ὡς Τοποτηρητοῦ τοῦ ἐκ τῶν ἱερέων Μελετίου. Παραλείποντες ἔθεν ταῦτα, ἄτινα, ὡς μὴ ὄφειλέν, ἀποτελοῦσι καὶ θ' ἀποτελῶσι κηλῖδα ἀνεξίτηλον ἐν ταῖς σελίσιν τῆς ἱστορίας τῆς Ἀλεξανδρινῆς ἐκκλησίας, φέρομεν τὸν λόγον εἰς τὰ μετὰ τὴν ἐκλογὴν τοῦ Τοποτηρητοῦ. «Μετὰ τὴν παράνομον, παράτυπον καὶ ἀντικανονικὴν τοῦ Τοποτηρητοῦ ἐκλογὴν, ἐκολακευόμεθα ὑπὸ τῆς ἐλπίδος, ὅτι θὰ ἐπεκράτει ἐπὶ τέλους πνεῦμα συνέσεως καὶ πλειότερος πρὸς τοὺς κανόνας σεβασμὸς, ἔστις θὰ κατέπαυε καὶ θ' ἀπεσβέει πᾶσαν διάθεσιν τῶν ἀρμοδίων καὶ ἰσχυόντων πρὸς καταπάτησιν ἐπὶ πλέον καὶ καταστρατήγησιν τῶν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τεθεσπισμένων. Ἀλλ' ὡς ἀπὸ πηγῆς ἀναβλυζούσης πικρὰ νάματα, ὕδωρ γλυκὺ ἀντλήσαι ἀπορον, ὁμοίως καὶ ἐξ ἀρχῆς κακῶς καὶ παρανόμως κτηθείσης, ὡς ἐκ τῶν ὑστέρων ἀπεδείχθη, δὲν ὄφειλέ τις νὰ ἀναμένῃ τι ἄλλο παρὰ τὸ τερατῶδες ἐκεῖνο καὶ ἐξαμβλωματικὸν ἀποκύημα τὸ κληθὲν :

Ἐγκύκλιος τῆς Τοποτηρητείας περὶ ἐκλογῆς

ἣς τινος βεβαίως καὶ ἡ Α. Παναγιότης ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης ὡς καὶ οἱ περὶ Αὐτὸν Σεβασμιώτατοι Συνοδικοὶ θὰ ἔλαβον γνῶσιν.

«Καὶ ἤδη ἐρωτῶμεν, οὐχὶ πλέον Ὑμᾶς Παναγιώτατε Δέσποτα καὶ Σεβασμιώτατοι Ἱεράρχαι, οἵτινες βαθεῖαν τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ δικαίου κατέχετε γνῶσιν, ἐρωτῶμεν αὐτοὺς τοὺς καὶ ἄκρη δακτύλῳ ἀψαμένους τῆς μελέτης τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας, τοῦ κανονικοῦ δικαίου καὶ τῆς

ἐκκλησιαστικῆς πράξεως, ἀρχαίας, μέσης καὶ νεωτέρας, ἂν συνήνησαν τοῦ ποτε παρὰ πλῆσιον τρόπον ἐκλογῆς, οἷος ὁ ἐν τῇ ἐν λόγῳ ἐγκυκλίῳ διατυπούμενος καὶ καθοριζόμενος. Καὶ τίς διεξερχόμενος τὴν περὶ τῆς ὁ λόγος ἐγκύκλιον δὲν πείθεται, ὅτι οἱ συντάκται αὐτῆς κληρικοί, οἱ καὶ ὑπεύθυνοι ἢ ἀγνοοῦσιν, ἢ ἐκουσίως ἐπελάθοντο τῆς στοιχειώδους ἀρχῆς ὅτι « ἡ ἐξουσία τοῦ ἐπισκόπου ἀποκτάται μόνον διὰ τῶν ἐπισκόπων ἦτοι τῶν διαδόχων τῶν ἀποστόλων, καὶ ὅτι τελευταῖον ἐκλογικὸν δικαίωμα ἀνήκει ἀποκλειστικῶς τοῖς ἐπισκόποις παρ' ὧν καὶ μόνον ἐξαρτάται ἡ κανονικὴ ἀνάδειξις ; » Ἐὰν κατὰ τοὺς ἱεροὺς τῆς ἐκκλησίας κανόνας εἰς τοὺς ὄχλους δὲν ἐπαφίεται οὐδ' αὐτῶν τῶν ἱερέων ἢ ἐκλογῆ, πῶσω μᾶλλον δὲν πρέπει νὰ ἐμπιστεύηται εἰς αὐτοὺς ἢ ἐκλογῆ τῶν ἐπισκόπων καὶ δὴ τῶν Πατριαρχῶν; περὶ τοῦ μὴ τοῖς ὄχλοις ἐπιτρέπειν τὰς ἐκλογὰς ποιεῖσθαι τῶν μελλόντων καθίστασθαι εἰς ἱερατεῖον » [καν. 13 Λαοδ.] ἂν μὴ τι ἄλλο, ὧφειλον τουλάχιστον ἀναγνῶναι οἱ τῆς ἐγκυκλίου συντάκται (ἂν ὑποθέσωμεν ὅτι πραγματικῶς εἰσὶν ἀγνώτες τῶν σχετικῶν κανόνων καὶ ἐθίμων τῆς καθ' ἡμᾶς ἐκκλησίας) τὸ δοκίμιον τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ δικαίου, τὸ ἐκπονηθὲν ὑπὸ τοῦ νῦν ἱδρύνοντος τὴν ἐν χαλκῇ Ἱ. Θεολογικῇ Σχολῇ (καὶ ἐκ τούτου τουλάχιστον προχείρως μαθεῖν τὸν τρόπον τῆς ἐκλογῆς ἐπισκόπων, μητροπολιτῶν καὶ πατριαρχῶν. Ἡ ἐλησμόνησαν οἱ τοῦ πρωτοφανοῦς τρόπου ἐκλογῆς δημιουργοὶ ἢ ἐκουσίως (δι' οἰκεία συμφέροντα) ἀπεδείχθησαν ἀγνοοῦντες τὸ στοιχειῶδες, ὅτι ἕτερον ὑποδεικνύειν καὶ προτείνειν καὶ ἕτερον ἐν ἀγίῳ πνεύματι ἐκλέγειν καὶ ἀναδεικνύειν καὶ ὅτι, ἢ ἐν ἀγίῳ πνεύματι ἐκλογῆ εἶναι μυστηριώδους ἱεροτελεστία τελομένη ἐπὶ τῆς ἀγ. τραπέζης ὑπὸ μόνον τῶν κληρικῶν τὸ δὲ μετασχεῖν τῆς τελευταίας καὶ ὀριστικῆς ἐκλογῆς καὶ τοὺς λαϊκοὺς εἶναι σοδαρὰ καινοτομία, ὅζουσα προτεσταντισμοῦ, τοῦ παραδεχομένου καθολικῆν τὴν ἱερωσύνην.

« Σκέφθητε καλῶς καὶ ἐπισταμένως σταθμίσατε τὴν τοιαύτην καινοτομίαν, ἐπανειλημμένως εἵπομεν τῷ Ἀγ. Τοποτηρητῇ καὶ ὁποίας αὕτη δύναται νὰ ἔχη συνεπειὰς καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων Πατριαρχικῶν Θρόνων. » Ἄλλ' ὁ ἀγαθὸς Τοποτηρητῆς, ἐξ ἀρχῆς τυφλῶς δουλωθεὶς, ὡς ὄργανον ἑτεροκίνητον, εἰς τὰς θελήσεις καὶ τοὺς σκοποὺς τοῦ ἐνταῦθα Πολιτ. Πράκτορος καὶ Γεν. Προξένου τῆς Ἑλλάδος κ. Ι Γρυπάρη, συνέταξεν ὑπὸ τὰς ὑπαγορεύσεις τούτου τὴν ἀντεκκλησιαστικὴν καὶ ὅλως παράτυπον ἐγκύκλιόν του, καθ' ἣν οἱ ὑπηρέται τῶν οἰκίῶν ἔχουσιν ἐκλογικῶς

τήν αὐτήν σημασίαν καὶ δύναμιν καὶ εἰσὶν ἰσόψηφοι πρὸς τοὺς Μητροπολίτας ἐπὶ τῆς Ἀγίας Τραπέζης.

« Ἀλλὰ πρὸς Θεοῦ, Παναγιώτατε, καὶ Σεβασμιώτατοι! ποῦ ποτε ἠκούσθη τοῦτο; Καὶ τίς φιλότιμος καὶ εὐσυνείδητος κληρικὸς ν' ἀνεχθῆ Πατριάρχην οὕτω πῶς ἐκλελεγμένον; Ἀλλὰ τί περὶ τούτων ἀρά γε φρονεῖ καὶ αὐτὸς ὁ οὕτω ἐψηφισμένος Ἅγιος Ναζαρέτ, ὁ ἄλλος φημιζόμενος ἐπὶ ζήλω ἱερῷ καὶ πείρῃ ἐκκλησιαστικῇ καὶ συνέσει πολλῇ; Ἡ δὲ Μεγάλη τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία θὰ ἐπιδοκιμάσῃ ἀρά γε τὸν πρωτότυπον καὶ καινὸν αὐτὸν τρόπον ἐκλογῆς καὶ θ' ἀναγνωρίσῃ τὸν κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἀναδειχθέντα Πάπαν καὶ Πατριάρχην Ἀλεξανδρείας; — Ἐὰν ὁ ἅγιος Τοποτηρητὴς καὶ οἱ αὐτοῦ ὁμόφρονες ἤθελον ὁ Πατριάρχης αὐτῶν νὰ λέγηται κατ' ἐξαίρεσιν Λαοπρόβλητος, τότε ἦτο ὅλως περιττὸν νὰ λάβῃ μέρος εἰς τὴν ἐκλογὴν ὁ ἱερὸς Κλήρος. Ἄς ἐγένετο μᾶλλον ἡ ἐκλογὴ τοῦ Πατριάρχου καθαρῶς κοσμικῇ, λαϊκῇ, βουλευτικῇ, κορυφομένου οὕτω τοῦ κακοῦ καὶ τοῦ γοήτρου τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Κλήρου ὁλοσχερῶς κατακρημνιζόμενοι, ἐναρχομένης δὲ οὕτω νέας Ἐκκλησιαστικῆς περιόδου διὰ τῆς κατὰ πρωτότυπον ὅλως καὶ νεοφανῆ τρόπον ἀναδείξεως τοῦ Ναζαρέτ Φωτίου, εἰς Πατριάρχην Ἀλεξανδρείας. Ὁ Τοποτηρητὴς ὅμως κ. Μελέτιος, ἀπᾶς ἀφειδὴς νὰ παρασυρθῆ εἰς ὀλόκληρον ὁρμαθὸν καινοτομιῶν καὶ ἐν τῇ τυφλῇ αὐτοῦ ὑπακοῇ εἰς τὰ νεύματα ἄλλων περὶ πᾶν ἄλλο ἀρμυδιῶν ἢ περὶ τὸ θεσπίζειν καὶ διεξάγειν ἐκκλησιαστικὰς ἐκλογὰς ὑπὸ τινος ἐλέγχου ἀδικαιολογήτου καταληφθεὶς, ἠθέλησε νὰ καλύψῃ δῆθεν δι' ἀπατηλοῦ ἐκ τῶν ἐνόντων πέπλου βεδισμένης κανονικότητος, τὴν σειρὰν τῶν παρανομιῶν εἰς ἃς ἐνεπλάκη καὶ πρὸς τοῦτο διέταξεν ὅπως πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ψηφοφορίας φαλῆ, ὡς καὶ ἐψάλη ἐντὸς τοῦ ἱεροῦ τοῦ Πατριαρχικοῦ Ναοῦ ἢ συνήθης ἀκολουθία, πρωτοστατοῦντος τοῦ (ὡς γνωστὸν) βίᾳ καὶ ἐκ συναρπαγῆς, οὕτως εἰπεῖν, χειροτονηθέντος Μητροπολίτου Τριπόλεως Θεοφάνους. Μεθ' ὃ ἐξεληθόντος ἐκ τοῦ ἱεροῦ τοῦ οὕτω τυπικῶς καὶ βεδισμένως ὅλως δῆθεν ἐπικάλεσαμένου τὸ Τελεταρχικὸν καὶ Πανάγιον Πνεῦμα, εἰς τὸ καθολικὸν τοῦ Ναοῦ, ὅπου ἀνέμενον οἱ λαϊκοὶ ἐκλέκτορες, ἤρξατο ἢ κατὰ πάντα λίαν τεχνηέντως καὶ μετ' ἐμπεριστατωμένης βουλευτικῆς περινοίας προπαρασκευασθεῖσα ὑπὸ τῶν προξενικῶν ὀργάνων ψηφοφορία, καθ' ἣν προσήρχετο κατὰ σειρὰν εἰς ἕκαστος τῶν ψηφοφόρων κληρικῶν τε καὶ λαϊκῶν, καλούμενος κατ' ὄνομα ὑπὸ τοῦ προεξάρχοντος Τοποτηρητοῦ, κατὰ τὸν ἐνώπιον αὐτοῦ ἡριθμημένον κατάλογον καὶ ἔρριπτε τὸ ψηφοδέλιόν

του εἰς τὴν πρὸ τοῦ Τοποτηρητοῦ κειμένην υελίνην κληρωτίδα. Ἐκ τῶν πολλῶν ἴσως καὶ ἄλλων ἀτόπων τῶν ἐν τῇ ὡς ἄνω διεξαχθεῖσῃ ψηφοφορίᾳ λαβόντων χώραν, δύο τινα ἐν δυνάμεθα νὰ μὴ σημειώσωμεν ἐνταῦθα, ὧν ἀνάγκη νὰ λάβῃ γνῶσιν ἢ Α. Παναγιότης ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης καὶ ἡ περὶ αὐτὸν Ἀγία καὶ Ἱερά Σύνοδος καὶ ἐπὶ τῆς ἀληθείας τῶν ὁποίων ἐπικαλούμεθα τὴν ἐν βάρει συνειδήσεως ὁμολογίαν τῶν ψηφοφόρων καὶ ἰδίᾳ τῶν κληρικῶν τοιούτων.. Τὸ ἐν εἶνε, ὅτι πρὸ τῆς διὰ τὴν ψηφοφορίαν προσδιωρισμένης ὥρας ὁ ἐπὶ τούτῳ ἐπιτετραμμένος ἰδιαιτερος γραμματεὺς τοῦ Πολ. Πράκτορος, βοηθούμενος καὶ ὑπ' ἄλλων τινῶν, διένειμεν εἰς τοὺς συνερχομένους ὅπως ψηφίσωσι λαϊκοὺς καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς κληρικοὺς ἔτοιμα καὶ χρυσοῖς καὶ κυανοῖς γράμμασιν ἐντυπα ψηφοδέλτια ἐπιβαλλόμενος ἐπ' ἐπειλῇ εἰς αὐτοὺς νὰ ρίψωσι ταῦτα εἰς τὴν κληρωτίδα. Τὸ δ' ἕτερον ὑπερ καὶ σοδαρότερον ὡς ἔκ τοῦ ἐνεργοῦντος προσώπου, εἶνε ὅτι ὁ Ἅγιος Τοποτηρητής, καθ' ἣν ὥραν προσεφέροντο αὐτῷ καθ' ἕκαστα τὰ ψηφοδέλτια ὅπως τὰ μονογραφήσῃ, συγχρόνως ἐπέθετεν ἐπ' αὐτῶν καὶ τοὺς ἀριθμοὺς τῶν ψηφοφορούντων, ὡς ἦσαν οὗτοι ἡριθμημένοι ἐν τῷ καταλόγῳ.

« Καὶ ἤδη ἀκίνομεν ὑμᾶς, Παναγιότατε Πάτερ καὶ Σεβασμιότατοι ἀδελφοί, ν' ἀποθυμάσῃτε τὴν ὅλως πρωτοφανῆ καὶ πρωτάκουστον ταύτην μυστικότητα ψηφοφορίας!

« Μόνον τοῦτο σημειῶ ὑμῖν, ὅτι διὰ τῶν τοιούτων τρόπων τῆς ψηφοφορίας ἔξ μόνου κληρικοὶ καὶ 4 λαϊκοὶ ἔσχον τὸ θάρρος καὶ τὴν γενναιότητα ν' ἀπορρίψωσι τὰ προσφερόμενα ἐντυπα ψηφοδέλτια καὶ μὲ θυσίαν αὐτῶν τῶν θέσεών των (κατὰ γε τὰς ἀπειλὰς τῶν ἀρμοδίων) νὰ ρίψωσι εἰς τὴν κληρωτίδα ἴδια ψηφοδέλτια ἐφ' ὧν εἶχον ἐπιγράψῃ τὰ ὀνόματα ἐκείνων, οὓς αὐτοὶ ἔκρινον ἀξίους διὰ τὸν Πατριαρχικὸν Θρόνον. Ἐννοεῖται δὲ ὅτι ἐκ τῶν μετὰ τὴν ψηφοφορίαν παραληφθέντων ὑπὸ τοῦ Τοποτηρητοῦ ψηφοδελτίων ἐξελεχθέντων συμφώνως πρὸς τὴν ἐπ' αὐτῶν γενομένην ἀριθμῆσιν, ἐγνώσθησαν οἱ οὕτω κατὰ συνείδησιν ψηφίσαντες καὶ διὰ τοῦτο πικραὶ πρὸς αὐτοὺς ἐγένοντο παρατηρήσεις καὶ αἱ ἀπειλαὶ ἐπανελείφθησαν.

« Καὶ ἔπειτα προσφρασιζόμεθα τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν. ἐνῷ ἡμεῖς αὐτοὶ καθ' ἑκάστην πολλαπλασιάζομεν αὐτοὺς διὰ τῶν παρανόμων ἐνεργειῶν μας. Ἐνῷ μὲ ἄλλας λέξεις, ἡμεῖς αὐτοὶ γινόμεθα διὰ τῶν παθῶν μας καὶ τῆς συνεπειᾶς τούτων ἄφρονος ἡμῶν πολιτείας οἱ δημιουργοὶ τῆς ὁσημέραι, Ἐθνικῆς καὶ ἐκκλησιαστικῆς ἡμῶν καταπτώσεως, ἔπειτα ἀποροῦμεν καὶ διερωτώμεθα τὸ πόθεν καὶ διατι καθ' ἑκάστην ὑφιστάμεθα ναυάγια καὶ συντρίμματα.

« Πανταχοῦ ἐν ταῖς ἐκκλησίαις τοῦ Χριστοῦ ἐκ τῶν πολλῶν ὑποψηφίων τῶν ὑπὸ μόνου τοῦ κλήρου ἢ ὑπὸ τοῦ κλήρου καὶ τοῦ λαοῦ ὑποδεικνυμένων ἐκλέγονται τρεῖς καὶ ἐκ τῶν τριῶν τούτων κατ' ἀνεξάρτητον πλειονοψηφίαν ἀναδεικνύεται εἰς ὡς κανονικὸς Πατριάρχης. Ἐν τῇ προκειμένῃ ἡμῶς ἐκλογῇ τοῦ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας καὶ αὐτὸς ὁ τόσον συνήθης ὅσον καὶ λογικὸς καὶ δίκαιος τύπος παρημελήθη. Καὶ εἰς τίνα δὲν θέλει φανῆ ὅπως παράδοξον καὶ ἀκατανόητον, ἢ αὐτὴ ἐκλογικὴ συνέλευσις νὰ ὑποδεικνύη καὶ προτείνῃ ὑποψηφίους ἐν μιᾷ συνεδρίᾳ, ἢ αὐτὴ ἐν δευτέρᾳ συνεδρίᾳ νὰ ἐκλέγῃ; Καὶ δὲν εἶνε ὅπως περιττὴ, ἄσκοπος καὶ ματαία ἐπανάληψις τῆς πρώτης ἢ δευτέρα συνεδρία ἀφοῦ ἐν ταύτῃ οὔτε εὐρύνεται οὔτε περιορίζεται ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐκλογέων τῆς πρώτης;...»

« Πολλὰς καὶ ἄλλας ἀποσιωπῶντες ἀπορίας καὶ ἐπικρίσεις ἡμῶν ἐπὶ τῆς καθόλου διεξαγωγῆς ἐνταῦθα τῆς πατριαρχικῆς ἐκλογῆς ἐπαφίεμεν εἰς τὴν περινοίαν καὶ βαθύνουν κρίσιν τῆς ἱμ. Παναγιότητος καὶ τῶν περὶ αὐτὴν Σ. Σ. ἀρχιερέων τὴν διόρθωσιν τῶν κακῶς πραχθέντων καὶ τὴν νουθέτησιν τῶν ἐνεχομένων εἰς τὰ οὕτω παρανόμως πραχθέντα κληρικῶν, ὅπως μὴ δημιουργηθῇ ὁλέθριον καθεστῶς τοῦ ὁποῖου αἱ συνέπειαι δὲν θὰ περιορισθῶσι βεβαίως εἰς μόνον τὸν Ἀλεξανδρινὸν θρόνον.

« Κατακλείοντες δὲ τὴν παρούσαν ἡμῶν ἐκθεσιν, ἣν ἐλάδομεν τὸ δίκαιον θάρρος ν' ἀναφέρωμεν πρὸς τὴν μίσηρά ἡμῶν μεγάλην ἐκκλησίαν καὶ ἔχοντες δι' ἐλπίδος, ὅτι τὸ γνήσιον ἐκκλησιαστικὸν πνεῦμα καὶ ὁ θερμὸς ζήλος πρὸς ἀγρυπνον περιφρούρησιν τῶν ἀνωθεν τεθειμένων ἐκκλησιαστικῶν νόμων καὶ κανόνων, ὅστις διακρίνει τοὺς κυβερνῶντας τὴν μεγάλην τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίαν θέλει καὶ ἤδη ἐπέλθῃ ἀρωγὸς ἀποκρούων καὶ ἀποσοδῶν πᾶν πνεῦμα ἀντεκκλησιαστικόν, κοσμικόν καὶ καινοτόμον, ἐπὶ ἀγαθῷ τῆς καθόλου ὀρθοδόξου Ἀντολικῆς ἐκκλησίας καὶ διασώσει ἀλωδήτου τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ γοήτρου καὶ τῆς ἀξιοπρεπείας τοῦ κλήρου ἐξ ὧν ἐξήρηται ἡ τύχη ἡμῶν καὶ τὸ μέλλον καθόλου,

Τὴν μὲν Θειοτάτην κορυφὴν τῆς προσκυνητῆς ἡμῶν Παναγιότητος ὑϊκῶς προσκυνοῦμεν, τὰς δὲ Σεβασμίας Κορυφὰς τῶν ἐν Χριστῷ ἀδελφῶν ἡμῶν Συνοδικῶν ἀρχιερέων ἀδελφικῶς περιπτυσσόμεθα.

Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ τῇ 15 Ἰανουαρίου 1900.

(ὕπογρα.) † ὁ Θεοδωτὸς Γερμανός.

Τοιοῦτον τὸ ὑπόμνημα, δ' οὐ παρέστη ἐνώπιον τῆς Μ. τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίας διαμαρτυρομένη ἢ Ἵμετέρα Πανιερότης κατὰ τῶν ἐν ἡμῖν

συντελεσθέντων ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ ἀοιδίου Πατριάρχου Σωφρονίου μέχρι τῆς ἐκλογῆς τοῦ διαδόχου Αὐτοῦ, ἕπερ διάστημα παρίστησιν ὡς ἐποχὴν « Λιθὸς ἐρημικοῦ καὶ καυστικοῦ, ὅστις ἀπεξήρανε καὶ ἐξήτμησε πᾶν αἰσθητὸν οὐκὸν καὶ πάντα σεβασμὸν πρὸς τὴν μητέρα ἐκκλησίαν. » Χωρὶς νὰ ταραξῆ ἡ Ὑμετέρα Πανιερότης τὰ ὄστα τοῦ ἀοιδίου οὔτινος τὸν βίον πράγματι κατὰ τὴν τελευταίαν δεκαετηρίδα « Λιψὸς ἐρημικὸς καὶ καυστικὸς ἀπεξήρανε καὶ ἐξήτμησε » ἠδύνατο νὰ διαμαρτυρηθῆ Αὐτὴ διὰ τὰ γενόμενα, ἂν ὄντως, ὡς νομίζει, κατεπατήθησαν νόμοι καὶ θεσμοὶ καὶ κανόνες τῆς ἐκκλησίας, ἀλλὰ πρὸς τοῦτο ἔδει προηγουμένως νὰ παράσχῃ ἡμῖν ἀποδείξεις καὶ ἡ Ὑμετέρα Πανιερότης, ὅτι ἐσεβάσθη αὐτὴ τοὺς οὓς ἐπικαλεῖται θεσμοὺς καὶ ἱεροὺς κανόνας, διότι μόνον ἐκ τῆς ἐκπληρώσεως καθήκοντος ἀποκτᾶται δικαίωμα τότε ἠθέλομεν πεισθεῖ πάντες οἱ ἀναστραφέντες τὴν Πανιερότητά της, ὅτι ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ Πατριάρχου Σωφρονίου μέχρι σήμερον, ἐν τόσῳ βραχεῖ χρονικῷ διαστήματι, μετεβλήθη Αὐτὴ, ὡς διὰ μαγικῆς ράβδου, εἰς νομιμόφρονα καὶ νομοταγῆ· διότι πρὸς τὴν ἐποχὴν ταύτην ἀπὸ γλώττης καὶ διὰ παραδειγμάτων ἐπεδείκνυτο ἡμῖν Αὐτὴ ἐγκαυχωμένη εἰς κατορθώματα καὶ σκέψεις καὶ διαθέσεις ἡκιστα συμβιβαζομένης μετὰ τῆς κανόνας καὶ τὰς διατάξεις τῆς ἐκκλησίας· γνωστὸν δὲ, ὅτι καὶ ὑπὸ φυσικὴν καὶ θρησκευτικὴν ἐποψιν καὶ ἐν τῇ σφαίρᾳ τῶν ἠθικῶν γνώσεων καὶ ἐν τῇ τῶν γηϊνῶν ἰδεῶν, ἢ ψυχῇ ἀπὸ τῆς εἰσόδου αὐτῆς εἰς τὸν κόσμον δύναται ν' ἀποκλίνῃ εἰς ὁδὸν ἐκ τῆς ὁποίας δυσκόλως ἐξέρχεται· ὅποια δὲ ἂν ἐπακολουθήσῃ μετὰ ταῦτα γεγονότα, ὅποια εὐτυχία ἢ δυστυχία συνοδεύσῃ τὸν ἀνθρώπινον βίον, εἶναι σπάνιον νὰ μὴ διατηρήσῃ ὁ βίος οὗτος μέχρι τῆς τελευταίας αὐτοῦ ἡμέρας μέγα μέρος τῶν καλῶν ἢ κακῶν αὐτοῦ ἕξῃ, ὅσαι συνεζυμώθησαν, οὕτως εἶπεῖν, μετὰ τῶν τρυφερωτέρων του χρόνων· τοὺς δὲ χρόνους αὐτῆς τούτους, παρέστησεν ἡμῖν, ἰδίᾳ τε καὶ δημοσίᾳ, ἡ Ὑμ. Πανιερότης ὡς διαρεύσαντας ἐν ἐπαναστατικοῖς ἀθλοῖς ἐναντίον ἀνωτέρων τῆς μηδ' αὐτῶν τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἀρχῶν ἐξαιρουμένων.

Καὶ ἂν μὲν γράφουσα ὅσα γράφει ἐν τῇ ὑπομνήματι ἡ Ὑμετ. Πανιερότης, ἐκινεῖτο ἐξ ἀπλῆς τῶν πραγμάτων ἀγνοίας ἠθέλον ἀποστρέφει τὸ πρόσωπον καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀπὸ τῆς γυμνότητος ταύτης καὶ κατὰ τὸ παράδειγμα τοῦ Σημ καὶ Ἰάφεθ, ἠθέλον βαδίσαι ὀπισθοπορῶν, ἵνα μὴ ἴδῃ τὴν γυμνότητα ταύτην τοῦ Πατρός μου, ἀλλ' ἐπειδὴ ἐν τοῖς γραφομένοις ἀποκαλύπτεται συνειδητὴ τάσις καὶ διαθέσις πρὸς διαστροφήν καὶ

ἐπικάλυψιν τῆς ἀληθείας καὶ εἰσὶν ταῦτα οἷον εἰ ἐπισημοποιήσεις ἐκείνων, ἅτινα πρὸς ἀποπλάνησιν καὶ ἐξαπάτησιν τῶν ἀγνοούντων τοὺς κανόνας καὶ τὴν ἱστορίαν τῆς ἐκκλησίας διευτυμπανίσθησαν ἀπὸ καιροῦ διὰ τινος δημοσιογραφικοῦ ὄργανου, διὰ ταῦτα καὶ ἐκ σεβασμοῦ πρὸς τὰς δηλητηριασθείσας συνειδήσεις τῶν χριστιανῶν διὰ τῶν ἀναληθῶν δημοσιευμάτων, καθήκόν μου ἐθεώρησα, ὅπως ἀνασκευάσω πάντα τὰ ὡς ἀντικανονικὰ καταγγελλόμενα διὰ τοῦ ὑπομνήματος τῆς ὑμετέρας Πανιερότητος, πρὸς τὴν ὁποίαν ἐκφράζω τὰς εὐχαριστίας μου, διότι παρέσχε μοι αὕτη ἀφορμὴν εἰπεῖν, ἅπερ ἠβουλόμην καὶ ἐνώπιον πάντων τὸ ἀχθος ἀποτινάξασθαι.

Οὐδαμῶς θαυμάζω, Πανιερώτατε, ἂν παρεχωρήθησαν στῆλαι ἐφημερίδος εἰς διάδοσιν πλάνων, οὐδ' ἐκπλήττομαι, ὅτι αἱ πλάναι αὗται ἐκ πνεύματος ἀντιλογίας καὶ φητρισμοῦ ἐξακολουθοῦσι διαδιδόμεναι ἐναντίον τῆς τῶν πραγμάτων ἐναργείας καὶ ἀποδέχονται ταύτας τινὰ τῶν πνευματικῶν Αὐτῆς τέκνων ὡς ἀληθείας, ἀλλὰ τό νὰ συμπέση, ὥστε τὰ δημοσιευόμενα ν' ἀνταποκρίνονται πρὸς τὰς σκέψεις καὶ διαθέσεις τῆς ὑμετέρας Πανιερότητος, εἶνε τρανώτατον μαρτύριον, ὅτι Αὕτη ἢ μετήγγιζεν ἐπὶ τοσοῦτον ἤδη χρόνον τὰς ἐσφαλμένας ταύτας ιδέας ἀποσκοποῦν εἰς τὸ δημοσιογραφικὸν τοῦτο ὄργανον καὶ ἀεδίδεν οὕτω τὴν πλάνην εἰς τὰς συνειδήσεις ἐκείνων, οἵτινες εἶχον ἀπόλυτον ἐμπιστοσύνην εἰς τὸν Ἀρχιερατικὸν Αὐτῆς χαρακτῆρα, ἢ ὅτι υιοθέτησε καὶ ἐπισημοποίησε διὰ τῆς ὑπογραφῆς τῆς ἐνώπιον τῆς Μ. τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίας πλάνας ἀνθρώπων ἐκτὸς τοῦ περιβόλου τῆς ἐκκλησίας καὶ τῶν κανόνων αὐτῆς ἱσταμένων δὲν δύναμαι νὰ παραδεχθῶ τὸ τελευταῖον, διότι δὲν συμβιβάζεται τοῦτο πρὸς τὴν ἰδέαν, ὅτι ἡ Πανιερότης Τῆς ἡ εὐχομένη εἶναι ἐπιστημονικῶς ἀνεπτυγμένη, ἐγένετο ἡχῶ ἀνθρώπων ἐχόντων ἀνάγκην τῆς διδασκαλίας Τῆς διὸ ἀναγκάζομαι, κατὰ λογικὴν ἀνάγκην, νὰ ἀποδεχθῶ, ὅτι αὕτη καὶ μόνη Αὕτη εἶνε ὁ δημιουργὸς τῶν ἀναληθειῶν, ἃς διὰ τῆς ἀρχιερατικῆς ὑπογραφῆς τῆς εἰσήγαγεν ἐνώπιον τῆς Ἱεράς Συνόδου τῆς Μ. τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίας. Ἐὰν δὲ παραλείψω τὰς διαφόρους ἐν τῷ ὑπομνήματί τῆς ἐκφράσεις ἐν αἷς λησμονεῖ τὸν ἀνακαινισθέντα ἐν ἑαυτῇ ἐπ' ἐσχάτων ἀνθρώπων, καὶ δι' ὧν ὑπερπηδᾷ Αὕτη τὰ διαγεγραμμένα ὄρια τῆς ἀρμοζούσης εἰς ἀρχιερεᾶ γλώσσης, εὐρίσκω κεντρικὰ σημεῖα τὰ ἑξῆς : α.) ὅσα ἀμέσως μετὰ τὸν θάνατον τοῦ αἰοιδίμου Πατριάρχου Σωφρονίου διενεργήθησαν. β.) ὅσα κατὰ τὴν ἐκλογὴν Τοποτηρητοῦ τοῦ Θρόνου. γ.) ὅσα κατὰ τὴν ἐκλογὴν νέου Πατριάρχου καὶ δ.) παρεμπιπτόντως περὶ

τῆς χειροτονίας τοῦ Πανιερωτάτου Μητροπολίτου Τριπόλεως κ. Θεοφάνους.
Φέρε ἴδωμεν ἕκαστον τῶν σημείων τούτων.

Α'.

**Τὰ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀειμνήστου
Πατριάρχου Σωφρονίου**

Ἡ ὑμετέρα Πανιερότης, ἐν τῇ ὑπομνήματι Αὐτῆς λόγον ποιουμένη περὶ τοῦ ἂν μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀειμνήστου Πατριάρχου Σωφρονίου ἐδικαιούμην νὰ συγκαλέσω ἐκλογικὴν Συνέλευσιν πρὸς ἀνάδειξιν Τοποτηρητοῦ καὶ ἂν, φέρων τὸν τρίτον βαθμὸν τῆς ἱερωσύνης, ἠδυνάμην νὰ προεδρεύσω τῆς τοιαύτης ἐκλογικῆς Συνελεύσεως παρούσης τῆς ὑμετέρας Πανιερότητος τοῦ μόνου τότε Ἀρχιερέως, λέγει: « Καὶ ἐν μὲν τῇ συνελεύσει τῇ γενομένῃ πρὸς ἐκλογὴν Τοποτηρητοῦ ὁ Μ. Ἀρχιδιάκονος Κωνσταντῖνος Παγγώνης, στηριζόμενος ἐπὶ τῆς διαταγῆς τῆς Κυβερνήσεως κλειυούσης αὐτὸν ὡς γενικὸν Πατριαρχικὸν ἐπίτροπον, νὰ συγκαλέσῃ τὸν ἱερὸν Κλῆρον πρὸς ἐκλογὴν Τοποτηρητοῦ, προῆδρευσε τῆς συνελεύσεως, παρὰ τοὺς κανόνας τῆς πρώτης καὶ ἐβδόμης Οἰκουμενικῆς Συνόδου, καθ' οὓς, διάκονος οἰονδήποτε καὶ ἂν φέρῃ ὀφφίκιον δὲν δύναται νὰ προκαθίσῃ τῶν πρεσβυτέρων οὔτε ἐντὸς τῆς ἐκκλησίας οὔτε εἰς τὰς ἐκτὸς συνελεύσεις, πολλῶ δὲ μᾶλλον παρόντων Ἀρχιερέων. Εἰς μάτην διεμαρτυρήθημεν ἐπικαλεσάμενοι τοὺς ἱεροὺς Κανόνας καὶ τὰς ἀγράφους τῆς ἐκκλησίας παραδόσεις ὡς καὶ τοὺς κεκυρωμένους Κανονισμοὺς τῶν Πατριαρχείων Κωνσταντινουπόλεως καὶ Ἱεροσολύμων. « Ἄφησον πρὸς στιγμήν τοὺς Κανόνας καὶ τὰς συνηθείας τῆς ἐκκλησίας νὰ κοιμηθῶσι καὶ κατόπιν βλέπομεν» ἦτο ἡ ἀ ὑ θ ἰ ἄ θ η ς καὶ π α ρ ἄ λ ο γ ο ς εἰς τὰς διαμαρτυρίας ἀπάντησις τοῦ ὑ π ε ρ φ ι ἄ λ ο υ Ἀρχιδιακόνου τοὺς δὲ λόγους αὐτοῦ τούτους, ὡς πιστὴ ἡχώ, καὶ οἱ ἄλλως δι' ἐξορίας ἀπειληθέντες κληρικοὶ τῆς Συνελεύσεως, οἵτινες ἀκριβῶς δι' αὐτὸ τοῦτο τὸ ἐγκαίρως ἐπισηθὲν μορμολύκειον τῆς ἐξορίας καὶ τῆς ἀπωλείας τῶν θέσεών των, ἠναγκάσθησαν διὰ καταπληκτικῆς πλειονοψηφίας ν' ἀναδείξωσι Τοποτηρητὴν τὸν τέως ἐφημέριον ἐν Πόρτ-Σαῖτ Πρωτοσύγκελλον Μελέτιον Ἀποστολόπουλον». Ὅμολογῶ, Πανιερώτατε, ὅτι καλύπτω ἐξ αἰδοῦς τὸ πρόσωπον δι' ὅσα περὶ ἐξοριῶν καὶ ἀπειλῶν ἀναφέρει αὕτη, διότι οὐδέποτε ἐσκέφθημεν νὰ πα-

ραθιάσωμεν συνειδήσεις καθ' ἕσον σεβόμεθα τὴν ἐλευθερίαν ἐκάστου ἀτόμου· δύνανται δὲ εἰς βεβαίωσιν νὰ προσέλθωσιν πάντες οἱ κληρικοί, ἔσοι μετέσχον τῆς ἐκλογικῆς ἐκείνης συνελύσεως καὶ πρὸ τῆς ἱερατικῆς αὐτῶν ἐν συνειδήσει διαβεβαιώσεως, πάντως θὰ ἐπαισχυνηθῇ ἡ Πανιερότης τῆς, ἀποδεικνυομένου ὅτι οὐδεὶς, ἀπολύτως οὐδεὶς, τῶν κληρικῶν κατεδιώχθη δι' ἐκλογικούς λόγους ἀλλ' οἱ πάντες ἐξακολουθοῦσιν ἐργαζόμενοι εἰς τὰς λαχούσας αὐτοῖς ἐνορίας, ἀποδεχόμενοι τὰς εὐλογίας τῶν εὐλογούντων καὶ τὴν ἐξ ὕψους βοήθειαν συγχωρήσατέ μοι ἕμως, Πανιερώτατε, νὰ εἶπω ὑμῖν, ὅτι οὐδεμίαν εἶχετε ἀνάγκην νὰ προσεταιρισθῆτε τῇ ψεύδει, ἕπερ συμβαίνει εἰς ἐκείνους, οἵτινες νομίζουσιν, ὅτι τὰ πάντα ἐπιτρέπονται, ἀρκεῖ τὸ τέλος καὶ ὁ σκοπὸς νὰ ᾧσιν ὑπὲρ αὐτῶν· τῶν δὲ τοιούτων ἡ ἀκόρεστος φιλοδοξία γίνεται ἀφορμὴ νὰ παρασύρονται εἰς ἀπατηλὰς καὶ ἐπικινδύνους χώρας ἐν αἷς, λογισμοὶ μάταιοι καὶ ἀγέρωχοι διασειοῦν τὰς βάσεις τῆς ἀληθείας.

Προκειμένου ἤδη περὶ τῆς οὐσίας τοῦ ζητήματος, ἐπιτρεψάτω μοι ἡ Ἱμετέρα Πανιερότης, νὰ εἶπω ὅτι κατὰ τῶν γραφομένων Τῆς κατεξανίσταται ἀφ' ἑνός ἢ ἀψευδῆς ἱστορία καὶ ἀφ' ἑτέρου αὐτοὶ οἱ θεῖοι καὶ ἱεροὶ Κανόνες, τοὺς ἐπικαλεῖται ἡ Πανιερότης Τῆς.

Πλεῖστοι ἴσως ἀγνοοῦν, ἕπερ ἡ Ἱμετέρα Πανιερότης κάλλιστα γνωρίζει, ὅτι δηλαδὴ κατὰ Σεπτέμβριον τοῦ 1874 συνετάχθη, συνεζητήθη καὶ ἐπεψηφίσθη ὑπὸ πασῶν τῶν ἐν Αἰγύπτῳ Κοινοτήτων καὶ ὑπὸ ἀντιπροσώπων τοῦ ὀρθοδόξου Λαοῦ, Κανονισμός, ὅστις δὲν ἔτυχε μὲν τῆς ἐπικυρώσεως τῆς Κυβερνήσεως, ἀλλ' ἕμως δι' ἡμᾶς εἶνε καὶ ὑπέχει θεσίν ἐπισήμου ἐγγράφου, κεκυρωμένου ὄντος ὑφ' ἑλῶν τῶν Ὀρθοδόξων ἐν Αἰγύπτῳ Κοινοτήτων, καὶ χρησιμεύει ἡμῖν ὡς πολύτιμος καὶ ἀσφαλῆς ὁδηγός, ὅστις ἐν ἀναλόγοις περιστάσεσιν ἠδύνατο νὰ ἐξαγάγῃ ἡμᾶς πάσης δυσχερείας, διότι ἐν αὐτῇ ἐμβλέπομεν τρόπον σκέψεως καὶ ἐνεργείας περὶ τοῦ πῶς κατὰ τὸ ἔτος 1874 αἱ ἐν Αἰγύπτῳ Κοινότητες καὶ ὁ Λαὸς ἐφρόνουν, ὅτι ἔδει νὰ διεξάγωνται νομίμως ἐκλογαὶ ἐν περιπτώσει χηρείας τοῦ θρόνου· ἰδοὺ τί ἐν τῷ α'. ἀρθρῷ τοῦ εἰρημένου Κανονισμοῦ λέγεται:

«Ἐν περιπτώσει χηρείας τοῦ ἀγιωτάτου Ἀποστολικοῦ καὶ Πατριαρχικοῦ θρόνου Ἀλεξανδρείας ὁ ὑπάρχων Γενικὸς Ἐπίτροπος τοῦ Πατριάρχου ὀφείλει νὰ ἐνεργήσῃ ἀμέσως τὰ προσήκοντα συγκαλῶν, ἐν τῇ κατὰ Κείμενον Συνδικτῆ τοῦ Πατριαρχείου Συνέλευσιν τῆς ἐποίας αὐτὸς ἔπρὸς ἐδρεύει πρὸς ἐκλογὴν Τοποτηρητοῦ.»

Ἄρα, Πανιερώτατε, νόμιμος πρόεδρος τῆς πρὸς ἐκλογὴν Τοποτηρητοῦ

συνλεύσεως δείκνυται ὁ Γενικὸς Ἐπίτροπος, ἰδιότης τὴν ὁποίαν οὐδέποτε ἀπέκτησεν ἢ Ὑμετέρα Πανιερότης· ὑπῆρχον καὶ ἐν τῷ παρελθόντι φερόμενοι ὡς Γενικοὶ ἐπίτροποι, ἀλλ' οἱ τοιοῦτοι τὸ χρῆμα καὶ τὸ δίπλωμα αὐτῶν ἐλάμβανον εἰς τὰ λιθοτυπογραφεῖα ἐνθα ἐκτυποῦνται ἐπισκεπτήρια μετὰ τίτλων· ἐνῶ ἢ Ὑμετέρα Πανιερότης, διὰ λόγους οὓς ἐπιτραπέιτω μοι νὰ παρασιωπήσω, οὔτε τοῦ ἀπλοῦ τίτλου τεῦ Ἐπιτρόπου ἤξιούτο ἐπισήμως κατὰ τὰς εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἀποδημίας τοῦ Κυριάρχου τοῦ θρόνου· ἀπόδειξις αἱ ἀνὰ χεῖράς μου αὐτόγραφοι ἐπιστολαὶ τοῦ ἀειμνήστου Σωφρονίου καὶ ἕτεροι εἰς τὸ Διοικητήριον Ἀλεξανδρείας· παραθέτω ὡς μίαν τῶν αὐτογράφων τούτων παλαιῶν ἐπιστολῶν.

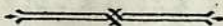
Πρὸς τὴν Α. Ἐξοχότητα τὸν Διοικητὴν Ἀλεξανδρείας

Ἐξοχώτατε!

«Ἐπειδὴ σήμερον ἀναχωρῶ εἰς Λέρον, ὅπως διέλθω τοὺς θερμοὺς μῆνας, ἀφίνω ἐνταῦθα εἰς τὰς ὑποθέσεις τῶν Πατριαρχείων Μου Ἐπιτρόπον μου τὸν Ἀρχιεπίσκοπόν Μου κ. Κωνσταντῖνον Παζώνην καὶ παρακαλεῖσθε, ὅπως ἐν πάσῃ περιπτώσει νὰ τῷ παρέχητε τὴν συνδρομὴν Σας».

† ὁ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας Σωφρόνιος

Καὶ ὅμως, Πανιερώτατε, οὐδ' ἤμην οὐδ' ἠδυνάμην νὰ θεωρῶμαι Γενικὸς Ἐπίτροπος, ὡς δὲν ἦσαν τοιοῦτοι καὶ ὅσοι ἐν τῷ παρελθόντι ἔφερον τὸν τίτλον τοῦτον μὴ κεκτημένοι, οὔτε ἐπίσημον γενικὸν πληρεξούσιον, οὔτε ἀναγνωρισθέντες ὡς τοιοῦτοι ὑπὸ τῆς ἐφ' ἡμᾶς τεταγμένης Σεβαστῆς Αἰγυπτιακῆς Κυβερνήσεως. Νομίμως καὶ ἀρμοδίως ἀπέκτησα τὸν τίτλον καὶ τὴν ἰδιότητα τοῦ Γενικοῦ Ἐπιτρόπου, καὶ παρέστην ὡς τοιοῦτος κατὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀειμνήστου Πατριάρχου Σωφρονίου ἐπὶ τῇ βάσει 1) τοῦ ἐπισήμου γενικοῦ πληρεξουσίου μου ἐγγράφου, γενομένου κατὰ τὸ ἔτος 1898 καὶ κατακεχωρισμένου ἐν τῷ ἐπισήμῳ Κώδικι τῶν Πατριαρχείων ἐν σελ. 64 καὶ ὑπ' ἀριθμὸν 103· καὶ 2) δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθμ. 1115 καὶ ὑπὸ ἡμερομηνίαν 13 τοῦ μηνὸς Ραμπιέ-Εσσανί τοῦ ἔτους 1317 ἀναγνωρίσεώς μου ὑπὸ τῆς Σεβ. Αἰγυπτιακῆς Κυβερνήσεως. Εἰς βεβαίωσιν παραθέτω πάντα τὰ σχετικὰ ἔγγραφα.

Γενικὸν Πληρεξούσιον

Ἡμεῖς Πάπας καὶ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας Σωφρόνιος διὰ τοῦ παρόντος ἡμῶν Πατριαρχικοῦ Γράμματος δηλὸν ποιούμεν, ὅτι, ἐπειδὴ ἔνεκεν ἐξαντλήσεως τῶν σωματικῶν Ἡμῶν δυνάμεων ἐπεβλήθη Ἡμῖν ὑπὸ τῶν ἱατρῶν ἢ κατ' ἔτος ἀποδημία Ἡμῶν εἰς Λέρον καὶ ἡ ἔσον ἔνεστιν ἀποχὴ ἀπὸ πάσης ἐνασχολήσεως εἰς τε τὰς ἐσωτερικὰς καὶ ἐξωτερικὰς ὑποθέσεις τοῦ ἀγιωτάτου Ἀποστολικοῦ καὶ Πατριαρχικοῦ Ἡμῶν Θρόνου καὶ παρίσταται οὕτω ἡ ἀνάγκη διορισμοῦ Γενικοῦ Ἡμῶν ἐπιτρόπου πρὸς διεξαγωγὴν τῶν συμπιπτουσῶν ὑποθέσεων, διὰ ταῦτα διορίζομεν καὶ καθιστῶμεν Γενικὸν Ἡμῶν ἐπίτροπον ἐν τῷ Πατριαρχικῷ Θρόνῳ Ἀλεξανδρείας τὸν Ἡμέτερον Ἀρχιδιάκονον Κωνσταντῖνον Παγώνην, ὅστις ἀπὸ τοῦ ἔτους 1888 ἐργαζόμενος παρ' Ἡμῖν ὡς Ἀρχιγραμματεὺς καὶ Διευθυντὴς τοῦ Πατριαρχικοῦ Γραφείου Ἀλεξανδρείας καὶ πολλάκις ἐπιτροπεύσας Ἡμᾶς κατὰ τὴν εἰς Λέρον ἀποδημίαν Ἡμῶν κέκτηται πᾶσαν τὴν πρὸς τὸ αὐτὸ ἀπαιτούμενην πείραν καὶ ἰκανότητα. Δὲ καὶ παρέχομεν αὐτῷ γενικὴν πληρεξουσιότητα, ὅπως εἴτε ἀποδημούντων Ἡμῶν ἐκτὸς τῆς Αἰγύπτου εἴτε ἐνδημούντων ἐν τῷ ἀγιωτάτῳ τούτῳ Ἀποστολικῷ καὶ Πατριαρχικῷ Θρόνῳ, κέκτηται τὸ δικαίωμα τοῦ λαμβάνειν γνῶσιν πάντων τῶν ἀπευθυνομένων Ἡμῖν ἐκ τε τοῦ ἐξωτερικοῦ καὶ ἐσωτερικοῦ γραμμάτων καὶ τηλεγραφημάτων, διεξάγειν πᾶσας τὰς συμπιπτούσας ὑποθέσεις, ὑπογράφειν ἀνθ' Ἡμῶν διὰ τοῦ τίτλου «Γενικὸς Πατριαρχικὸς ἐπίτροπος» παρίσταθαι ἐνώπιον τῶν Πολιτικῶν, Δικαστικῶν, Διοικητικῶν καὶ Προξενικῶν Ἀρχῶν πάσης ἰδιότητος καὶ δικαιοδοσίας. ἀνταποκρίνεσθαι πρὸς ταύτας ὡς καὶ πρὸς τὰς ἐν Αἰγύπτῳ καὶ ἐκτὸς αὐτῆς ἐκκλησιαστικὰς ὁμοδόξους ἢ ἑτεροδόξους Ἀρχὰς ἢ τοὶ Πατριαρχεῖα, αὐτοκεφάλους ἐκκλησίας, ἱεράς Μητροπόλεις καὶ Ἐπισκοπὰς, νὰ δέχεται καὶ κοινοποιῇ ἔγγραφα κτλ. εἰς βεβαίωσιν ἐγένετο τὸ παρὸν ἐπίσημον ἔγγραφον, ὅπερ ὑπογράφομεν ἰδίᾳ Ἡμῶν χειρὶ καὶ σφραγίζομεν τῇ Πατριαρχικῇ Ἡμῶν σφραγίδι.

Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ τῇ πρώτῃ Μαΐου τοῦ χιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ ἔνενηχοστοῦ ὀγδόου σωτηρίου ἔτους, Ἰνδικτιῶνος ι'.

(ὕπογρ.) Ὁ Πάπας καὶ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας

Σωφρόνιος

Διὰ τοῦ ἀνωτέρου ἐπισήμου ἐγγράφου, Πανιερώτατε, ἐκ τῆς χρονολογίας τοῦ ὁποίου ἀποκλείεται πᾶσα ἰδέα ὑφαρπαγῆς τῆς ὑπογραφῆς τοῦ ἀειμνήστου Πατριάρχου Σωφρονίου, ὡς γραφέντος καὶ ὑπογραφέντος καὶ σφραγισθέντος ἐν περίπτῳ ἔτος πρὸ τῆς ἀσθενείας Του, ἠδύνατο νὰ ἐπισημοποιηθῇ ἢ ἰδιότης μου αὕτη ὡς καὶ ἐπισημοποιήθη τῇ ἐγγράφῳ αἰτήσῃ αὐτοῦ τοῦ ἀοιδίμου Σωφρονίου. Ἴδου τὸ σχετικὸν τακρίριον:

Α ρ ι θ. 92

Πρὸς τὴν Α. Ἐξοχότητα τὸν Διοικητὴν Ἀλεξανδρείας
Ἰσμαήλ πασᾶ Σάμπρη.

Ἐξοχώτατε

Ἐπειδὴ, ἔνεκεν σωματικῆς ἀσθενείας μοί ἐπεβλήθη ὑπὸ τῶν ἰατρῶν ἡ ἡσυχία καὶ ἀποχὴ ἀπὸ τῆς ἐνασχολήσεως εἰς τὰς διαφόρους ἐσωτερικὰς καὶ ἐξωτερικὰς ὑποθέσεις τοῦ Θρόνου Μου καὶ ἵνα μὴ σταματήσωσιν αὐταὶ διώρισα Γενικὸν Ἐπίτροπόν Μου τὸν Μέγαν Ἀρχιδιάκονον καὶ Κωνσταντίνον Παγώνην, ὅστις ἀπὸ τοῦ 1888 ὡν Ἀρχιγραμματέως Μου καὶ Διευθυντῆς τοῦ Πατριαρχικοῦ Γραφείου Ἀλεξανδρείας καὶ ἐπὶ πολλὰ ἤδη ἔτη κατὰ τὴν ἀπουσίαν Μου εἰς Λέρον ἐπιτροπεύσας, εἶνε γνώστης πᾶσῶν τῶν ὑποθέσεων καὶ κέκτηται πᾶσαν τὴν ἀπαιτούμενην πείραν καὶ ἰκανότητα. Διὸ παρακαλῶ τὴν Ὑμετέραν Ἐξοχότητα, ὅπως διαβιβάσῃ τὸ πρὸν τακρίριον ἀρμοδίως εἰς τὴν Σεβαστὴν Αἰγυπτιακὴν Κυβέρνησιν καὶ προκαλέσῃ τὴν ἀναγνώρισιν τοῦ Μ. Ἀρχidiaκόνου Μου Κωνσταντίνου Παγώνη ὡς Γενικοῦ ἐπιτρόπου Μου.

Δεόμενος τοῦ Θεοῦ ὑπὲρ τῆς υγείας καὶ εὐτυχίας τῆς Ὑμετέρας Ἐξοχότητος διατελῶ

(ὕπογρ.) ὁ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας

Σωφρόνιος

Α ρ ι θ μ. 1115

Πρωτοκολ. 12

Ἀπάντησις

Πρὸς τὴν Α. Παραγιότητα τὸν Πατριάρχην
τῶν Ὀρθοδόξων τῆς Ἀλεξανδρείας

Ἐπειδὴ τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν συναινεῖ, ὅπως θεωρήσῃ τὸν

κ. Κωνσταντῖνον Παγώνην Μ. ἀρχιδιάκονον ὡς Γενικὸν ἐπίτροπον τῆς Ὑμετέρας Παναγιότητος εἰς τὰς ἐργασίας τοῦ Πατριαρχικοῦ θρόνου συμφώνως πρὸς τὴν Ὑμετέραν αἴτησιν, καὶ θεωρεῖ ἐπάναγκες νὰ λάβῃ τὸν τύπον τῆς σφραγίδος του διὰ τὰ περαιτέρω κατὰ τὴν συνήθειαν, παρακαλεῖ νὰ θελήσῃ ἡ Ὑμετέρα Παναγιότης, ὅπως ἀποστείλῃ ἡμῖν τὸν τύπον τῆς σφραγίδος του συνοδευόμενος μὲ τὸ πρὸς τοῦτο ἔγγραφον.

13 Ραμπιέ — Ἑσάνι. 1317.

[Τ. Σ.] ὁ Διοικητῆς Ἀλεξανδρείας

Ἰσμαήλ Σάμπρη

Ἀριθμὸς Γραμματείας 471.

Ὑποβληθέντος εἶτα διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 101 τακρῆριου τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, τοῦ τύπου τῆς σφραγίδος μου καὶ τῆς υπογραφῆς μου, ἀνεγνωρίσθη ἐπισήμως καὶ ὑπὸ τῆς Σεβαστῆς Κυβερνήσεως ὡς νόμιμος καὶ κανονικὸς Γενικὸς ἐπίτροπος.

Ἦδη ἐξεταστέον, Πανιερώτατε, καὶ τὸ ζήτημα, ἀν ἠδύναμην καὶ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀειμνήστου Πατριάρχου Σωφρονίου, συμβάντα τῆς 22 Αὐγούστου 1899, νὰ φέρω τὴν ἐπίσημον ταύτην ιδιότητα ἢ μήπως ἠδύνατο νὰ χαρακτηρισθῇ τοῦτο παράτυπον; -- εἶνε ἀληθές, ὅτι ἡ ιδιότης ἐκάστου πληρεξουσίου παύεται μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἐντολέως, ἀλλ' ἐν τῇ προκειμένῃ περιστάσει δὲν ἠδύνατο νὰ συμβῇ τὸ αὐτὸ ὡς ἐξάγεται ἐξ αὐτοῦ τοῦ κανονισμοῦ τοῦ 1874 ἐνθα ρητῶς φέρεται συνέχεια τῆς ἐντολῆς τοῦ Γενικοῦ ἐπιτρόπου μέχρι τῆς ἐκλογῆς Τοποτηρητοῦ· «ὁ ὑπάρχων Γενικὸς ἐπίτροπος τοῦ Πατριάρχου, λέγει, ὀφείλει νὰ ἐνεργήσῃ ἀμέσως τὰ προσήκοντα συγκαλῶν ἐν τῷ κατὰ Κείμενον Συνοδικῷ τοῦ Πατριαρχείου συνέλευσιν τῆς ὁποίας αὐτὸς προεδρεύει πρὸς ἐκλογὴν Τοποτηρητοῦ» Ἄλλως τε καὶ αὐτὴ ἡ Σεβαστὴ Αἰγυπτιακὴ Κυβέρνησις ἀναγνωρίσασα τὴν ἀνάγκην ταύτην καὶ μὴ ἐμδoléψασα παράτυπον τι εἰς τὴν ἐξακολούθησιν τῆς ἐντολῆς, οὐ μόνον μοι ἀνέθηκε τὴν ἐξασφάλισιν τῶν ἀρχείων τοῦ Πατριαρχείου ἀλλὰ καὶ ἐνετείλατο, ὅπως συγκαλέσω ἐκλογικὴν συνέλευσιν εἰς ἀνάδειξιν Τοποτηρητοῦ δι' ἐπίσημον ἐγγράφου Τῆς, ἔπερ ἐν τῷ οἰκείῳ τόπῳ παρατίθημι. Τότε μόνον, Πανιερώτατε, ἠδύνατο νὰ ἐξευρεθῇ τρόπος ἕτερος ἐξοικονομήσεως τῶν ἀναγκῶν, ὅταν καὶ ἐν τῷ Ἀλεξανδρινῷ Θρόνῳ ἐλειτούργει Ἱερὰ Σύνοδος, ἣτις θὰ ἠδύνατο νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν θέσιν προσωρινοῦ ἐπιτρόπου τοῦ Θρόνου μέχρι τῆς ἐκλο-

γῆς Τοποτηρητοῦ· μὴ ὑπάρχοντος ὁμῶς τοιοῦτου νομίμως καὶ κανονικῶς κατηρτισμένου Ἱεροῦ Σωματείου, ἔδει νὰ ληφθῆ πρόνοια ἵνα μὴ ὁ Θρόνος γένηται ἔρμαιον τοῦ τυχόντος, ἀφοῦ δὴ πολλοὶ ἐφέροντο μνηστῆρες αὐτοῦ, ἐν οἷς καὶ ἡ ὑμετέρα Πανιερότης, ἣτις ἐμβλέπουσα ἐν ἑαυτῇ προσόντα καὶ ἐξ ἀ γ ν ῆ ς ὅλως καὶ ἀνιδιοτελοῦς προθέσεως πρὸς τὴν μητέρα Ἐκκλησίαν παρεσκεύαζεν διὰ διαφόρων θεμιτῶν τε καὶ μὴ μέσων τὴν ὑφαρπαγὴν τοῦ Θρόνου.

Ἐπίσης καὶ ὁ προβαλλόμενος ὑπὸ τῆς ὑμετέρας Πανιερότητος λόγος, ὅτι διὰ τὸν τῆς ἀρχιερωσύνης βαθμὸν Τῆς ἔδει Αὐτῇ νὰ προεδρεύσῃ τῆς ἐκλογικῆς συνελεύσεως καθ' ὅτι ὡς λέγει, «κατὰ τοὺς κανόνας τῆς πρώτης καὶ ἐβδόμης Οἰκουμενικῆς Συνόδου διάκονος οἰονδήποτε καὶ ἂν φέρῃ ὀφρῖκιόν δὲν δύναται νὰ προκαθίσῃ τῶν πρεσβυτέρων οὔτε ἐντὸς τῆς Ἐκκλησίας οὔτε εἰς τὰς ἐκτὸς συνελεύσεις» εἶνε ἀνίσχυρος δι' οὓς λόγους παρακατιόντες ἀποδεικνύομεν, διὰ τῆς παραθέσεως αὐτῶν τῶν κανόνων, παρρησιαστικώτεροι ἡμεῖς δεικνύμενοι τῆς Ἑμετ, Πανιερότητος, ἣτις περιχαρακουμένη ὀπισθεν τῆς γενικῆς ἐκφράσεως «κανόνας τῶν συνόδων» ἀποφεύγει νὰ δηλώσῃ ἡμῖν τίνες ἐκ τῶν 20 κανόνων τῆς Πρώτης καὶ ἐκ τῶν 22 τῆς ἐβδόμης Οἰκουμενικῆς συνόδου ἐπινοεῖ οὕτω δὲ ἀδικεῖ ἑαυτὴν καὶ τὴν περὶ Αὐτῆς γῆμην ἡ Ἑμετέρα Πανιερότης, ἣτις κατώρθωσε νὰ παραστῇ ἐπ' ἐσχάτων ὡς τοῦ Κανονικοῦ Δικαίου ἐρμηνευτῆς καὶ τῶν θεσμῶν καὶ παραδόσεων τῆς ἐκκλησίας ἀντεχόμενος, ἐνῷ χθιζά τε καὶ πρώϊζα, ἐξ ἀγνοίας ἴσως, κατεπάτει κανόνας καὶ περιεφρόνει θέσμια καὶ μόλις τελευταῖον ἐπ' εὐκαιρίαις ἔλαβεν μετὰ χεῖρας τὸ Ἱερὸν Πηδάλιον καὶ ἐφυλλομέτρει αὐτό, ὅπως κατὰ τὰς ἐκάστοτε παρουσιαζομένας ἀνάγκας ἀντλήσῃ ἐξ αὐτοῦ ἐπιχειρήματα.

Ἄλλὰ πρὶν ἢ λάβῃ ἡ ὑμετέρα Πανιερότης ἀνὰ χεῖρας τὸ Ἱερὸν Πηδάλιον, ἔδει νὰ φυλλομετρήσῃ καὶ τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἱστορίαν καὶ ἰδίᾳ τὴν ἱστορίαν τῆς ἐκκλησίας εἰς ἣν εὕρηται καὶ θὰ ὁμολογήσῃ ἐν πάσῃ εὐλικρινείᾳ, ὅτι τὸ ἀξίωμα τοῦ Ἀρχidiaκόνου καὶ ἰδίᾳ τοῦ Μεγάλου Ἀρχidiaκόνου, ὡς ὀνομάζονται αἱ Ἀρχidiaκονοὶ μόνον τῶν τεσσάρων Πατριαρχείων, παρέχει ἐξαιρετικὴν θέσιν αὐτοῖς καὶ ἀπόδειξις, ὅτι καὶ νῦν ἐτι οἱ Μ. Ἀρχidiaκονοὶ τοῦ Πατριαρχικοῦ Θρόνου Ἱεροσολύμων, εἰς ὃν παιδιόθεν ἀνετράφη ἡ Πανιερότης Τῆς, αὐτοδικαίως διατελοῦσι μέλη τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καὶ συνεδριάζουσι παρακαθήμενοι τῇ Α. Θ. Μακαριότητι καὶ τοῖς Σεβασμιστάτοις Ἀρχιερεῦσι καὶ τοῖς λοιποῖς ἀξιωματικοῖς τοῦ Θρόνου, ἐν ᾧ πολλοὶ πρεσβύτεροι καὶ Ἀρχιμανδρίται καὶ βαθμοῦχοι ἀποκλεί-

ονται τῆς ἱεράς Συνόδου. Καὶ ἐξ αὐτῆς δὲ τῆς ἱστορίας συνάγεται, ὅτι αὐτοὶ οἱ ἀπλοὶ Ἀρχιδιάκονοι πολλὴν ἐκέκτηντο τὴν σημασίαν ἀπὸ τοῦ Δευτέρου αἰῶνος. Οὕτω ὁ σεβαστὸς Καθηγητῆς τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου κ. Α. Διομήδης Κυριακὸς ἐν σελ. 158 τοῦ Α'. Τόμου τῆς ἐκκλησιαστικῆς αὐτοῦ ἱστορίας λέγει «οἱ διάκονοι ἀπαντῶνται νῦν [κατὰ τὸν Β'. καὶ Γ'. αἰῶνα] ἐνεργοῦντες καὶ λειτουργικὰ ἔργα· ἀναφαίνονται δὲ καὶ οἱ Ἀρχιδιάκονοι μεγάλως παρὰ τοὺς Ἐπισκόπους ἰσχύοντες καὶ πολλάκις καὶ αὐτῶν τῶν πρεσβυτέρων ὑπερέχοντες» ὁμοίως καὶ ὁ τάνυν Σεβασμιωτ. Μητροπολίτης Διδυμοτείχου ἐπὶ πολλὰ ἔτη Καθηγητῆς τῆς κατὰ Χάλκην ἱεράς Θεολ. Σχολῆς Κύριος Φιλάρετος Βαφειδῆς ἐν τῇ κατ' αὐτὸν Ἐκκλησιαστικῇ ἱστορίᾳ Τόμος Α'. σελ. 290 λέγει «οἱ Διάκονοι ἀπὸ τοῦ Δ'. αἰῶνος ἐπὶ κεφαλῆς εἶχον τὸν Ἀρχιδιάκονον, ὅστις ὦν ἡ δεξιὰ χεὶρ τοῦ Ἐπισκόπου, ἐχρησίμευε καὶ ὡς ἀντιπρόσωπος αὐτοῦ καὶ ὡς πληρεξούσιος, πολλάκις δὲ καὶ ὡς διάδοχος τοῦ Θρόνου» καὶ ἀλλαχοῦ, ἐν Τόμῳ Β' σελ. 87 οἱ διάκονοι εἶχον ἐπὶ κεφαλῆς τὸν Ἀρχιδιάκονον καὶ μετ' αὐτὸν τὸν Δευτερεύοντα, ἔργον τοῦ ὁποῖου (δευτερεύοντος) ἦν τὸ ἐπευφημεῖν τοὺς βασιλεῖς καὶ Ἀρχιερεῖς μετὰ τὴν εἴσοδον, βασιτάζειν ἐν ταῖς λιταῖς τὸ Εὐαγγέλιον, ποιεῖν τὰς συναπτὰς καὶ αἰτήσεις, καὶ ἀπόντος τοῦ Ἀρχιδιακόνου, διδόναι τῷ διακόνῳ καιρὸν, ὅπως ἀναβαίνει εἰς τὸν ἄμβωνα» (πρὸς. Πατρολ. Migne Τομ. 119 σελ. 972 καὶ Νικολ. Μυστικοῦ 89 ἐπιστολῇ παρὰ Migne Τομ. 111.)

Ἄλλὰ πλὴν τῆς καθόλου Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας, ἣτις παρίστησι τοὺς Ἀρχιδιακόνους, ἐνεκεν τοῦ ὀρφικίου αὐτῶν, ἐξαιρετικὴν κατέχοντας θέσιν ἐν τῷ ἱερῷ κλήρῳ, ἔχομεν καὶ τὴν ἐπὶ μέρους ἱστορίαν τῆς Ἀλεξανδρινῆς Ἐκκλησίας ἣτις πρῶτον παρὰδειγμα μεγάλῃς καὶ ἐξαιρετικῆς σημασίας παρέχει τὸ τοῦ Μεγάλου Ἀρχιδιακόνου Ἀθανασίου, ὅστις παρῆσθη ἐν τῇ ἐν Νικαίᾳ Ἁγία καὶ Οἰκουμενικῇ Συνόδῳ τῷ 325 καὶ φυμώσας τὸν αἵρετικὸν Ἄρειον περιεθρήγκωσε τὴν δογματικὴν τῆς ἁγίας ἡμῶν ἐκκλησίας διδασκαλίαν. Παραλείποντες πλείστ' ἄλλα παραδείγματα ἀναφέρομεν τὸν Ἐλπίδιον, ὅστις Ἀρχιδιάκονος ὦν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἐν ἔτει 565 ἐπετρόπευε καὶ διεδέχθη τὸν Πατριάρχην Ἀλεξανδρείας Ἀπολλινάριον τὸν λεγόμενον ἅγιον, ἐπίσης τὸν Ἀρχιδιάκονον Κυπριανὸν τὸν Κύπριον, ὅστις πλὴν τοῦ ὅτι ἐπετρόπευεν ἐν Κύπρῳ, ἐν ἔτει 1766 ἐπιτροπεύει καὶ διαδέχεται τὸν Πατριάρχην Ἀλεξανδρείας Ματθαῖον (πρὸς. χειρόγραφον ἀρχαῖον Κώδικα τῶν ἐνταῦθα πατριαρχείων σελ. 11 καὶ 16).

Καὶ ταῦτά μεν ἀπὸ τῆς ἱστορίας ἔλθωμεν ἤδη καὶ εἰς τὸ κανονικὸν μέ-

ρος τῆς τόσῃ πομποδῶς εἰσαχθείσης καθ' ἡμῶν μομφῆς ἐνώπιον τῆς ἱερᾶς Συνόδου Κωνσταντινουπόλεως καὶ πρὸ τούτου εἰς τὰς ἐνταῦθα ἐφημερίδας, ἐν αἷς ἡ Ὑμ. Πανιερότης ἐχρησίμευσεν εἰσηγητῆς καὶ ἀνάδοχος τοῦ νέου ἡμῶν τίτλου «πρώην Μ. Ἀρχιδιάκονος» ἐπὶ τῇ λόγῳ, ὅτι ὁ ἀναγαγὼν ἡμᾶς εἰς τὸ ἀξίωμα τοῦ Μ. Ἀρχιδιακόνου ἐξέλιπεν τοῦ κόσμου συναποκομίσας καὶ τὸν δοθέντα ἡμῖν τίτλον, ἐπαφείς μόνην τὴν τοῦ διακόνου προσηγορίαν κατ' ἀντιδιδόμενον λόγον ἡδύνατό τις νὰ ὀνομάξῃ καὶ τὴν Ὑμετέραν Πανιερότητα «πρώην Θεβαΐδος» διότι ὁ αὐτὸς, ἐκκλησιαστικὸς ἀρχηγὸς ἀνύψωσεν αὐτὴν εἰς ὃν νῦν φέρεται αὕτη Ἐπισκοπικὸν βαθμῖον, ἀπαλείψας ἀπ' αὐτῆς τὸν ἥκιστα τιμητικὸν τίτλον «ἐξόριστος διάκονος Γερμανὸς Βουρλαλίδης».

Ἡ Ὑμετέρα Πανιερότης διὰ τοῦ ὑπομνήματος αὐτῆς ἐνώπιον τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἀναφέρεται εἰς τοὺς κανόνας τῆς Α' καὶ Ζ'. Οἰκουμενικῆς Συνόδου χωρὶς ἕμως καὶ νὰ παραθέτῃ τούτους· ἀλλ' ἡμεῖς εἰλικρινέστερον φερόμενοι παραθέτομεν ὧδε τὸν 18 Κανόνα τῆς Α'. Οἰκουμενικῆς Συνόδου, ὃν πάντως θὰ εἶχεν ὑπ' ὄψει ἡ Πανιερότης τῆς καὶ ὅστις λέγει τάδε «Ἦλθεν εἰς τὴν Ἁγίαν καὶ Μεγάλην Σύνοδον, ὅτι ἐν τισὶ τόποις καὶ πόλεσι τοῖς πρεσβυτέροις τὴν εὐχαριστίαν οἱ διάκονοι διδόντες, ὅπερ οὔτε ὁ κανὼν οὔτε ἡ συνήθεια παρέδωκε τοὺς ἐξουσίαν μὴ ἔχοντας προσφέρειν, τοῖς προσφέρουσι διδόναι τὸ αἷμα τοῦ Χριστοῦ. Κακεῖνο δὲ ἐγνώσθη, ὅτι ἤδη τινὲς τῶν διακόνων καὶ πρὸ τῶν Ἐπισκόπων τῆς εὐχαριστίας ἄπτονται. Ταῦτα οὖν πάντα παρηρησείσθω καὶ ἐμμενέτωσαν οἱ διάκονοι τοῖς ἰδίοις μέτροις, εἰδότες, ὅτι τοῦ μὲν ἐπισκόπου ὑπηρέται· εἰσὶ, τῶν δὲ πρεσβυτέρων ἐλάττους. Λαμβανέτωσαν δὲ κατὰ τὴν τάξιν τὴν εὐχαριστίαν μετὰ τοὺς πρεσβυτέρους, ἢ τοῦ Ἐπισκόπου μεταδίδοντος αὐτοῖς, ἢ τοῦ πρεσβυτέρου. Ἀλλὰ μὴδὲ καθεῖσθαι ἐν μέσῳ τῶν πρεσβυτέρων ἐξέστω τοῖς διακόνοις· παρὰ κανόνα γὰρ καὶ παρὰ τάξιν ἐστὶ τὸ γινόμενον. Εἰ δὲ τις μὴ θέλοι πειθαρχεῖν καὶ μετὰ τούτους τοὺς ὅρους, πεπαύσθω τῆς διακονίας».

Ὡστε βλέπετε, Πανιερώτατε, οὗ περὶ ἄλλου παρ' ἐκεῖνο, ὅπερ θέλετε νὰ ἀποδείξητε πρόκειται. Ἐπειδὴ διάκονοί τινες καιηγγέλησαν, ὅτι μετελάμβανεν τῶν θείων καὶ ἀχράντων μυστηρίων κατὰ τὴν θείαν λειτουργίαν πρὸ τῶν ἐπισκόπων καὶ μετέδιδον εἶτα καὶ αὐτοῖς τοῖς πρεσβυτέροις, ἢ Ἁγιωτάτῃ Σύνοδος διορθοῦσα τὴν ἀταξίαν ταύτην κανονίζει τοὺς διακόνους, οἵτινες παρεθεώρουν τοὺς βαθμοὺς τοῦ ἐπισκόπου καὶ πρεσβυτέρου· τινὲς δὲ τῶν διακόνων ἐν τῷ ἱερῷ βήματι προυκάθηγντο καὶ τῶν πρεσβυ-

τέρων, ἕπερ ὡς ἀνοίκειον ἐπίσης ἀπηγορεύθη. Ἄλλ' ὅμως, ὅτι οἱ ὀφφικι-
άλιοι διάκονοι ὡς ὁ Ἀρχιδιάκονος καὶ ὁ χαρτοφύλαξ τῆς Μ. τοῦ Χριστοῦ
ἐκκλησίας, διάκονος ὢν, προὐκάθηγτο καὶ αὐτῶν τῶν ἐπισκόπων εἰς τὰς
«ἐκ τὸς τοῦ ἱεροῦ βήματος συνάξεις» ἦτο: εἰς τὰς ἐκ-
τὸς τῆς θείας καὶ ἱερᾶς λειτουργείας συνεδριάσεις, τοῦτο εἶνε ἀναμφισβή-
τητον ὡς καὶ αὐτὸς ὁ σχολιαστικὸς Βαλσαμῶν εἰς τὸν ἄνω παρατεθειμένον
κανόνα λέγει. «Ταῦτα τοῦ κανόνος διοριζομένου, τὸ μὲν μεταλαμβάνειν
τοὺς διακόνους πρὸ τῶν ἐπισκόπων ἢ διδόναι αὐτοὺς τὴν εὐχαριστίαν ἦτο:
τὰ ἅγια τοῖς ἱερεῦσιν, οὐ παραχωρεῖται· ἀλλ' οὐδὲ τὸ καθῆσθαι διά-
κονον ἐν τῷ ἀγίῳ θυσιαστηρίῳ μέσον τῶν ἱερέων. Τὸ δὲ
καθῆσθαι τινὰς ἀπὸ τῶν ἐκκλησιαστικῶν διακόνων
εἰς τὰς ἔξω τοῦ βήματος συνάξεις τέως πρὸ τῶν πρε-
σβυτέρων βλέπομεν γινόμενον καὶ οἴμαι γίνεσθαι
τοῦτο διὰ τὰ ἀρχοντίκια.»

Καὶ ταῦτα μὲν ὁ κανὼν τῆς πρώτης Ἁγίας καὶ Οἰκουμενικῆς Συνόδου
ὀρίζει καὶ νοεῖ ἐρευνήσαντες ὅτι οὐχ' ἀπᾶς τοὺς 22 κανόνας τῆς ἐβδόμης
Οἰκουμενικῆς, οὐδαμῶς εὑρομεν τὸν παραπλήσια περὶ διακόνων διαγορεύ-
σιντα· ὁ μόνος ἐκ τῶν κανόνων τῆς Ἁγίας ταύτης Συνόδου, ὅστις ἐνεθε-
τησεν ἡμῖν ἐντύπωσιν εἶνε ὁ 16 ὅστις ἐπιβάλλει ἐπιτίμια εἰς τοὺς ἐπισκό-
πους ἐκείνους καὶ κληρικούς, οἵτινες δὲν ἐνδύονται σεμνῶς, ἀλλὰ περι-
βάλλονται μεταξίνους καὶ πολυχρώμους ἀμφιέσεις· ἰδοὺ τί ὁ
κανὼν οὗτος ἀναφέρει «Πᾶσα βλακεία καὶ κόσμησις σώματος, ἀλλοτρία
ἐστὶ τῆς ἱερατικῆς τάξεως. Τοὺς οὖν ἑαυτοὺς κοσμοῦντας ἐπισκόπους ἢ
κληρικούς, δι' ἐσθήτων λαμπρῶν καὶ περιφανῶν, τούτους διορθοῦσθαι
χρή, εἰ δὲ ἐπιμένοιν, ἐπιτιμῶ παραδιδόσθαι..... Ἐκ γὰρ τῶν ἀνωθεν
χρόνων πᾶς ἱερατικὸς ἀνὴρ μετὰ μετρίας καὶ σεμνῆς ἀμφιέσεως ἐπολι-
τεύετο. Πᾶν γὰρ ὃ μὴ διὰ χρεῖαν, ἀλλὰ διὰ καλλωπισμὸν παραλαμβάνε-
ται, περπερείας ἔχει κατηγορίαν, ὡς ὁ Μέγας ἔφη Βασίλειος· ἀλλ' οὐδὲ
ἐκ σηρικῶν ὕφασμάτων πεποικιλμένην ἐσθήτα ἐνεδέδυντο, οὐδέ τινα προ-
σετίθεσαν ἑτερόχροα ἐπιβλήματα ἐν τοῖς ἄκροις τῶν ἱματίων.» Ἐὰν, Παν-
ιερώτατε δὲν συμμορφοθῆτε πρὸς τὸν ἄνω κανόνα χάνετε πᾶν δικαίωμα
νὰ ἐπικαλεῖσθε ἐναντίον ἄλλων κανόνων τῶν Ἁγίων καὶ Οἰκουμενικῶν
Συνόδων.

Προκειμένου ἤδη περὶ διακόνων, ὑποσθηθῶντες τὴν Ὑμετέραν Πανιε-
ρότητα, παραθέτομεν ἕτερον Κανόνα, ὅστις διεξέφυγε τὴν προσοχὴν Αὐ-
τῆς ἐν τῇ φυλλομετρήσει τοῦ ἱεροῦ πηδαλίου· οὗτος ἐστὶν ὁ τῆς ἕκτης Ἀ-

γίας Οικουμενικῆς Συνόδου ἔβδομος Κανὼν· ἀλλ' ἐκ τῆς ἐρμηνείας καὶ τοῦ κανόνος τούτου θὰ πεισθῇ ἡ Ὑμετέρα Πανιερότης ὡς καὶ πάντες οἱ ὑπ' Αὐτῆς παραπεισθέντες, ὅτι τὰ ἀξιώματα παρέχουσι τοῖς διακόνοις ἐξαιρετικά τινὰ προνόμια· ἰδοὺ τί λέγει ὁ Κανὼν «ὀρίζομεν ὥστε τὸν διάκονον κἂν ἐν ἀξιώματι τ. ἔ. ἐν ὄψικίῳ τῷ οἰδηθήποτε ἐκκλησιαστικῷ τυγχάνει, τὸν τοιοῦτον μὴ πρὸ τοῦ πρεσβυτέρου καθέζεσθαι· ἐκτὸς εἰμὴ τὸ πρόσωπον ἐπέχειν τοῦ οἰκείου Πατριάρχου ἢ Μητροπολίτου ἐν ἐτέρᾳ πόλει παραγένηται ἐπὶ τινι κεφαλῇ, τότε γὰρ ὡς τὸν ἐκείνου τύπον ἀναπληρῶν τιμηθήσεται» περιττὸν νὰ προσθέσω ἐνταῦθα, Πανιερώτατε, ὅτι ἐπέχον τόπον τοῦ ἐντολέως μου ὁπότε διενήργουν τὰ τῆς ἐκλογῆς, εὐρισκομένου Ἐκείνου εἰς ἐτέραν πόλιν, εἰς τὰς αἰωνίους μονάς. ἰδοὺ δὲ οἱ σχολιασταὶ Ζωναρᾶς καὶ Βαλσαμῶν τί λέγουσιν ἐρμηνεύοντες τὸν ἄνω κανόνα: «οἱ τοιοῦτοι ὄψικιᾶλοι διάκονοι ὅταν ἀναπληροῦσι τὸν οἰκείον Πατριάρχην ἢ Μητροπολίτην ἐπέχουσι τὴν θέσιν τούτου καὶ τιμηθήσονται ὡς αὐτοί. Ὁ δὲ χαρτοφύλαξ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ὅπως προκἀθηται τῶν Ἀρχιερέων, διάκονος ὧν εὐρεθῆται ἐν τῷ 18 Κανόνι τῆς Α' ἐν Νικαίᾳ Οἰκουμενικῆς Συνόδου» (Ράλλη καὶ Ποτλῆ Συνταχμ. θείων καὶ ἱερῶν Κανόνων τόμ. Β', σελ. 323) α. . . Ὁ μόνος κατὰ καιροῦ χαρτοφύλαξ τῆς ἀγιωτάτης Μ. Ἐκκλησίας προκἀθηται ἐν ταῖς ἔξω τῆς συνόδου συνάξεσιν οὐ μόνον τῶν ἱερέων ἀλλὰ καὶ τῶν ἀρχιερέων ἐκ προστάξεως τοῦ ἀοιδίμου Βασιλέως Κυρίου Ἀλεξίου τοῦ Κομνηνοῦ». Τὸ Αὐτοκρατορικὸν τοῦτο διάταγμα ὡς λίαν μακροσκελὲς παραλείπομεν, τὸν δὲ βουλόμενον μετιέναι τούτου παραπέμπομεν εἰς σελ. 156 τοῦ Β'. τόμου Ράλλη καὶ Ποτλῆ· μεταφέρωμεν μόνον ἐκεῖθεν τὴνδε τὴν περικοπὴν «Ἡ Βασιλεῖα μου τῆς ἐκκλησιαστικῆς εὐκοσμίας φροντίζουσα καὶ τὸ εὐτακτον καὶ ἐν παντὶ μὲν ζητοῦσα τῷ πολιτεύματι ἐπὶ πλέον δὲ τοῖς θείοις τοῦτο ἐμπολιτεύεσθαι διὰ σπουδῆς τιθεμένη, τὰ ἀρχῆθεν ἀπονεμημένα προνόμια ἐκάστη τῶν ἐκκλησιαστικῶν βαθμῶν, καὶ τὴν ἄχρι καὶ δευρο ἐπικρατήσασαν ἐν τούτοις κατάστασιν, κατὰ τὸ ἀναλλοίωτον καὶ εἰς τὸ ἐξῆς εἶναι καὶ διαμένειν βούλεται τε καὶ εὐδοκεῖ . . . ἐπεὶ δὲ νῦν ἡ Βασιλεῖα μου μάθοι ὡς τινες τῶν ἀρχιερέων ἀντιφιλοτιμούμενοι πειρῶνται τὸ τοῦ χαρτοφύλακος υποβιάσαι προνόμιον... οὐκ ἀνασχετὸν τῇ Βασιλεῖᾳ μου ἔδοξε, πρᾶγμα διὰ τοσοῦτου χρόνου βασανισθὲν καὶ τοῖς πρὶν Πατριάρχαις καὶ τοῖς ἄλλοις Ἀρχιερεῦσιν κτλ.»

Ἀτρέμας τοίνυν ἐχέτω μὴδὲ ταρασσέσθω ἡ καρδία τῆς Ὑμετέρας Πανιερότητος καὶ τῶν περὶ Αὐτὴν διότι «οὔτε περιεφρονήθησαν, οὔτε ἀντι-

κρυς ἀσεβῶς περιυβρίσθησαν, καὶ κατεπατήθησαν αἱ θεόπνευστοὶ φωναὶ τῶν Ἀποστόλων καὶ διδασκάλων τῆς ἐκκλησίας..... αἱ ἐν τοῖς ἱεροῖς κανόσι διατυπούμεναι καὶ περὶ πάντων προνοοῦσαι.» Ἐὰν πράγματι ὑπὲρ τῶν ἱερῶν κανόνων καὶ θεσμίων τῆς ἐκκλησίας ἦν ὁ ἀγὼν τῆς ὑμετέρας Πανιερότης, τότε δὲν ἔπρεπεν Αὐτῇ, πρὸ τῆς εἰς ἐκλογὴν Τοποτηρητοῦ συνεδριάσεως τῆς 24 Αὐγούστου 1889 καὶ ἐν τῷ δωματίῳ τῆς ἐνώπιον τοῦ πρεσβυτέρου, νὰ προτείνῃ αὐτῷ τῷ Μ. Πρωτοσυγκέλλῳ κ. Μελετίῳ τὴν ἐξῆς λύσιν : « θὰ σὲ ψηφίσω Τοποτηρητὴν καὶ θὰ σὲ ἀναγνωρίσω τοιοῦτον ἐπὶ τῷ μόνῳ ὄρῳ, νὰ ἐκδιώξῃς ἀμέσως ἐκ τῶν Πατριαρχείων τὸν Παγώνην » ὥστε, Πανιερώτατε, τὰ πάντα θὰ εἶχον καλῶς καὶ θὰ ἦσαν κανονικὰ καὶ ἔγκυρα, ἂν ἐξεδιωκόμην ἀμέσως τῶν Πατριαρχείων ; Αἱ χριστιανικαὶ ἀρχαί, Πανιερώτατε, καὶ οἱ προστάται τῆς εὐδαιμονίας καὶ τάξεως νόμοι καὶ κανόνες, στεροῦνται μέρος τῆς ἰσχύος αὐτῶν, ὅταν ἐπικαλοῦνται τούτους πρόσωπα, ἅτινα μεταχειρίζονται τοὺς νόμους καὶ κανόνας, ὡς οἱ ἐμβαλωματαὶ τῶν ὑποδημάτων τὰ τεμάχια τοῦ δέρματος, ἅτινα ἀπαλύνουσιν εἰς τὸ ὕδωρ, ἵνα δια τῶν ὀδόντων αὐτῶν καὶ τῶν ἐργαλείων πλατύνωσι καὶ μηκύνωσι κατὰ τὰς διαστάσεις τοῦ πέλματος τῶν ὑποδημάτων. Ὑποτασσάμενη ἐποφῶν ἡδυνάμην νὰ εἶπω τὴν φράσιν, ἣν ἀναγράφετε ἐν τῷ ὑπομνήματι, « ἄσπασον πρὸς στιγμήν τοὺς κανόνας καὶ τὰς συνηθείας τῆς ἐκκλησίας νὰ κοιμηθῶσι καὶ κατόπιν βλέπομεν » διότι ἀεῖποτε παρὰ τοὺς κανόνας τῆς ἐκκλησίας ἐπολιτεύθη ἡ Πανιερότης τῆς διακριθεῖσα ἰδίᾳ ὡς καταπατήσασα τοὺς ἀναφερομένους εἰς τὴν πειθαρχίαν καὶ εἰς τὸν πρὸς τὰς ἐκκλησιαστικὰς Ἀρχὰς σεβασμὸν, ἀπώλεσε δὲ οὕτω τὸ δικαίωμα νὰ ἐπικαλεῖται αὐτοὺς ἐν ταῖς ἀνάγκαις Τῆς· δὲν ἔπρεπε δὲ νὰ χαρακτηρίσῃ τὴν φράσιν ταύτην, ἂν ἐλέχθη ὡς αὐθάρδῃ οὔτε ὡς παράλογον, ἀλλὰ μᾶλλον ὡς ἀποφυγὴν συζητήσεως ἐπὶ ἐδάφους ὑπερδιεφρευγῶν τῶν ποδῶν Τῆς καὶ κατέρρεον ὑπ' αὐτοὺς πάντα τὰ ὀνειροπολήματα καὶ τὰ ἀγνὰ καὶ ἀνιδιοτελεῖα σχέδια ὑπὲρ ὧν τοσοῦτῳ ἐκθύμως εἰργάσθη Αὐτὴ πολὺ πρὸ τοῦ θανάτου τοῦ Ἀοιδίμου Σωφρονίου· ἄλλως τε τὴν αὐθάδειαν καὶ τόλμην καὶ τοὺς παληκαρισμοὺς ἡ Ὑμετέρα Πανιερότης, ἐγκαυχωμένη καθ' ἑκάστην ἐνώπιον τῶν φοιτητῶν τοῦ Πατριαρχείου, παρίστα ὡς ἴδιον Αὐτῆς χαρακτηρισμὸν.

Πλὴν τῶν προειρημένων σπουδαίων καὶ ἰσχυρῶν λόγων ὑπὲρ τῆς ἐνεργείας μου ἀμέσως μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Πατριάρχου Σωφρονίου, ὑπάρχει καὶ ὁ λόγος, ὃν ἡ Πανιερότης τῆς ἐπικαλεῖται ὑπὲρ ἑαυτῆς, ὅτι δηλαδὴ αὐτὸς μόνος τότε ἐν τῷ θρόνῳ Ἀρχιερεὺς ἔδει καὶ νὰ προεδρεύσῃτε

καὶ νὰ ἐκλεγῆτε Τοποτηρητῆς,» δυστυχῶς ὁμῶς, ὁ λόγος οὗτος στρέφεται κατὰ τῆς Πανιερότητός της, διότι ἂν δὲν ἦτο Αὕτη κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην « ὁ μ ὁ ν ο ς Ἄ ρ χ ι ε ρ ε ὺ ς » ἀλλ' ἦτο παρὼν καὶ ὁ ἕτερος, ἦτοι ὁ νεοχειροτονηθεὶς Μητροπολίτης Θεοφάνης — περὶ τῆς κανονικότητος ἢ μὴ τῆς χειροτονίας τοῦ ὁποῖου παρακατιόντες θὰ εἴπωμεν τὰ δέοντα — τότε θὰ ὑπῆρχε λόγος συνεδριάσεως καὶ ἐκλογῆς μεταξὺ δύο Ἀρχιερέων, ἀλλ' ἐφ' ὅσον ἐκλέξιμος ἦτο εἰς καὶ μ ὁ ν ο ς, δὲν φρονεῖ ἡ Πανιερότης της, ὅτι περιττὴ καθίστατο καὶ συνεδρίασις καὶ ἐκλογή, μὴ ὑπαρχόντων ἐκλεξιμῶν τοῦλάχιστον δύο ; Ὑποθεθείσθω δὲ, ὅτι καὶ αὐτὸς ὁ ἱερός Κληρὸς δὲν ἔτρεφεν ἐμπιστοσύνην πρὸς τὴν Ὑμετέραν Πανιερότητα, οὐδ' ἐθεώρει Αὐτὴν τὸν κατάλληλον, ὅπως διεξαγάγῃ τὴν σοβαρὰν ἐντολήν οἷα ἢ ἐκλογή Πατριάρχου· δὲν φρονεῖ Αὕτη, ὅτι ἐξ ἀνάγκης καὶ παρὰ συνειδήσιν θὰ περιώριζεν ὁ κληρὸς τὰς ψήφους τοῦ εἰς τὴν Πανιερότητά της, μὴ ὄντως δυνατοῦ ἄλλως γενέσθαι. Μήπως εἰς τὴν αὐτὴν θέσιν δὲν θὰ εὐρίσκετο Κληρὸς καὶ Λαὸς, ὅταν ἐπὶ τῶν αὐτῶν λόγῳ θὰ ἀπήτει ἡ Πανιερότης της νὰ ἐκλεγῆ Τοποτηρητῆς καὶ Πατριάρχης ἴσως; πολὺ εὐφυῆς ἡ ἐπινόησις καὶ χειροκροτοῦμεν ἐπὶ ταύτῃ, δι' ἧς ἡ Ὑμετέρα Πανιερότης ἠθέλησε ἰσορροπεῖν νὰ ἐπιτύχῃ καὶ τῆς Τοποτηρητείας, καὶ τῆς Πατριαρχείας, ἀλλὰ δυστυχῶς δι' Αὐτὴν, δὲν ἐπραγματοποιήθη τὸ ὄνειροπόλημα, ἀφῆθησαν δ' ἐλεύθεροι καὶ αἱ συνειδήσεις χωρὶς νὰ ἐξαναγκασθῶσιν οἱ ἐκλογεῖς, ἵνα περιορίσωσι τὰς ψήφους αὐτῶν ἄκοντες καὶ μὴ βουλόμενοι εἰς τὸν ἕ ν α κ αὶ μ ὁ ν ο, νῆστω καὶ ἂν ἦτο οὗτος Μητροπολίτης, καίτοι οἱ Μητροπολίται ἐνταῦθα, φέροντες τὸν τίτλον πάλαι ποτὲ διαλαμφάσης Μητροπόλεως καὶ στερούμενοι ποιμνίου, ἐπέχουσι τὴν θέσιν ἀ π λ ῶ ν τ ι τ ο υ λ α ρ ῖ ω ν ἢ χ ω ρ ε π ι σ κ ὀ π ω ν, ὧν καὶ ἡ δικαιοδοσία καὶ ἡ ἐνέργεια λίαν περιωρισμένη ὑπὸ τῶν κανόνων τῆς ἐκκλησίας. Ἴδου τί περὶ αὐτῶν λέγει ὁ ἰδ'. κανὼν τῆς ἐν Νεοκαισαρεῖα συνόδου : « οἱ δὲ χωρεπίσκοποι, εἰσὶ μὲν εἰς τύπον τῶν ἑβδομήκοντα ὡς δὲ συλλειτουργοί, διὰ τὴν σπουδὴν τὴν εἰς τοὺς πτωχοὺς προσφέρουσι τιμῶμενοι » ὁ δὲ σχολιαστῆς Ζωναράς ἐπάγει « εἰς τύπον οὖν τῶν 70 ὄντες οἱ χωρεπίσκοποι, διὰ τοῦτο οὐδὲ πρεσβυτέρους οὐδὲ διακόνους χειροτονοῦσιν, οἷα μὴδὲ τὴν χάριν τοῦ πνεύματος παρέχειν δυνάμενοι » καὶ ὁ Βαλαμῶν « ἐπεὶ δὲ κατὰ τὸν καιρὸν τοῦ σωτηριώδους κηρύγματος, μὴ ἐξαρκούντων τῶν δώδεκα Ἀποστόλων εἰς τὴν διδασκαλίαν τοῦ Εὐαγγελίου καὶ εἰς τὰς λοιπὰς διακονίας τῶν προσερχομένων τῷ Θεῷ, παρελήφθησαν καὶ ἑβδομήκοντα ἄνδρες οἵτινες διακονηταὶ μὲν ἐλέγοντο καὶ μαθηταὶ τοῦ Κυρίου, ἐξουσίαν δὲ οὐκ

είχον ἀφιέναι ἀμαρτίας, ὡς μὴδὲ λαβόντες τὴν χάριν τοῦ πνεύματος, ἔδοξε τοῖς Πατράσιν εἰς τύπον τῶν τοιούτων ἑβδομήκοντα μαθητῶν χωρεπισκόπους παρὰ τῶν ἐπισκόπων προβάλεσθαι, ἐφ' ᾧ διὰ τούτων γίνεσθαι τὴν εἰς τοὺς πτωχοὺς διανομὴν καὶ δαπάνην τῶν Κυριακῶν χρημάτων τῶν καὶ πτωχικῶν λεγομένων. Τῷ τοι οὐδὲ δύνανται πρεσβυτέρους καὶ διακόνους χειροτονεῖν, ἀλλ' οὐδὲ ἀφιέναι ἀμαρτίας, ὡσπερ οὐδὲ οἱ ἑβδομήκοντα μαθηταί. "Οτι δε χρεῶν ἦν τούτους τιμᾶσθαι διὰ τοὺς κόπους αὐτῶν, ὤρισαν οἱ πατέρες, μὴδὲν ἕτερον τούτους ποιεῖν, ἀλλ' ἢ ὡς συλλειτουργοὺς μόνον ἱεουργεῖν» ταῦτά καὶ ὁ ι.' τῆς ἐν Ἀντιοχείᾳ Συνόδου κελεύει καὶ ὁ ιγ.' τῆς ἐν Ἀγκύρᾳ διέξεισιν· ὁ δὲ Μ. Βασίλειος τοῖς ὑπ' αὐτὸν χωρεπισκόποις ἐπιστέλλει λέγων «αὐτοῦ χωρὶς μὴ χειροτονεῖν οὔτε ὑπηρέτας, ἦτοι ὑποδιακόνους» Καὶ ἔμως ἡ Ὑμετέρα Πανιερότης δάχα τῆς γνώμης τοῦ ἐπισκόπου πολλάκις ἱερούργει, καὶ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἐπισκόπου ἐγκατέστη ὡς ἑτέρα ἐκκλησιαστικῆ Ἀρχὴ παρέχουσα τοῖς πρεσβυτέροις ἀδείαν τοῦ ἱεουργεῖν. Αὕτη προσδεομένη κανονικῆς ἀδείας καὶ φερομένη διὰ τοῦ γνωστοῦ δημοσιογραφικοῦ ὀργάνου ὡς ἐστὲ μὲν γη κ ε ρ α λ ῆ ἔχουσα τὸ δικαίωμα τοῦ λέγειν καὶ πράττειν καὶ διατάττειν καὶ ἀφορίζειν τοὺς ἐναντιοφρονούντας Αὕτη. Ἡ τοιαύτη, πανιερώτατε, παρὰ δικαιοδοσίαν καὶ κανόνας ἐνέργεια ἀνάγεται εἰς τὸν κύκλον τῆς αὐθαιρεσίας, ἀπὸ τῆς ὀπρίας ἐν καιρῷ προεφυλάχθησαν οἱ κληρικοί, ὑπερασπιζόμενοι τὴν ἐλευθερίαν τῆς συνειδήσεως αὐτῶν, ὅτε καὶ πρὸ τοῦ θανάτου τοῦ ἀειμνήστου Πατριάρχου Σωφρονίου καὶ μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ κατεβλήθησαν ἐνέργειαι πρὸς ἐκδυσίον αὐτῆς. Εἰς προστασίαν τῆς ἐλευθερίας ψήφου καὶ συνειδήσεως, ἤλθην ἐπίκουρος καὶ ἡ Σεβαστὴ Αἰγυπτιακῆ Κυβέρνησις, ἣτις μαθοῦσα, ὅτι ἐπέκειτο τὸ μοιραῖον τέλος τοῦ Πατριάρχου Σωφρονίου καὶ καθήκον Αὐτῆς ἠγγησαμένη, ἵνα προλάβῃ σκάνδαλα καὶ ἀνησυχίας καὶ ἐπεμβάσεις καὶ αὐθαιρεσίας, συνῆλθεν εἰς Ὑπουργικὸν Συμβούλιον, οὗτινος τὰς ἀποφάσεις ἀνεκοίνωσεν ἡμῖν διὰ τοῦ Διοικητηρίου Ἀλεξανδρείας πέμψαντος τὸ παρὰ πόδας ἔγγραφον.

Α ρ ι θ μ. 1189

*Πρὸς τὸν Γενικὸν Πατριαρχικὸν Ἐπίτροπον
κ. Κωνσ. Παγῶρην*

Τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν ἔπεμψε σήμερον εἰς τὸ Διοικητήριον Ἀλεξανδρείας ἔγγραφον διαλαμβάνον, ὅτι συνεπέειξ τῆς σοβαρᾶς ἀσθε-

νείας τοῦ Πατριάρχου Σωφρονίου, ἀπεφάσισε τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον νὰ ἐπιφορτίσῃ Ὑμᾶς, ἵνα λάβητε πάντα τὰ κατάλληλα μέτρα πρὸς προφύλαξιν τῶν σφραγίδων καὶ κειμηλίων τοῦ Πατριαρχείου καὶ νὰ συγκαλέσῃτε, ὅταν ἀποδιώσῃ ἡ Α. Παναγιότης ὁ Πατριάρχης Σωφρόνιος, ἔλθον τὸν Ὁρθόδοξον Κληρὸν τῆς Αἰγύπτου διὰ νὰ προβῇ εἰς ἐκλογὴν Τοποτηρητοῦ.

Ταῦτα φέρων εἰς γνῶσιν Ὑμῖν κ.τ.λ.

(Τ. ΣΦ.)

Ὁ Διοικητὴς Ἀλεξανδρείας.

Ἐκ πάντων τῶν ἄχρι τοῦδε ἐκτεθέντων συνάγομεν, πανιερώτατε, τὸ ἀσφαλὲς συμπέρασμα, ὅτι ἡ ὑπὸ τὴν προεδρείαν μου συνελθοῦσα τῇ 24 Αὐγούστου 1899 σεβασμία τῶν ἐν ἐνεργείᾳ Κληρικῶν τοῦ θρόνου Συνελευσις πρὸς ἐκλογὴν Τοποτηρητοῦ, οὔτε ἀντικανονικῶς συνεκροτήθη ἔνεκεν τοῦ ὀφφικίου μου, οὔτε ἀναρμοδίως ὡς Γενικοῦ Ἐπιτρόπου, οὔτε ἠδύνατο νὰ προσβληθῇ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς Συνελεύσεως ταύτης, ὅπερ οὐ μόνον ἀπεδέξαντο καὶ ἀνεγνώρισαν ὡς ἔγκυρον παντὶ Ὁρθόδοξῳ—Αὐτοκέφαλοι Ἐκκλησίαι, ἀλλὰ καὶ ἡ ἐφ' ἡμᾶς τεταγμένη Σεβαστὴ Κυβέρνησις καὶ σύμπας ὁ Ὁρθόδοξος Λαὸς, ὅστις λαβὼν πρόσκλησιν παρὰ τοῦ οὕτω δὴ ἐκλελεγμένου Τοποτηρητοῦ τοῦ θρόνου Πανοσιολ. Μ. πρωτοσυγκέλλου κ. Μελετίου, ὅπως συνέλθῃ εἰς διάφορα ἐκλογικὰ κέντρα πρὸς ἀνάδειξιν ἀντιπροσώπων διὰ τὴν πατριαρχικὴν ἐκλογὴν, ἀσμένως ὑπήκουσεν εἰς τὴν ἐντολὴν, ὡς ἀποβρέουσιν ἐξ Ἀρχῆς, ἣν οὕτω ἀνεγνώριζεν νομίμως καὶ κανονικῶς καθεστηκεῖαν. Ἐξεταστέον ἤδη καὶ ἡ ἑτέρα ἔνστασις τῆς Ὑμετέρας πανιερότητος, ἂν δηλαδὴ ἠδύνατο ἡ ἐκλογικὴ Συνέλευσις νὰ ἐκλέξῃ Τοποτηρητὴν κληρικόν, μὴ φέροντα τὸν βαθμὸν τῆς ἀρχιερωσύνης.

Β'.

Τὰ κατὰ τὴν ἐκλογὴν τοῦ Τοποτηρητοῦ

α Ἐπαιδούμεθα, Παναγιώτατε καὶ σεβασμιώτατοι, ἐπαιδούμεθα ἀληθῶς, ἵνα ἐκθῆσωμεν πρὸς ὑμᾶς τὰ ποικίλα, καὶ ἐπαίσχυντα καὶ ἐπονεϊδιστα μέσα, δι' ὧν ἐπετεύχθη ἡ ἀντι τοῦ μόνου τότε ἐν τῷ Θρόνῳ ἐν ἐνε-

γεία Ἀρχιερέως ἐκλογή ὡς Τοποτηρητοῦ τοῦ ἐκ τῶν ἱερέων Μελετίου».

Οἱ λόγοι οὗτοι γραφέντες διὰ τῶν χειρῶν τῆς ὑμετέρας Πανιερότητος ἰσως ἐγράφησαν εἰς στιγμήν ἐξάψεως, εἰς ἣν πολλάκις περιέρχεται Αὐτή, ὡς ἐκ τῆς αἱματώδους κράσεώς της, ἀλλ' ὅμως ἔσονται εἰς αἰσχύνην Αὐτῆς· καὶ πράγματι θὰ ἐπαίδηται, ὅταν ἐν τῇ μέλλοντι προσπίπτωσιν οἱ ὀφθαλμοὶ Τῆς, ἐπὶ τῶν ἀνωτέρω γραμμῶν. Βεβαίως δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ μακρηγορήσωμεν πρὸς ἀνασκευὴν τοῦ ἰσχυρισμοῦ τῆς ἡμετ. Πανιερότητος: ὅτι δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ἐπιτροπεύσῃ κληρικός, ἐὰν μὴ οὗτος ἢ ἀρχιερέως, καὶ ὅτι ἡμάρτησεν ὁ ἱερεὺς Κληρὸς ἐκλέξας Τοποτηρητὴν πρεσβύτερον, ὑπαρχούσης τῆς ὑμετέρας Πανιερότητος τοῦ μόνου Ἀρχιερέως· οὐδέ θὰ ἀνασκαλεύσωμεν τὸ ἱερόν Πηδάλιον, ὅπως παραθέσωμεν ἱεροὺς κανόνας, μὴ ὑπαρχόντων τοιούτων, οὔτε ἀπαγορευτικῶν οὔτε προστακτικῶν· διότι ἂν ὑπῆρχεν ἔστω καὶ εἰς, θὰ παρέθετεν αὐτὸν ἡ Πανιερότης Τῆς πρὸς κατασκευὴν τοῦ ἰσχυρισμοῦ Τῆς — ὡς οὐδ' ὑπάρχει ἐν ἡμῖν ἐκλογικὸς κανονισμὸς κεκυρωμένος, ἵνα ρυθμίσῃ τὰ τῆς ἐκλογῆς Τοποτηρητοῦ καὶ Πατριάρχου, ὡς ρυθμίζουσι ταῦτα, οἱ ἀναφερόμενοι ὑπὸ τῆς Πανιερότητος Τῆς Κανονισμοὶ τῶν Πατριαρχείων Κωνσταντινουπόλεως καὶ Ἱεροσολύμων, αἵτινες φέροντες τὸ Αὐτοκρατορικὸν κύρος, εἰσηλθόντες εἰς τοὺς Νόμους τοῦ Κράτους καὶ ἀπὸ τῶν ὁποίων οὐδὲ κατὰ κεραίαν δύνανται ν' ἀποκλίνωσιν ἐν ἀναλόγοις περιστάσεσιν τὰ εἰρημμένα Πατριαρχεῖα. Ἐν δὲ τῇ Ἀλεξανδρινῷ Θρόνῳ, μὴ ὑπάρχοντος τοιούτου κεκυρωμένου ἐκλογικοῦ Κανονισμοῦ, ἔδει ν' ἀνατρέξωμεν εἰς τὰ ἀπ' αἰῶνων ἐν αὐτῷ τελούμενα καὶ ἐπὶ τούτων, ὡς ἐπὶ σταθεροῦ ἐθιμίμου βασιζόμενοι, νὰ ἐξέλθωμεν πάσης δυσχερείας· ἡ ἱστορία εἶνε ὁ ἀσφαλέστερος ὁδηγὸς πρὸς ὑπερπήδησιν προσκομιμάτων, διότι τὰ γεγονότα δὲν παρουσιάζονται, πανιερώτατε, ὡς μήκυτες, ἀλλ' εἰσὶν ἀνακύκλησίς τις, οἴονει, καὶ ἐπανάλειψις τῶν παρελθόντων. Ἴδου δὲ τί ἐκ τῆς ἱστορίας τοῦ Ἀλεξανδρινοῦ θρόνου διδασκόμεθα.

Ἐκτὸς τῶν παραδειγμάτων τοῦ Ἑλπιδίου καὶ Κυπριανοῦ, οἵτινες, καίτοι διάκονοι, ἐπετρόπευσαν, ἔχομεν καὶ τὰ ἐξῆς παραδείγματα, αἵτινα ἀναγράφονται εἰς τὸν πανάρχαιον πατριαρχικὸν Κώδικα. Ἐν ἔτει 690 ἐπηκολούθησεν ἐπὶ 34 ἔτη χηρεία ἐν τῷ Ἀλεξανδρινῷ θρόνῳ, ἐξωσθέντος Πέτρου τοῦ Ε', καθ' ὅλον δὲ τὸ μακρὸν τοῦτο διάστημα διοικεῖ τὰ τῆς Ἐκκλησίας Ἐπιτροπικῶς, Πέτρος ὁ Π ρ ε σ β υ τ ε ρ ο ς, ὅστις ἐπὶ τέλους ἐκλέγεται καὶ Πατριάρχης ὡς Πέτρος Ἐκτος (ἴδε Κωδ. σελ. 16.)

Ἐπίσης ἐν τῷ καθ' ἡμᾶς αἰῶνι, ἵνα μὴ περιπλανώμεθα εἰς τὸ ἀπίσ-
τατον παρελθόν, ἔχομεν ἀρκετὰ παραδείγματα ὧν τινα καὶ τοῖς πλεί-
στοις τῶν χριστιανῶν εἰσὶ γνωστά, ὡς λίαν πλησιέστερα τοῖς καθ'
ἡμᾶς χρόνοις. Οὕτω ἐν ἔτει 1815 ὁ ἐκ Σίφνου Ἀρχιμανδρίτης Ἱερο-
θεός, ὑποτακτικὸς Ἱεροθέου τοῦ Α'. γίνεται ἐπίτροπος καὶ διάδοχος αὐτοῦ
[σελ. Κωδ. 23]. Ἐπίσης γνωρίζομεν, ὅτι ἕνεκεν χρονίου νοσήματος, ὁ
Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας Καλλίνικος, ὑποβάλλει τῇ 10 Φεβρουαρίου
τοῦ 1861 παραίτησιν ἀπὸ τοῦ Θρόνου καὶ καθίσταται Τοποτηρητῆς
ὁ γνωστὸς Ἀρχιμανδρίτης Εὐγένειος ὁ Ἐηροποταμηνός, (ἴδε Κώδικος
σελ. 67—). Κατὰ δὲ τὸ ἔτος 1869 ἐπὶ τῆς μεσοπατριαρχείας, μετὰ τὸν
θάνατον τοῦ Πατριάρχου Νικάνορος, κατέστη Τοποτηρητῆς τοῦ Θρόνου ὁ
Ἀρχιμανδρίτης Νεῖλος ὁ Ἐσφιγμενίτης, οὕτινος ἡ ἐκλογή ἔτυχε καὶ αὐ-
τοκρατορικῆς ἐπικυρώσεως (ἴδε ἐνθ. ἀνωτ σελ. 80—83), τὸ δὲ περιεργό-
τερον εἶνε, ὅτι καθίστανται καὶ ἀναγνωρίζονται Τοποτηρηταὶ τοῦ Θρόνου
οἱ Ἀρχιμανδρίται ὑπαρχόντων οὐχὶ ἐνὸς ἀλλὰ πλείστων Ἀρχιερέων
ἐν τῷ Θρόνῳ. Ἀλλὰ νομίζω, Πανιερώτατε, ὅτι καθίσταται περιττὴ πᾶ-
σα ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου συζήτησις, ἀφοῦ δυνάμεθα νὰ παραθέσωμεν
ἴδε τὴν ἐπίσημον γνώμην αὐτοῦ τοῦ Δικαστηρίου εἰς τὸ ἀνεφέρθη καταγ-
γέλλουσα τὰ ἐν ἡμῶν γενόμενα ἢ ἕμετ. Πανιερότης, ἦτοι τῆς Μ. τοῦ
Χριστοῦ ἐκκλησίας, ἣτις, ὡς καὶ αἰ λείπει αὐτοκέφαλοι ἐκκλησίαι
ἐπεκοινωνήσαν διὰ γραμμιάτων τῷ οὕτω δὴ ἐκλεγέντι Τοποτηρητῇ τοῦ
Θρόνου Μ. Πρωτοσυγγέλλῳ κ. Μελετίῳ.

Ἀριθμ. Πρωτοκολ.

5279

Ὅσιολογιώτατε Μέγα Πρωτοσύγκελλε Κύριε Μελέτιε Τοποτηρητὰ τοῦ
ἀγιωτάτου Πατριαρχικοῦ θρόνου Ἀλεξανδρείας, τέκνον ἐν κυρίῳ ἀγαπη-
τὸν τῆς ἡμῶν Μετριότητος, χάρις εἴη τῇ αὐτῆς ὀσιολογιότητι καὶ εἰρήνῃ
παρὰ Θεοῦ. Λαβόντες ὑπ' ὄψει τὸ γράμμα τῆς αὐτῆς ὀσιολογιότητος, δι'
οὐ ἀναγγέλλει ἡμῶν τὴν ἐκλογὴν αὐτῆς ὡς Τοποτηρητοῦ τοῦ ἀγιωτάτου
Πατριαρχικοῦ Θρόνου Ἀλεξανδρείας, προαγόμεθα, Συνοδικῇ διαγνώμῃ,
συγχαρῆναι αὐτῇ ἐπὶ τούτῳ καὶ ἅμα εὐξασθαι αὐτῇ, ὅπως δυναθῇ ἐκ-
πληρῶσαι ἐπιτυχῶς τὴν ἀνατεθεῖσαν αὐτῇ ἐντολήν. Πεποιθήμεν δ' ὅτι,
ἢ τε αὐτῆς ὀσιολογιότητος καὶ πάντες οἱ ἀρμόδιοι, τῆς εὐκλείας τῆς πρε-

σδυγενούς ταύτης Ἐκκλησίας κηδόμενοι, ἐνεργήσουσιν ἐν τῇ προκειμένῃ περιστάσει τὰ δέοντα μετὰ τῆς πρωτηκούσης συνέσεως. Ἡ δὲ τοῦ Θεοῦ χάρις καὶ τὸ ἄπειρον ἔλεος εἶη μετ' αὐτῆς.

1899 Ὀκτωβρίου 12

† ὁ Κωνσταντινουπόλεως **Κωνσταντῖνος**
ἐν Χριστῷ διάπυρος εὐχέτης

Ἐπίσης καὶ ἡ Α. Μακαριότης ὁ Πατριάρχης Ἱεροσολύμων κ. Δαμιανὸς ἐν τῇ ἀπαντητικῇ Αὐτοῦ ἐπιστολῇ ὑπ' ἀριθμ. 808, ἐν ἄλλοις λέγει: «Ἄσμενοι δὲ νῦν ἀπαντῶντες εἰς τὰ ὑπ' ἀριθμ. 106 καὶ ἀπὸ 4 τοῦ μηνὸς τούτου υἱικά γράμματα τῆς Ὑμετέρας περισπουδάστου Ἡμῖν πανοσιολογιότητος, δι' ὧν ἐξαγγέλλεται Ἡμῖν ἢ τε πρὸς Κύριον ἐκδημία τοῦ ἀειμνήστου Πατριάρχου Σωφρονίου, πεπληρωκῶτος τὸ κοινὸν χρέος τῆ 23 τοῦ παρεληλυθότος μηνὸς Αὐγούστου καὶ ἡ καὶ νομικῇ αὐτῆς ἐκλογή εἰς Τοποτηρητὴν τοῦ χηρεύοντος Πατριαρχικοῦ Θρόνου, ἅμα μὲν ἐπαναλαμβάνομεν τὰ βαθέα Ἡμῶν καὶ εἰλικρινῆ συλλυπητήρια ἐπὶ τῇ μεγίστῃ ἀπωλείᾳ, ἣν ὑπέστη ἡ τῶν Ἀλεξανδρέων Ἀγιωτάτη Ἐκκλησία, στερηθεῖσα τοῦ ἐπὶ τριακονταετίαν ὀλην ἀξίως καὶ εὐκλείως προστάντος Αὐτῆς ἀοιδίου Πάπα καὶ Πατριάρχου Σωφρονίου, ἅμα δὲ συγχαίρομεν καὶ αὐτὴς τῇ υἱικῇ αὐτῆς ἀγάπῃ, ἐπαξίως τιμηθεῖσθαι διὰ τοῦ ὑψηλοῦ διακονήματος τῆς Τοποτηρητείας. Ἐπευχόμενοι δ' αὐτῇ ἐπὶ τούτοις δύναμιν παρὰ Κυρίου καὶ ἐνίσχυσιν εἰς αἰσίαν μὲν καὶ ἐπιτυχῆ ἐκπλήρωσιν τῶν ἀνατεθειμένων αὐτῇ ὑψηλῶν καθηκόντων, ταχεῖαν δὲ ἀνάδειξιν τοῦ ἀξίου εἰς διαδοχὴν τοῦ θρηνουμένου Πατριάρχου, ἐπικαλούμεθα ἐπ' Αὐτὴν δαψιλεῖς τὰς θείας δωρεάς καὶ χάριτας.

Ἐν τῇ ἀγίᾳ πόλει Ἱερουσαλὴμ 1899 Σεπτεμβρ. 20.

† ὁ Ἱεροσολύμων ἐν Χριστῷ εὐχέτης

Ὅμοίως καὶ ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἀντιοχείας διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθμὸν 129 γράμματος τοῦ Τοποτηρητοῦ τοῦ Πατριαρχικοῦ θρόνου Ἀντοχείας ἐπεκοινωνήσε καὶ ἐπηύξατο τὰ προσήκοντα τῷ Πανοσιολογιωτάτῳ Τοποτηρητῇ κ. Μελετίῳ. Καὶ ἡ ἐκκλησία Μαυροβουνίου διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 1188 γράμματος τῆς Α. Σεβασμιότητος τοῦ Μητροπολίτου Κυρίου Μητροφάνους. Καὶ ἡ Ἐκκλησία τῆς Ρωσσίας διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 169 γράμματος τοῦ ἐν Αἰγύπτῳ Πολ. Πράκτορος τῆς Ρωσσίας Κυρίου Κοζιάνδερ. Καὶ ἡ Α. Σεβα-

σμιότης ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Σινὰ Κύριος Πορφύριος διὰ τοῦ ἀπὸ 22 Σεπτεμβρίου 1899 ἐκ Σμύρνης γράμματός Του· Καὶ ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος διὰ τοῦ παρὰ πόδας τηλεγραφήματος τῆς Ἀ Σεβασμιότητος τοῦ Μητροπολίτου Ἀθηνῶν Κυρίου Προκοπίου.

*Πανοσιωτάτῳ Πρωτοσυγκέλῳ Μελετίῳ
Τοποτηρητῇ Πατριαρχικοῦ Θρόνου Ἀλεξανδρείας.*

Ἁγία Σύνοδος Ἐκκλησίας Ἑλλάδος ἀσμένως γνοῦσα ἐκλογὴν Ὑμῶν ἀπευθύει· συγχαρητήρια ἐπὶ τούτῳ δεομένη Ὑψίστου ἐνισχύσαι Ὑμᾶς εἰς εὐτυχῆ ἐκπλήρωσιν ὑψηλῶν καθηκόντων καὶ ἀξιῶσαι ἀγίαν Ἐκκλησίαν Ἀλεξανδρείας, Πατριάρχου ἀξίου διαδόχου ἀειμνήστου Σωφρονίου.

(ὑπογρ.) Μητροπολίτης Ἀθηνῶν

Προκόπιος

Μετὰ τὰ ἀνωτέρω δὲν δύναμιζι νὰ παραδεχθῶ, Πανιερώτατε, ἔτι σύμπασα ἡ τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησία, ἐπικοινωνήσασα μετὰ τοῦ «τῶς ἐφημερίστου ἐν Πόρτ-Σαίτ Μελετίου» ὡς γράφετε, τοῦ ἐκλεγέντος ἀνθ' ὑμῶν Τοποτηρητοῦ, εὐρηται ἐν ἀπάτῃ καὶ καταπατοῦσα τοὺς κανόνας τῆς ἐκκλησίας, μόνη δὲ ἡ ὑμετέρα Πανιερότης, ἀντεχομένη τῶν κανόνων καὶ θεσμῶν καὶ τῆς πράξεως τῆς ἐκκλησίας, εὐρηται ἐν τῷ δικαίῳ· ἐπαισχυνόμεθα δὲ νὰ ἐπαναφέρωμεν τὸν λόγον ἐπὶ τῆς καθ' ἡμῶν μομφῆς, ὅτι δηλαδὴ ἠπειλήθησαν τινες τῶν ἱερέων δι' ἐξορίας καὶ ἐψήφισαν τοῦ Μ. Πρωτοσυγκέλλου κ. Μελετίου διότι δὲν θέλομεν νὰ φέρωμεν τὴν Πανιερότητά Της εἰς τὴν δυσχερῆ θέσιν νὰ παρουσιάσῃ ἓνα τοιοῦτον ἐκ τῶν κληρικῶν ἀπειληθέντα ἢ ἐξορισθέντα· διὸ καὶ μεταδαινομεν εἰς τὰ τῆς ἐκλογῆς πρὸς ἀνάδειξιν Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας.

Γ'.

Ἐὰ κατὰ τὴν Πατριαρχικὴν ἐκλογὴν

Δὲν ἐπαιδούμεθα ἡμεῖς, Πανιερώτατε, νὰ μεταφέρωμεν ἐνταῦθα τὸ σχετικὸν μέρος τῆς ἐγκυκλίου ἐκείνης, ἣν «ὡς τερατώδες καὶ ἐξαμβλωματικὸν ἀποκύημα» χαρακτηρίζει ἡ ὑμετέρα Πανιερότης ἐν τῷ πρὸς τὴν

Μ. τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίαν ὑπομνήματί Της, διὰ νὰ ἀποδείξωμεν τὴν βάσιν, ἐφ' ἧς ἐστηρίχθη ἡ ὑπὸ τοῦ ἐν Αἰγύπτῳ Κλήρου καὶ Λαοῦ γενομένη Πατριαρχικὴ ἐκλογὴ:

« Χηρέσαντος τοῦ ἀγιωτάτου Ἀποστολικοῦ καὶ Ππτριαρχικοῦ Θρόνου Ἀλεξανδρείας διὰ τοῦ θανάτου τοῦ ἀειμνήστου Πατριάρχου Σωφρονίου, ἀνετέθη ἡμῖν ἀρμοδίως καὶ νομίμως ἡ διεξαγωγὴ τῆς ἐκλογῆς πρὸς ἀνάδειξιν τοῦ διαδόχου τοῦ Θρόνου. Ἄλλ' ἐπειδὴ ὁ ἀγιώτατος οὗτος Θρόνος στερεῖται κεκρωμένον ἐκλογικοῦ κανονισμοῦ, δέον, ἵνα κατὰ τὴν ὁμόφωνον ἐπιθυμίαν τοῦ ἱεροῦ Κλήρου καὶ Ὁρθοδόξου Λαοῦ, βασιζομένην ἐπὶ τῆς ἀρχῆς, ὅτι ὁ Ἐκκλησιαστικὸς Ἀρχηγὸς ἐκλέγεται τῇ ψήφῳ Κλήρου καὶ Λαοῦ ὡς καὶ ἐπὶ τοῦ ἔθους, καθ' ὃ καὶ ἐν τῷ παρελθόντι διενεργήθησαν οὕτω ἐκλογαὶ πρὸς ἀνάδειξιν Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας, διενεργηθῆ καὶ νῦν ἡ ἐκλογὴ τοῦ διαδόχου τοῦ θρόνου ψήφῳ κοινῇ Κλήρου τε καὶ Λαοῦ.»

Ὡς βλέπει ἡ Ὑμετέρα Πανιερότης, ἀφ' ἐνὸς παρίσταται βασιζόμενος ὁ τρόπος τῆς ἐκλογῆς ἡμῶν ἐπὶ γενικῆς ἐκλογικῆς ἀρχῆς, ἰσχυσάσης ἀνεκαθεν, ὡς θέλομεν ἀποδείξει, καθ' ὅλην τὴν ἀγίαν τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν, καὶ ἀφ' ἑτέρου ἐπὶ ἔθους ἐν τῷ παρελθόντι, ὅπερ ἀντικατέστησεν ἐν τῷ Ἀλεξανδρινῷ Θρόνῳ τὴν ἑλλειψιν κεκρωμένου ἐκλογικοῦ Κανονισμοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαίου καὶ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς πράξεως, ἀρχαίας, μέσης καὶ νεωτέρας, ἀν συνήνησαν ποῦ ποτε παραπλήσιον τρόπον ἐκλογῆς, οἷος ὁ ἐν τῇ ἐν λόγῳ ἐγκυκλίῳ διατυπούμενος καὶ καθοριζόμενος. Ἄντι δὲ νὰ παραπέμπη τοῦ λοιποῦ ἡ Ὑμετέρα Πανιερότης τοὺς συντάκτας τῆς Ἐγκυκλίου εἰς δοκίμια τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ Δικαίου πρὸς τὸ μαθεῖν αὐτοὺς τὸν τρόπον τῆς ἐκλογῆς ἐπισκόπων, Μητροπολιτῶν καὶ Πατριαρχῶν, κάλλιον θὰ ἔπραττε νὰ ἐλάμβανε μετὰ χεῖρας τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἱστορίαν, ἧς ἐχηρμάτισε καὶ διδάσκαλος, ὡς λέγει, ἡ Πανιερότης Της, καὶ ἰδίᾳ νὰ ἐνέκυπτεν εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς Ἀλεξανδρινῆς ἐκκλησίας, εἰς ἣν εὗρηται νῦν καὶ ἧς ἐτάχθη ὑπερασπιστής, καὶ τότε θὰ ὠμολόγει Αὐτῇ, ὅτι ἠδίκησε καὶ ἑαυτὴν καὶ τὴν ἱστορίαν γράφουσα πετῶντι καλάμῳ, ὅσα ἔγραψε καὶ καταγγέλλουσα τὴν γενομένην ἐνταῦθα Πατριαρχικὴν ἐκλογὴν ὡς ἀῶσαν προτεσταντισμοῦ, τοῦ παραδεχομένου καθολικὴν τὴν ἱερωσύνην.»

Βεβαίως δὲν προτιθέμεθα νὰ συγγράψωμεν ἱστορικὴν μελέτην περὶ ἐκλογῶν, καὶ παραθέσωμεν ἐνταῦθα τὴν ἐξέλιξιν τοῦ ἐκλογικοῦ συστήματος ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων μέχρι τῆς ἐποχῆς, καθ' ἣν ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ λεγομένου Συνοδικοῦ συστήματος καὶ τῶν ἐπισήμως κεκυρωμένων Κανονισμῶν ἐμορφώθη τὸ ἰσχύον ἐκλογικὸν σύστημα ἐν τοῖς πατριαρχείοις Κωνσταντινουπόλεως καὶ Ἱεροσολύμων, τοῖς εὐμοιροῦσι καὶ ἱεραῶς Συνόδου καὶ τοιούτων Κανονισμῶν· διότι τοιαύτη τις ἱστορικὴ μελέτη καὶ τὰ διαγεγραμμένα ὄρια τῆς παρούσης ἐπιστολιμαίας διατριβῆς ἡμῶν ὑπερβαίνει καὶ τοῦ ἐπιδικωμένου ὑφ' ἡμῶν σκοποῦ ἀφίσταται, ἄλλως τε στερούμεθα καὶ τῶν ἀναγκαίων πρὸς τοῦτο ἱστορικῶν πηγῶν. διὸ ἀφοῦ προτάξωμεν ἐκ τῆς καθόλου ἱστορίας ὀλίγα τινά, ἐν μοίρᾳ προοιμίου, περὶ ἐκλογῶν πρὸς κατανόησιν τοῦ οὐ προτιθέμεθα θέματος, θέλομεν παραθέσει τὰ ἐκ τῆς ἱστορίας τῆς Ἀλεξανδρινῆς Ἐκκλησίας δικαιολογοῦντα τὸν τρόπον τῆς ὑπὸ τοῦ Κλήρου καὶ Λαοῦ γενομένης ἐνταῦθα Πατριαρχικῆς ἐκλογῆς.

Ἐκ τῶν Πράξεων τῶν Ἀποστόλων (κεφ. Α' στίχ. 17-36) μανθάνομεν, ὅτι οἱ Θεοὶ καὶ ἱερεῖς Ἀπόστολοι μετὰ τὴν Ἀνάληψιν τοῦ Κυρίου εἰς τοὺς οὐρανοὺς ἐπέστρεψαν ἀπὸ τοῦ ὄρους τῶν Ἐλαιῶν εἰς Ἱεροσόλυμα καὶ ἐπὶ τῇ προτάσει τοῦ Ἀποστόλου Πέτρου, συνέρχεται σύμπασα ἡ ἐκκλησία ἤτοι τὸ ἄθροισμα τῶν πιστευόντων εἰς τὸν Χριστὸν, περὶ τοὺς 120, «ἦντε ὄχλος ὀνομάτων ἐπὶ τὸ αὐτὸ ὡς ἑκατὸν εἴκοσιν» καὶ παρίστησιν αὐτοῖς τὴν ἀνάγκην νὰ ἐκλέξωσιν ἓνα, εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ ἀπαχρονισθέντος Ἰούδα τοῦ προδότη· πάντες δὲ ὁμοῦ ἔστησαν ἤτοι ἐξέλεξαν δύο καὶ προσευξάμενοι εἰς τὸν Θεὸν ἕβαλον κλῆρον καὶ ἔπεσεν ὁ κλῆρος ἐπὶ Ματθίαν «Δεῖ οὖν τῶν συνελθόντων ἡμῖν ἀνδρῶν ἐν παντὶ χρόνῳ ἐν ᾧ εἰσηλθε καὶ ἐξηλθεν ἐφ' ἡμᾶς ὁ Κύριος Ἰησοῦς, ἀρξάμενος ἀπὸ τοῦ βαπτίσματος Ἰωάννου ἕως τῆς ἡμέρας ἣς ἀνελήφθη ἀφ' ἡμῶν, μάρτυρα τῆς ἀναστάσεως αὐτοῦ γενέσθαι σὺν ἡμῖν ἓνα τούτων. Καὶ ἔστησαν δύο, Ἰωσήφ τὸν καλούμενον Βαρσαβᾶν, ὃς ἐπεκλήθη Ἰουστος, καὶ Ματθίαν· καὶ προσευξάμενοι εἶπον, Σὺ, Κύριε, καρδιογνώστα πάντων, ἀνάδειξον ἐκ τούτων τῶν δύο ἓνα, ὃν ἐξελέξω, λαβεῖν τὸν κλῆρον τῆς διακονίας ταύτης καὶ ἀποστολῆς ἐξ ἧς παρέβη Ἰούδας, πορευθῆναι εἰς τὸν τόπον τὸν ἴδιον· καὶ ἔδωκαν κλήρους αὐτῶν καὶ ἔπεσεν ὁ κλῆρος ἐπὶ Ματθίαν καὶ συγκατεψηφίσθη μετὰ τῶν ἑνδεκα Ἀποστόλων».

Αὕτη, Πανιερώτατε, ἡ πρώτη καὶ ἐπίσημος πράξις τῆς Ἀποστολικῆς ἐκκλησίας δι' ἧς διατυποῦται ὁ τρόπος τῆς ἐκλογῆς τῶν λειτουργῶν τῆς ἐκκλησίας καὶ τῶν ἐπισκόπων. Κατὰ τὸν τρόπον τοῦτον, τὸ δικαίωμα τῆς ἐκλογῆς δίδεται ἀπὸ τοὺς θεῖους Ἀποστόλους εἰς πάντας, διὸ καὶ πάντες ἐξέλεξαν τοὺς δύο, καὶ πάντες προσηυχῆθησαν πρὸς τὸν Θεόν, ὅπως ὁ κλῆρος πέσῃ ἐπὶ τὸν κράτιστον. Καὶ ὅμως, Πανιερώτατε, διότι ἐτόλμησε καὶ ἐνταῦθα ὁ Κλῆρος μετὰ τοῦ λαοῦ νὰ ἐκλέξῃ καὶ διότι προηγήθη τῆς ἐκλογῆς μικρά τις προσευχὴ ἐν τῷ ἱερῷ Βήματι ὑπὸ τοῦ Κλήρου, κατεξανίσταται ἡ πανιερότης της, ὡσεὶ ἐβεβηλώθη ὁ ἱερὸς Ναὸς ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι παρῆν καὶ ὁ λαός, καὶ γράφετε τὰ θαυμάσια ταῦτα «τὸ μετασχεῖν τῆς τελευταίας καὶ ὀριστικῆς ἐκλογῆς καὶ τοὺς λαϊκοὺς εἶνε σοβαρὰ καινοτομία, ὄζουσα προτεσταντισμοῦ». Ἰσως ἐπροτεστάντιζον καὶ οἱ Ἀπόστολοι, πανιερώτατε, ἀλλὰ τότε προτιμῶμεν νὰ εἴμεθα συντεταγμένοι μετὰ τῶν Ἀποστόλων, παρὰ μετὰ τῆς πανιερότητός της.

Ἐτέραν ἐκλογικὴν πράξιν ἐπὶ τῆς Ἀποστολικῆς ἐποχῆς ἔχομεν τὴν τῶν ἐπτὰ διακόνων. Ὅτε ἠϋξήσε τὸ πλῆθος τῶν πιστευσάντων εἰς τὸν Χριστὸν, ἠγέρθησαν παράπονα τινα ἐκ μέρους τῶν ἐλληνιστῶν ἐναντίον τῶν ἐξ ἑβραίων χριστιανῶν, διότι αἱ χεῖραι αὐτῶν παρεθεωροῦντο ἐν τῇ διανομῇ τῆς καθημερινῆς τροφῆς· διὸ οἱ θεοὶ καὶ ἱεροὶ Ἀπόστολοι, πρὸς οὓς ἀνεφέρθησαν οἱ ἐλληνισταί, εἰς διατήρησιν τῆς ἐνότητος καὶ τῆς πρὸς ἀλλήλους ἀγάπης, προσκαλοῦσιν ἅπαν τὸ πλῆθος τῶν μαθητῶν ἦτοι πάντας τοὺς πεπιστευκότας εἰς Χριστὸν καὶ ἀναθέτουσιν αὐτοῖς νὰ ἐκλέξωσιν ἄνδρας ἐπτὰ μεμαρτυρημένης ἰκανότητος καὶ πλήρεις χάριτος τοὺς ὁποίους αὐτοὶ οἱ Θεοὶ Ἀπόστολοι ἐπροχείρισαν εἰς τὴν διακονίαν τῶν τραπεζῶν. «Προσκαλεσάμενοι δὲ οἱ δώδεκα τὸ πλῆθος τῶν μαθητῶν, εἶπον, οὐκ ἄρεστόν ἐστὶν ἡμᾶς, καταλείψαντας τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, διακονεῖν τραπέζαις. Ἐπισκεψασθαι οὖν, ἀδελφοί, ἄνδρας ἐξ ὑμῶν μεμαρτυρουμένους ἐπτὰ πλήρεις Πνεύματος Ἁγίου καὶ σοφίας, οὓς καταστήσωμεν ἐπὶ τῆς χρείας ταύτης..... καὶ ἤρρεσεν ὁ λόγος ἐνώπιον παντὸς τοῦ πλῆθους· καὶ ἐξελέξαντο Στέφανον, ἄνδρα πλήρη πίστεως καὶ πνεύματος Ἁγίου, καὶ Φίλιππον, καὶ Πρόχορον καὶ Νικάνορα καὶ Τιμωνα καὶ Παρμενᾶν καὶ Νικόλαον, προσήλυτον Ἀντιοχέα, οὓς ἔστησαν ἐνώπιον τῶν Ἀποστόλων· καὶ προσευξάμενοι ἐπέθηκαν αὐτοῖς τὰς χεῖρας.» „Πραξ. κεφ. 6, στιχ. 2—7“. Καὶ ἐκ τῆς ἐκλογῆς ταύτης, πανιερώτατε, σαφῶς δείκνυται, ὅτι οἱ Θεοὶ καὶ ἱεροὶ Ἀπόστολοι, ὧν τοῖς ἔχνε-

σιν ὀφείλομεν ἐπεσθαι, δὲν ἐκλέγουσι μόνοι, καίτοι Αὐτοὶ ἐκπροσωποῦν-
 τες τὴν ἀνωτάτην Ἀρχὴν τῆς ἐκκλησίας, ἀλλὰ προσκαλοῦσιν εἰς συ-
 νέλευσιν ἅπαν τὸ πλῆθος τῶν πιστῶν. β'. ὅτι ἀφίνουσι τοὺς πιστοὺς, ἵνα
 ἐκλέξωσι τοὺς καταλλήλους, «ἐπισκέψασθαι ἄνδρας ἑπτὰ μεμαρτυρημέ-
 νους» καὶ γ'. ὅτι ἕτερον ἐ κ λ ο γ ῆ καὶ ἕτερον χ ε ι ρ ο τ ο ν ῖ α, ἦτοι ὅ-
 λοι μὲν ὁμοῦ οἱ πιστοὶ ἐξέλεξαν, ἀλλὰ μόνον οἱ Ἀπόστολοι ἐπέθηκαν
 τὰς χεῖρας ἐπὶ τῶν ἐκλεγέντων. Ἡμεῖς δὲ οὐχὶ πρὸς χ ε ι ρ ο τ ο ν ῖ α ν
 συνήλθομεν, ὑπερ ἔργον μόνον τῶν ἐπισκόπων ὡς διαδόχων τῶν Ἀπο-
 στόλων, ἀλλὰ πρὸς ἐ κ λ ο γ ῆ ν, καὶ ἂν ὁ ἐκλεχθεὶς δὲν ἔφερε τὸν βαθ-
 μὸν τῆς ἀρχιερωσύνης τότε θὰ προεχειρίζετο καὶ οὗτος ὑπὸ τριῶν τοῦ-
 λάχιστον Ἐπισκόπων κατὰ τοὺς κανόνας τῆς Ἐκκλησίας [πρὸβλ. Πρακτ.
 Α'. Συνόδου μέρος Β'. κεφ. 33. Λαοδικ. καν. 12. Ἀντιοχ. κανόνα 19
 Μ. Βασιλ. καν. 6. καὶ τὰ σχόλια Βαλσαμῶνος καὶ Ζωναρᾶ εἰς τοὺς κα-
 νόνας 6 τῆς Α. Οἴκουμ. 12 τῆς ἐν Λαοδικ. καὶ εἰς τὸν 6 τῆς ἐν Σαρδικῇ,]
 ὅταν δὲ ὁ 13 κανὼν τῆς ἐν Λαοδικαῖα Συνόδου, ὃν καὶ μόνον ἀναφέρει
 καθ' ὄλον τὸ ὑπόμνημα ἢ Ὑμετέρα πανιερώτης, λέγῃ «Μὴ τοῖς ὄχλοις
 ἐπιτρέπειν τὰς ἐκλογὰς ποιεῖσθαι τῶν μελλόντων καθίστασθαι εἰς ἱε-
 ρατεῖον» ἐννοεῖ, νὰ μὴ ἀφίεται εἰς τὸν λαὸν μόνον ἢ ἐκλογὴ ἐκεῖνου, ὅ-
 στις μέλλει νὰ ἱ ε ρ ω θ ῆ ἦτοι νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸ ἱερατεῖον--παρ' ἡμῶν
 δὲ πανιερώτατε δὲν ἐπρόκειτο τοιοῦτόν τι «κεκώλυται γὰρ τοῦτο διὰ τὰς
 σ τ ᾶ σ ε ι ς κ α ἰ τ α ρ α χ ᾶ ς» λέγει ὁ Ζωναρᾶς, ἀλλὰ (κατὰ τὸ πα-
 ράδειγμα τῆς ἐκλογῆς καὶ χειροτονίας τῶν ἑπτὰ διακόνων) εἰς τοὺς κλη-
 ρικούς συσκεπτομένους ὁμοῦ μετὰ τῶν ὡς ἀντιπροσώπων τοῦ λαοῦ προ-
 κεκριμένων καὶ συναινούντων συμφώνως εἰς τοῦ ἀρίστου τὴν ἐκλογὴν
 ὁ δὲ καταλεγείς καὶ ψηφισθεὶς καθιεροῦται χειροτονοῦμενος δημοσίως ἐν
 ἐκκλησίᾳ, παρόντος τοῦ Λαοῦ παντός.»

Τὶ ἄλλο, Πανιερώτατε, ἐν τῇ παρουσίᾳ περιστάσει, ἐνήργησε καὶ ἡ
 Ἀλεξανδρινὴ Ἐκκλησία εἰμὴ ὅ,τι οἱ θεῖοι καὶ ἱεροὶ Ἀπόστολοι ἐνήργουν,
 καὶ ὅ,τι οἱ μετ' αὐτοὺς θεοφόροι πατέρες καὶ πᾶσα ἡ τοῦ Χριστοῦ
 Ἐκκλησία ἐφρόνει καὶ ἐδίδασκε καὶ ἐνήργει; Ἡ μήπως, πανιερώτατε, ἐν
 τῇ Ἀποστολικῇ Πράξει δὲν διακρίνονται σαφῶς τὰ δικαίωματα καὶ τὰ
 καθήκοντα τοῦ Κλήρου καὶ τοῦ Λαοῦ, οἵτινες, στοιχοῦντες τῷ παραδείγ-
 ματι τῶν Ἀποστόλων, συνήλθον καὶ ἐνταῦθα ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἐπικαλεσάμε-
 νοι τὴν ἐξ ὕψους βοήθειαν, ἵνα ἐκλέξωσι τὸν ἀριστον; Ἐχρειάζετο θάρ-
 ρος ἀρκετόν, ἂν μὴ ἡ δικαιολογία προέρχεται ἐξ ἀγνοίας τῶν πραγμάτων,

νά κατηγορήσῃ τις δλοκλήρου Ἐκκλησίας προτεσταντισμὸν, ὡσεὶ αὕτη κατήργησε τὰ μυστήρια καὶ ἀπηνήσατο τὴν ἱεράν παράδοσιν. Ἦδη ἐπαιδούμεθα ἡμεῖς, Πανιερώτατε, διὰ τὰ γραφέντα.

Ἐλθῶμεν νῦν εἰς τὴν μετὰ τοὺς Ἀποστολικούς χρόνους ἐποχὴν. Ἴδου τὶ μανθάνομεν ἐκ τῆς πρὸς τοὺς Κορινθίους ἐπιστολῆς τοῦ Ἀποστολικοῦ Πατρὸς Κλήμεντος Ῥώμης (ἐδάφ. 44) «τοὺς οὖν κατασταθέντας (ἐπισκόπους) ὑπ' ἐκείνων (τῶν Ἀποστόλων) καὶ μεταξὺ ὑφ' ἐτέρων ἐλλογίμων ἀνδρῶν, συνευδοκούσης καὶ τῆς ἐκκλησίας.» Ἐπίσης καὶ κατὰ τὸν Δεύτερον αἰῶνα, κοινῇ ψήφῳ κλήρου καὶ λαοῦ, ἐκλέγονται οἱ Ἐπίσκοποι ὡς δαίκνυται ἐκ τῆς 52 καὶ 68 ἐπιστολῆς τοῦ ἱεροῦ Κυπριανοῦ. «Episcopus factus de Dei et Christi ejus judicio, de clericorum testimonio, de plebis suffragio» (ἐπιστ. 52) τ. ἔ. «Ἐπίσκοπος κεχειροτονημένος ἐγκρίσει τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ Χριστοῦ τῇ μαρτυρίᾳ τῶν κληρικῶν, τῇ ὁμοψφίᾳ τοῦ Λαοῦ» καὶ ἐν τῇ 68 ἐπιστολῇ «Plebs ipsa maxime habet facultatem vel eligendi dignos sacerdotes, vel indignos recusandi. Quod si ipsum videmus de divina auctoritate descendere, ut sacerdos plebe praesente sub omnium occultis deligatur, et dignus atque idoneus publico judicio ac testimonio comprobetur» τ. ἔ. Αὐτὸς ὁ Λαὸς κατ' ἐξοχὴν ἔχει τὸ πλεονέκτημα εἴτε νὰ ἐκλέγῃ τοὺς ἀξίους ἱερεῖς, εἴτε ν' ἀποδοκιμάξῃ τοὺς ἀνάξιους· τοῦτο δέ, ἀφ' ἐνὸς βλέπομεν ὅτι προέρχεται ἐκ τῆς θείας αὐθεντικότητος, ἵνα ὁ ἱερεὺς παρόντος τοῦ Λαοῦ ὑπὸ τὰ βλέμματα πάντων ἐκλέγῃται, καὶ ἀφ' ἐτέρου συντελεῖ, ἵνα ὁ ἀξίος καὶ ἀρμόδιος δημοσίᾳ ἐγκρίσει καὶ μαρτυρίᾳ γίνηται ἀποδεκτός».

Ἄλλὰ καὶ περὶ τὰ τέλη τῆς γ'. ἑκατονταετηρίδος γνωρίζομεν ἐκ τῶν Ἀποστ. διαταγῶν (Βιβλ. Η κεφ. δ'. ἐδάφ. 6'.) πῶς διενηργοῦντο αἱ ἐκλογαὶ «πρῶτος οὖν ἐγὼ φημί Πέτρος ἐπίσκοπον χειροτονεῖσθαι, ὡς ἐν τοῖς προλαβοῦσιν ἅμα πάντες διαταξάμεθα, ἐν πάσιν ἄμεμπτον, Ἀριστινδην, ὑπὸ παντὸς τοῦ λαοῦ ἐκλελεγμένον· οὐ ὄνομασθέντος καὶ ἀρέσαντος, συνελθῶν ὁ λαὸς ἅμα τῷ πρεσβυτερίῳ καὶ τοῖς παροῦσιν ἐπισκόποις ἐν ἡμέρᾳ Κυριακῇ συνευδοκείτω» (πρβλ. καὶ Χρυσοστ. ὁμιλ. 62. Διονυσίου Ἀρειοπαγ. περὶ ἐκκλησ. Ἱεραρχίας Ε') Περὶ δὲ τοῦ ὅτι κατὰ τὴν δ'. καὶ ἐπὶ πολλὰς ἐφεξῆς ἑκατονταετηρίδας ὁ ἐπίσκοπος ἐψηφίζετο ὑπὸ τοῦ κλήρου καὶ τῶν κατοίκων τῆς χηρευούσης πόλεως, βε-

δαιούμεθα ἐκ πλείστων παραδειγμάτων, ἐξ ὧν παραθέτομεν τὸ τῆς ἐκλογῆς τοῦ Ἱεροῦ Ἀμβρόσιου Ἐπισκόπου Μεδιολάνων ἐνὸς τῶν μεγάλων καὶ διασήμεων τῆς Ἐκκλησίας πατέρων. Ὁ μέγας οὗτος πατὴρ τῆς Ἐκκλησίας ἐγεννήθη τῷ 334 καὶ κατὰ τὸ ἔτος 370 διορίσθη Διοικητὴς τῆς ἐπαρχίας Μεδιολάνων, ὁπότε καὶ κατελέγη εἰς τὴν τάξιν τῶν κατηχομένων ὅτε δὲ τῷ ἔτει 374 ἀπεβίωσεν ὁ τῆς πόλεως Ἐπίσκοπος Αὐξέντιος, συνήλθον τὰ πλήθη, ἀρειανοί τε καὶ ὀρθόδοξοι, ὅπως ἐκλέξωσι διάδοχον· ἵνα δὲ μὴ διαταραχθῇ ἡ τάξις καὶ ὅπως προληφθῶσι σκηναὶ καὶ σκάνδαλα, παρέστη καὶ ὁ Διοικητὴς τῆς πόλεως Ἀμβρόσιος, συμβουλευὼν εἰς ὁμόνοιαν καὶ εἰρήνην αἴφνης ἐπὶ τῇ φωνῇ παιδίου «ὁ Ἀμβρόσιος Ἐπίσκοπος», ἐκλέγεται οὗτος παμψηφεὶ ὑπὸ τοῦ λαοῦ καὶ ἐπειδὴ ἔτι ἀνῆκεν εἰς τὴν τάξιν τῶν κατηχομένων βαπτίζεται καὶ ἐν διαστήματι 8 ἡμερῶν προχειρίζεται εἰς Ἐπίσκοπον. Μήπως, Πανιερώτατε, ἡ ἐκλογή αὕτη τοῦ Ἱεροῦ Ἀμβρόσιου καὶ πλείσται ἄλλαι ὅμοιαι αὐτῇ πατέρων καὶ διδασκάλων τῆς Ἐκκλησίας εἰσὶν ἄκυροι; ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἐξάγομεν, ὅτι οἱ Κανόνες 4 καὶ 6 τῆς πρώτης Οἰκουμενικῆς Συνόδου, ὁ 12 τῆς ἐν Λαοδ. καὶ 19 τῆς ἐν Ἀντιοχείᾳ οἱ διακελευόμενοι ὅτι ὁ Ἐπίσκοπος πρέπει νὰ καθίσταται ὑπὸ πάντων τῶν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Ἐπισκόπων καὶ ἂν τοῦτο δυσχερὲς, ἐξάπαντος τρεῖς ἐπὶ τὸ αὐτὸ συναγόμενοι νὰ ἐνεργῶσι τὴν χειροτονίαν, οὐδαμῶς ἀναφέρονται εἰς τὴν ἐκλογὴν ἢ ψήφισιν τοῦ ἐπισκόπου· προνοοῦσι δὲ μόνον περὶ τῆς μετὰ τὴν ἐκλογὴν διοικητικῆς ἡτοι χειροτονίας ὥστε, Πανιερώτατε, ἕτερον κατὰστασις ἡτοι χειροτονία καὶ ἕτερον ἐκλογὴ «χειροτονία ἐστὶν ἰδίως οὐχὶ ἡ ἐκλογή ἡτοι ἡ ψήφος, ἀλλ' ἡ πράξις ἡ ἐπ' ἐκκλησίας τελεσιουργουμένη παρ' Ἀρχιερέως» λέγει καὶ ὁ σχολιαστὴς Βαλασμιῶν εἰς τὸν Α'. κανόνα τῶν Ἀποστόλων. Εὐσεβάστως παρατηρῶ, ὅτι ἡ ὑμετέρα Πανιερότης, ποιήσασα σύγχυσιν τῶν λέξεων καὶ τῶν πραγμάτων ἔγραψε τάδε τὰ ἀμίμητα ἐν τῷ περιπέτυτῳ ὑπομνήματι Τῆς «Καὶ τίς διεξερχόμενος τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος ἐγκύκλιον δὲν πείθεται, ὅτι οἱ συντάκται αὐτῆς Κληρικοί, οἱ καὶ ὑπεύθυνοι, ἢ ἀγνωστοὶ ἢ ἐκουσίως ἐπελάθοντο τῆς στοιχειώδους ἀρχῆς: ὅτι ἡ ἐξουσία τοῦ Ἐπισκόπου ἀποκτάται μόνον διὰ τῶν Ἐπισκόπων ἡτοι τῶν διαδόχων τῶν Ἀποστόλων (καὶ τίς ἀρνεῖται, Πανιερώτατε, τοῦτο; μήπως οἱ λαϊκοὶ ἐχειροτόνησαν Ἐπίσκοπον;), καὶ ὅτι τελευταῖον ἐκλογικὸν δικαίωμα ἀνήκει ἀποκλειστικῶς τοῖς ἐπισκόποις, παρ' ὧν καὶ μόνον ἐξαρτᾶται ἡ κανονικὴ

ἀνάδειξις»; Θαυμάσια, Πανιερώτατε, καὶ ἀληθοφανῆ ἴσως, ἔσα γράφετε, ἀλλὰ κατεξανίσταται κατ' αὐτῶν, ἡ ἱστορία καὶ διαμαρτύρονται οἱ κανόνες, οὓς ἐπικαλεῖσθε. Καὶ κατωτέρω «ἐὰν κατὰ τοὺς ἱεροὺς κανόνας εἰς τοὺς ὄχλους δὲν ἐπαφίεται οὐδ' αὐτῶν τῶν ἱερέων ἡ ἐκλογή, πόσω μάλλον δὲν πρέπει νὰ ἐμπιστευθῆται εἰς αὐτοὺς ἡ ἐκλογή τῶν ἐπισκόπων καὶ δὴ τῶν Πατριαρχῶν; Περὶ τοῦ «μὴ τοῖς ὄχλοις ἐπιτρέπειν τὰς ἐκλογὰς ποιῆσθαι τῶν μελλόντων καθίστασθαι εἰς ἱερατεῖον „καν. 13 Λαοδ.“» Προσέξατε, Πανιερώτατε, εἰς τὴν φράσιν καθίστασθαι εἰς ἱερατεῖον, καὶ θέλετε ἀναγνωρίσει τὸ σημεῖον τῆς πλάνης Σας. Μεθ' ἔσα ἀνωτέρω παρετέθησαν, δικαιοῦνται ἤδη νὰ εἰπωσιν οἱ συντάκται τῆς Ἐγκυκλίου, οὓς παριστᾷ ἡ ὑμετέρα πανιερότης «ὡς ἀγνώτας τῆς ἐκκλησιαστ. ἱστορίας, τοῦ Κανονικοῦ Δικαίου καὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς πράξεως ἀρχαίας, μέσης καὶ νεωτέρας» ἐν ὁ χ θ υ π έ ρ ε υ γ ε!!! καὶ μάλιστα, ὅταν ὀνομάζετε τὴν γενομένην ἐν ἡμῖν ἐκλογήν, «σοβαρὰν καινοτομίαν ὄζουσιν προτεσταντισμοῦ, μὴ λαμβάνοντες ὑπ' ὄψει, ὅτι κατηγορεῖτε σύμπασαν τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ τῶν 4 πρώτων αἰώνων ὡς προεστατιζοῦσαν. Καὶ ἠδυνάμεθα μὲν νὰ συγχωρήσωμεν τὴν πανερότητα τῆς τῶν ἀντιχριστιανισμοῦ τούτου, ἀλλ' ἡ ἱστορία εἶνε ἀμείλικτος πρὸς τοὺς παραμορφοῦντας καὶ διαστρέφοντας τὴν ἀλήθειαν.

Μεταδῶμεν νῦν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν Κωνσταντινουπόλεως, εἰς ἣν διεμαρτυρήθη ἡ ὑμετέρα πανιερότης διὰ τοῦ ὑπομνήματός Της καὶ ἐξετάσωμεν πῶς διενηργοῦντο καὶ ἐν αὐτῇ αἱ ἐκλογαὶ ἀπὸ τοῦ Δ'. αἰῶνος, γνωστοῦ ὄντος, ὅτι πρὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης, πρὶν ἢ ἡ πόλις αὕτη λάβῃ τὸ ἕπερ νῦν φέρει ὄνομα εἰς τιμὴν τοῦ ἀνοικοδομήσαντος καὶ ἐξωραϊζάντος καὶ τῆς πρεσβυτέρας Ρώμης ἐφάμιλλον ἀνακηρύξαντος αὐτήν, Κωνσταντίνου τοῦ Μεγάλου, ὀνομάζετο Βυζάντιον καὶ ἦτο ἐπισκοπὴ, ὑπαγομένη ὑπὸ τὴν Μητρόπολιν Ἡρακλείας. Ἀπὸ τῆς Τετάρτης λοιπὸν ἑκατονταετηρίδος μέχρι τῆς ἐννάτης καὶ αἱ ἐκλογαὶ τῶν Ἀρχιεπισκόπων καὶ Πατριαρχῶν Κωνσταντινουπόλεως οὐδαμῶς κατ' οὐσίαν διέφερον τῶν ἀπὸ τῶν Ἀποστολικῶν χρόνων παραδεδομένων, ἐκτὸς τροποποιήσεων τινῶν ἐπιβληθεισῶν ἐκ τῶν τοῦ Κράτους καταστατικῶν θεσμῶν.

Πρῶτον παράδειγμα φέρομεν τὴν ἐκλογήν τοῦ ἱεροῦ Χρυσσοστόμου. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως ἐν ἔτει 397 προσκαλεῖται ὑπὸ τοῦ Αὐτοκράτορος Ἀρκαδίου ὁ μεγαλῶνυμος γενόμε-

νος υἱὸς τῆς Ἀνθούσης Ἰωάννης, ὁ διὰ τὴν ρητορικὴν αὐτοῦ δεινότητά ἐπονομασθεὶς Χρυσόστομος, ὅπως πληρώσῃ τὸν χηρεύοντα θρόνον τῆς Κωνσταντινουπόλεως· ἰδοὺ πῶς τὰ τῆς ἐκλογῆς ταύτης ἐκτίθησιν Σωκρ. ὁ Σωζόμενος ἐν τῇ κατ' αὐτὸν ἐκκλησίᾳ. Ἱστορ. (Βιβλ. Η' κεφ. 6'.) «ἔδοξε Κωνσταντίνου πόλει ἐπιτήδειος εἶναι τῆς Ἐκκλησίας ἐπισκοπεῖν. Ψηφισαμένων δὲ τούτων τοῦ λαοῦ καὶ τοῦ κλήρου καὶ ὁ Βασιλεὺς συνήγει καὶ τοὺς ἄξοντας αὐτὸν πέπομφε· συνεκάλει δὲ καὶ Σύνοδον καὶ τούτῳ σεμνοτέραν τὴν χειροτονίαν δεικνύει»· ἐξ οὗ δείκνυται, Πανιερώτατε, ὅτι ἡ μὲν ἐκλογή τοῦ Μεγ. Χρυσοστόμου ἐγένετο ὑπὸ τοῦ κλήρου καὶ λαοῦ, ἡ δὲ χειροτονία ὑπὸ τῆς ἱεράς Συνόδου.

Ἔτερον παράδειγμα ὁμοίας ἐκλογῆς ἔχομεν τὸ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως Ἀττικοῦ [περὶ οὗ ἀνάγνωθι Θεοδώρ. Βιβλ. Β' κεφ. 17 καὶ 18) καὶ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἀττικοῦ, ὅτε ἐχῆρευεν ὁ θρόνος, διενεργεῖται ἡ ἐκλογή ὑπὸ τοῦ Κλήρου καὶ τοῦ Λαοῦ, ἐκλεγομένων τριῶν ὑποψηφίων πρεσβυτέρων, τοῦ Σισινίου, Φιλίππου καὶ Πρόκλου, ἐξ ὧν τὸν πρῶτον, μετὰ τὴν ἐκλογήν, ἐχειροτόνησεν ἡ ἱερά Σύνοδος (περὶ Σωκρ. Βιβλ. Ζ' κεφ. 26 καὶ Νικηφ. Βιβλ. ΙΔ' κεφ. 30). Ὁμοίως καὶ ἐπὶ τοῦ Αὐτοκράτορος Ζήνωνος (474-491) διὰ θεσπίσματος σωζομένου παρ' Εὐαγγρίου (Βιβλ. Γ' κεφ. 12,) ὀρίζεται ἡ ἐκλογή νὰ γίνηται ὑπὸ τε τοῦ κλήρου καὶ τοῦ λαοῦ· «Ἐκεῖνον Ἐπίσκοπον γίνεσθαι, ὃν ἂν ὁ κληρὸς καὶ τὸ κοινὸν ψηφίζουσιν το.» Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ ἐπὶ Αὐτοκράτορος Ἀναστασίου τοῦ Α' (491-518) ἡ ἐκκλησία Κωνσταντινουπόλεως ἐξελέξατο, παρὰ τὴν θέλησιν τοῦ Αὐτοκράτορος τούτου, τὸν Ἰωάννην τὸν Καππάδοκα (Νικηφ. βιβλ. 16 κεφ. 26). Καὶ ἐπὶ τοῦ Αὐτοκράτορος Ἰουστινιανοῦ τοῦ Μεγάλου (527-565), ὁ κληρὸς καὶ ὁ λαὸς ἐκλέγει Πατριάρχην Κωνσταντινουπόλεως τὸν πρεσβύτερον Μηνᾶ, οὔτινος ἢ εἰς ἐπίσκοπον χειροτονία γίνεται, ὑπὸ τῆς ἱεράς Συνόδου, λαθόντος μέρους κατὰ ταύτην καὶ τοῦ Πάπα Ρώμης Ἀγαπητοῦ παρεπιδημοῦντος τότε εἰς Κωνσταντινούπολιν. Ἴδοὺ πῶς ὁ Πάπας Ἀγαπητὸς ἐξαγγέλλει δι' ἐπιστολῆς πρὸς τὸν Πατριάρχην Ἱεροσολύμων Πέτρον, τὴν τε ἐκλογήν καὶ τὴν χειροτονίαν τοῦ Πατριάρχου Μηνᾶ «Τοῦτο δὲ ὑπὲρ τοῦ διεγείρει τῆς ἡμετέρας ὁμοψυχότητος τὴν ἀγαλλίασιν σημαίνω, ὅτι Μηνᾶν τὸν ἀδελφὸν καὶ συνεπίσκοπον ἡμῶν, ἄνδρα πολλοῖς ἐπαίνων τρόποις κεκοσμημένον, ἢ μνημονευθεῖσα ἐκκλησία Κωνσταντινουπόλεως Ἐπίσκοπον ἐδέξατο· ὃ τινὲς καὶ παρὰ

τοὺς λοιποὺς, τῶν γαλιλαίων Βασιλέων ἐπεγέλασεν ἢ ἐπιλογῆ. Ὅμως τοσαύτη τοῦ κλήρου παντὸς καὶ τοῦ δήμου σύνεσις προσεγένετο, ὥστε παρ' ἐκάστου ἐπιλεγῆναι πιστεύεσθαι.»

Πεπεύσμεθα, Πανιερώτατε, ὅτι ἀρκετὰ τὰ προεκτεθειμένα, ἵνα ἐπανορθώσητε τὴν ἀδικίαν, ἣν ἐκάματε εἰς τὴν καθόλου Ἐκκλησιαστικὴν ἱστορίαν διὸ καὶ μεταβαίνομεν εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς Ἀλεξανδρινῆς Ἐκκλησίας.

Ἐκ τῆς κατ' Ἀρειανῶν ἀπολογίας τοῦ Μ. Ἀθανασίου ἐξάγεται ἡλίθου φαινώτερον, ὅτι καὶ τῶν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ Ἀρχιεπισκόπων ἡ ἐκλογή διενηργεῖτο κατὰ κανόνα ὑπὸ τοῦ κλήρου καὶ τοῦ λαοῦ. Μεταφέρομεν ἐνταῦθα ἐκ τοῦ 4 κεφαλ. τὸ σχετικὸν μέρος τῆς ἐγκυκλίου τῶν ἐπισκόπων Θηβαῖδος, Λιθύης καὶ Πενταπόλεως, δι' ἧς ἐπιμαρτυρεῖται ἡ νομιμότης τῆς ὑπὸ τοῦ κλήρου καὶ τοῦ λαοῦ γενομένης ἐκλογῆς τοῦ Μ. Ἀθανασίου, γνωστοῦ ὄντος, ὅτι καὶ οἱ Ἀρειανοὶ εἶχον καταστήσει ἀντ' αὐτοῦ τὸν Γρηγόριον.

«Πᾶν τὸ πλῆθος καὶ πᾶς ὁ λαὸς τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας, ὥσπερ ἐκ μιᾶς ψυχῆς καὶ σώματος παρεληλυθότες ἀνεθῶν, ἔκραζον, αἰτοῦντες Ἀθανάσιον Ἐπίσκοπον τῆς ἐκκλησίας, μήτε αὐτοὶ τῆς ἐκκλησίας ἀφιστάμενοι, μήτε ἡμᾶς ἐπιτρέπειν ἀφιστάσθαι τούτων· καὶ ἡμεῖς μάρτυρες τούτου καὶ ἡ πόλις πᾶσα καὶ ἡ ἐπαρχία.» Ὅτι δὲ ἦν ἔθος νὰ ἐκλέγη ὁ κληρὸς καὶ ὁ λαὸς τοῦ πατριάρχου Ἀλεξανδρείας τοῦτο συνάγομεν καὶ ἐκ τοῦ ἱεροῦ Ἐπιφανίου (ἐν Αἰρέσει ΙΑ΄.) λέγοντος «Ἔθος δ' ἐν Ἀλεξανδρείᾳ μὴ χρονίζειν μετὰ τὴν τελευτὴν τοῦ Ἐπισκόπου τοὺς καθισταμένους, ἀλλ' ἅμα γίνεσθαι, εἰρήνης ἕνεκα καὶ τοῦ μὴ παρατριβᾶς γίνεσθαι ἐν τοῖς λαοῖς, τῶν μὲν τόνδε θελόντων, τῶν δὲ τόνδε.» Ὡς βλέπει καὶ ἡ Ὑμετέρα Πανιερότης προπατορικὴ ἡμάρτια ἐν τῷ Ἀλεξανδρινῷ θρόνῳ τοῦ νὰ ταράσσωνται οἱ ὄχλοι κατὰ τὰς ἐκλογὰς καὶ ἐπιτρεψάτω μοι Αὐτῇ ἐνταῦθα νὰ μνημονεύσω τὸ τοῦ Σόλωνος «ἐξ ἀνέμων δὲ θάλασσα ταράσσεται, ἣν δὲ τις αὐτὴν μὴ κινῆ, πάντων ἐστὶ δι-οτάτη.»

Τὸ σταθερὸν ἔθος τῆς παρὰ τοῦ κλήρου καὶ τοῦ λαοῦ ἐκλογῆς τῶν πατριαρχῶν Ἀλεξανδρείας ἀποδεικνύεται ἔναργῶς καὶ ἐξ ὧν ὁ ἱερός Θεοδώρητος λέγει περὶ τῆς ἐκλογῆς τοῦ Πέτρου, τοῦ διαδόχου τοῦ Μ. Ἀθανασίου «Πέτρος ἀνὴρ ἀριστος τὴν προεδρίαν ἐδέξατο, πρώτης μὲν τῆς μακαρίας ἐκείνης ψηφισαμένης αὐτὸν κεφαλῆς, πάντων δὲ συμφύφων γε-

γενημένων, καὶ τῶν ἱερωμένων καὶ τῶν ἐν τέλει καὶ ἀξιωμασι καὶ ὁ λαὸς δὲ ἅπας ταῖς εὐφημίαις ἐδήλου τὴν ἡδονήν.» Ἐνταῦθα μνημονευτέον καὶ τῆς ἐκλογῆς τοῦ Προτερίου γενομένου Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας μετὰ τὸν αἰρετικὸν Διόσκουρον, ὡς ὁ Λιβεράτος ἐν τῇ ἱστορίᾳ Συνόδων (Β:βλ. Β'. κεφ. 14) ἐκτίθησιν. «Expleto magno et venerabili Chalcedonensi Consilio, Dioscorus exulare praeceptus est. Reversi sunt autem Alexandriam quicum eo venerant episcopi et clerici qui consederant in Chalcedone et anathematizaverant Eutychen et ejus dogma cum Dioscori damnatione, epistolae Papae Leonis subscribentes, ut eam omnium civium voluntate eligerent ordinandum episcopum. Collecti sunt ergo nobiles civitatis, ut eum qui esset vita et sermone pontificatu dignus eligerent novissime in Proterium universorum sententia declinavit. Ordinatus ergo Proterius, praesentibus supra memoratis episcopis, qui in synodo subscripserant iuthronizatur τ. ἔ. Συγκροτηθείσης τῆς μεγάλης καὶ Ἁγίας ἐν Χαλκηδόνι Συνόδου, ὁ Διόσκουρος διετάχθη ν' ἀπέλθῃ εἰς ἔξοριαν. Ἐπανήλθον δὲ εἰς Ἀλεξάνδρειαν οἱ ἐπίσκοποι καὶ κληρικοὶ, οἵτινες εἶχον παρακαθίσει ἐν Χαλκηδόνι καὶ ἀναθεματίσει τὸν Εὐτυχή καὶ τὸ δόγμα αὐτοῦ μετὰ τῆς καταδίκης τοῦ Διοσκοῦρου, υπογράφοντες ἐν τῇ ἐπιστολῇ τοῦ Πάπα Λέοντος ἵνα τὸν διὰ ταύτην (Ἀλεξάνδρειαν) προωρισμένον Ἐπίσκοπον ἐκλέξωσι τῇ φελησει πάντων τῶν πολιτῶν.» Συνήλθον λοιπὸν οἱ προύχοντες τῆς πόλεως, ἵνα ἐκλέξωσιν ἐκεῖνον ὁ ὁποῖος κατὰ τὸν βίον καὶ τὸν λόγον θὰ ἦτο ἀξίος τῆς ἐπισκοπῆς.... ὕστατα ἡ γνώμη πάντων εἰς τὸν Προτέριον ἀπέκλινεν. Ἐκλεγείς λοιπὸν ὁ Προτέριος ἐπὶ παρουσίᾳ τῶν ἀνω μνημονευθέντων Ἐπισκόπων, οἱ ὁποῖοι ἐν τῇ Συνόδῳ εἶχον υπογράψει, ἐνθρονίζεται.»

Ἐκ τῶν παρατεθειμένων παραδειγμάτων προκύπτει ἀναμφισβητήτως, ὅτι ὡς ἐν Κωνσταντινουπόλει οὕτω καὶ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ κατὰ τοὺς πρώτους πέντε ἢ ἕξ αἰώνας ἀπαρεγκλίτως αἱ ἐκλογαὶ ἐγίνοντο ὑπὸ τοῦ κλήρου καὶ τοῦ λαοῦ, αἱ δὲ χειροτονίαι τῶν ἐκλελεγμένων ἀνηκανεῖς τοὺς ἐπισκόπους καὶ τὰς Συνόδους, εἰς δὲ τοὺς μετὰ ταῦτα χρόνους εἰσάγεται ἡ ἀρχή, ὅπως ὑπὸ τοῦ κλήρου καὶ τοῦ λαοῦ ἐκλέγωνται πλείονες τοῦ ἐνὸς καὶ ἐξ αὐτῶν ὁ εἰς, καίτοι καὶ κατὰ τὸν ἑννατον αἰῶνα ἔχομεν παραδείγματα, ὅτι σταθερῶς δὲν φυλάττεται ἡ ἀρχὴ αὕτη. Ἴδου πα-

ραδείγματος χάριν τι ἐπὶ Ἰουστινιανοῦ τοῦ Μεγάλου θεσπίζεται σχετικῶς πρὸς τοὺς χηρευόντας ἐπίσκοπικούς θρόνους «ὁσάκις ἂν χρεία γένηται ἐπίσκοπον χειροτονηθῆναι, τοὺς κληρικοὺς καὶ τοὺς πρῶτους τῆς πόλεως, ἧς μέλλει ὁ ἐπίσκοπος χειροτονεῖσθαι, ἐπὶ τρισὶ προσώποις ψηφίσματα ποιεῖν κινδύνῳ τῶν ἰδίων ψυχῶν. Εἰ δὲ, ὡς εἰκόσ, ἐν τισὶ τόποις μὴ εὔρεθειεν τρία πρόσωπα πρὸς τὴν τοιαύτην ἐπιλογὴν ἐπιτήδεια, ἔξεστι τοῖς τὰ ψηφίσματα ποιουμένοις ἐπὶ δύο ἢ καὶ ἐπὶ ἐνὶ προσώπῳ ψηφίσματα ποιεῖσθαι πάσας μέντοι τὰς εἰρημένους ἡμῖν ἔχοντι μαρτυρίας» (Νεαρὰ ργκ'. κεφ. α'. ἐν ἔτει 546 ἐκδοθείση). Ὁμοίως καὶ ἐν τῇ κατὰ τὸ ἔτος 564 ἐκδοθείση Νεαρᾶ ἐν κεφαλ. β'. λέγεται «τοῖς οὖν ὑπὸ τῶν θείων κανόνων ὀρισθεῖσιν ἀκολουθοῦντες, τὸν παρόντα ποιούμεθα νόμον, δι' οὗ θεσπίζομεν, ὁσάκις χρεία ἐπίσκοπον χειροτονησάι, συνιέναι τοὺς κληρικοὺς καὶ τοὺς πρῶτους τῆς πόλεως, ἧ μέλλει ἐπίσκοπος χειροτονεῖσθαι, καί, προκειμένων τῶν ἀγίων Εὐαγγελίων, ἐπὶ τρισὶ προσώποις ψηφίσματα ποιεῖν..... ἵνα ἐκ τῶν οὕτω τριῶν προσώπων ὁ βελτίων χειροτονηθῇ τῇ ἐπιλογῇ καὶ τῷ κριματι τοῦ χειροτονοῦντος». Καὶ ἐνὸς τοιαῦτα ἐθεσπίζοντο ἐπὶ Ἰουστινιανῶν περὶ ἐκλογῆς καὶ χειροτονίας ἐπισκόπων, χωρὶς νὰ δυνάμεθα νὰ βεβαιώσωμεν ἂν ταῦτα καὶ περὶ ἐκλογῆς πατριαρχῶν ἰσχυροῦν, ὁμοῦς περὶ τὰς ἀρχὰς καὶ περὶ τὸ τέλος τῆς ἑκατονταετηρίδος ἐκλογαὶ πατριαρχῶν γίνονται ὑπὸ τε τοῦ κλήρου καὶ τοῦ λαοῦ κατὰ τὸν ἀρχαῖον κανονικὸν τύπον. Ἰδοὺ τι ἀναφέρει ἡμῖν ἐν τῇ χρονογραφίᾳ αὐτοῦ ὁ Θεοφάνης (ἐκδ. Βόννης σελ. 589) περὶ τῆς ἐκλογῆς τοῦ Πατριάρχου Γερμανοῦ ἐπὶ τοῦ Αὐτοκράτ. Ἀρτεμίου (ἔτει 707) «ψήφῳ καὶ δοκιμασίᾳ τῶν Θεοσεβεστάτων πρεσβυτέρων καὶ διακόνων καὶ παντὸς τοῦ εὐαγοῦς κλήρου καὶ τοῦ φιλοχρίστου λαοῦ τῆς θεοφυλάκτου ταύτης καὶ Βασιλίδος πόλεως, ἢ θεία χάρις, ἢ πάντοτε τὰ ἀσθενῆ θεραπεύουσα καὶ τὰ ἐλλείποντα ἀναπληροῦσα, μετατίθεται Γερμανόν, τὸν ὀσιώτατον Μητροπολίτην καὶ Πρόεδρον τῆς Κυζίκου Μητροπόλεως, εἰς ἐπίσκοπον ταύτης τῆς θεοφυλάκτου καὶ Βασιλίδος πόλεως», ἐξ οὗ, Πανιερώτατε, προφανῶς προκύπτει, ὅτι δὲν πρόκειται περὶ χειροτονίας, διότι ὁ συνώνυμός Σας Γερμανὸς ἦν ἤδη κεχειροτονημένος Μητροπολίτης Κυζίκου, ἀλλὰ περὶ Πατριαρχικῆς ἐκλογῆς καὶ ταύτης παρὰ πρεσβυτέρων καὶ διακόνων καὶ λαοῦ. Ἐπίσης ὁ αὐτὸς χρονογράφος Θεοφάνης (ἐνθα ἀνωτ. σελ. 747) ὁμιλῶν περὶ τῆς ἐκ-

λογῆς τοῦ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Νικηφόρου, ἐπὶ Αὐτοκράτορος Νικηφόρου ἐν ἔτει 798 λέγει, «τῇ 12 Ἀπριλίου μηνός, τῇ μεγάλῃ Κυριακῇ τοῦ Πάσχα ἐχειροτονήθη Νικηφόρος ὁ ἅγιος Πατριάρχης ἀπὸ ἀσικρῆτις, ψήφῳ παντὸς τοῦ λαοῦ καὶ τῶν ἱερέων πρὸς δὲ καὶ τῶν Βασιλέων» περὶ τῆς ἐκλογῆς ταύτης καὶ οἱ μεταγενέστεροι χρονογράφοι Κεδρηνὸς καὶ Ζωναρᾶς τὰ αὐτὰ ἀναφέρουσιν.

Ὡς βλέπει δὲ καὶ πείθεται ἡ Ὑμετέρα Πανιερότης, οὔτε ἡ ἀρχαία ἀλλ' οὔτε ἡ μέση ἱστορία καὶ πράξις τῆς ἐκκλησίας δικαιολογοῦσιν, ὅσα ἐξεσφενδόνισεν Αὕτη ἀμελητὶ διὰ τοῦ ὑπομνήματός Της κατὰ τῆς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἐπ' ἐσχάτων γενομένης ἐκλογῆς εἰς διαδοχὴν τοῦ ἀειμνήστου Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας Σωφρονίου. Μόλις ἀπὸ τῆς ἑκατονταετηρίδος καὶ ἐντεῦθεν καθιεροῦται νέος τρόπος ἐκλογῶν καὶ οὗτος οὐχὶ σταθερὸς καὶ ἀμετάτρεπτος διότι πολλάκις αἱ ἐπεμβάσεις τῶν Βυζαντινῶν αὐτοκρατόρων, οὔτινες κατὰ τὸ δοκοῦν ἀνεβίβαζον καὶ κατεβίβαζον Πατριάρχας, ἀνέτρεπον καὶ ἐκκλησιαστικούς κανόνας καὶ θεσμούς· ἡ δὲ μορφή καὶ ὁ τύπος, ὃν ὠρισμένως καὶ ἀπαρατρέπτως φέρουσιν αἱ Πατριαρχικαὶ ἐκλογαὶ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις Κωνσταντινουπόλεως καὶ Ἱεροσολύμων, ἀριθμεῖ ἡλικίαν ὀλίγων μόνον δεκαετηρίδων ἀφ' οὗτου δηλαδὴ συνετάχθησαν καὶ ἐπεκυρώθησαν οἱ ἐκλογικαὶ αὐτῶν Κανονισμοί. Προκειμένου ὁμως περὶ Πατριαρχικῶν ἐκλογῶν ἐν τῷ Πατριαρχεῖῳ Ἀλεξανδρείας, βλέπομεν, ὅτι κανονικὸς ἐκλογικὸς τύπος, διὰ τὴν ἔλλειψιν κεκυρωμένου Κανονισμοῦ, ἔμεινεν ὁ αὐτὸς οἷος καὶ κατὰ τὰς προηγουμένας ἑκατονταετηρίδας, ὡς τοῦτο ἀποδεικνύεται ἐκ τῶν ἐν τῷ ἀρχαίῳ Πατριαρχικῷ Κώδικι κατεστρωμένων πράξεων.

Ἴδου πῶς κατέστρωται ἐν σελίδι 23 καὶ ἐξῆς τοῦ εἰρημένου Κώδικος τὰ κατὰ τὴν ἐκλογὴν Ἱεροθέου τοῦ Β'. γενομένην ἐν ἔτει 1845.

«Ἐγγὺς δὲ τῆς τελευτῆς τοῦ βίου γενόμενος (Ἱερόθεος ὁ Α'.) κατέλιπε τῷ ποιμνίῳ αὐτοῦ διάδοχον ἐπὶ τοῦ θρόνου, μετὰ τὴν τελευτὴν αὐτοῦ, τὸν ἐκ Σίφνου Ἱερόθεον Δεύτερον, ὄντα ἤδη Ἀρχιεμανδρίτην καὶ Ἐπίτροπον αὐτοῦ καὶ ὑποτακτικὸν παρ' αὐτῷ χρόνους 25. Ἀλλὰ γενομένου ἐν μακαρίᾳ τῇ λήξει τοῦ Α'. Ἱεροθέου, ἡ ἐν Κωνσταντινουπόλει Μ. τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία ἐψήφισε παρ' ἑαυτῆς, ἐπὶ τῆς Πατριαρχείας τοῦ ἀπὸ Κυζίκου Κυροῦ Μελετίου τὸν Μητροπολίτην Καστενηλίου Ἀρτέμιον Πατριάρχην Ἀλεξανδρείας τῷ 1845 Σεπτεμβρίου 27. Ἀλλ' ὁ ἐν Αἰγύπτῳ ἱερεὺς Κληρὸς καὶ πᾶν τὸ περὶ τὸν Ἀποστολικὸν

τοῦτον θρόνον πλήρωμα τῶν Ὁρθοδόξων δεινὸν τὸ πρᾶγμα θεασάμενοι, ὡς ἔντος ἐτοίμου τοῦ διαδόχου, ἀντέστησαν τῇ πράξει τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἐκκλησίας, αἰτοῦντες τὴν ἀποκατάστασιν εἰς τὸν θρόνον τῆς Ἀλεξανδρείας τοῦ κηρυχθέντος διαδόχου τοῦ ἀποδιώσαντος ὡς νομίμου καὶ πολλὰ κοπιάσαντος· πολλῶν δὲ περὶ τούτου διενέξων γενομένων, ὁ μὲν ἀπὸ Καστεντηλίου ψηφισθεὶς Ἀλεξανδρείας παρητήθη· ὁ δὲ τοῦ ἀποθανόντος Ἀρχιμανδρίτης καὶ διάδοχος, Ἱερόθεος ὁ Β΄. κοινῇ ψήφῳ ἀνεγνωρίσθη· ἔθεν καὶ μεταβάντες εἰς Αἴγυπτον κατ' ἀνωτέραν ἐντολὴν ἀπὸ μὲν τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκκλησίας ὁ Σμύρνης Ἀθανάσιος, ἀπὸ δὲ τῆς ἐν Ἀντιοχ. ὁ Βηρυττοῦ Βενιαμὴν καὶ ἀπὸ τῆς τῶν Ἱεροσολύμων ὁ Σεβαστείας Θαδδαῖος καὶ ἱεουργήσαντες κατὰ τὴν τάξιν ἐν τῷ πανσέπτῳ Ναῶ τοῦ ἀγίου Νικολάου, ἐχειροτόνησαν τὸν γνήσιον διάδοχον Ἱερόθεον τὸν Β΄. Μητροπολίτην Λιδύης τῷ ἔτει 1847 Ἀπριλίου 20 ἐν ἡμέρᾳ Κυριακῇ τῆς Σαμαρείτιδος, γενομένων προηγουμένως τῶν ψήφων κατὰ τὴν τάξιν τῆς Ἐκκλησίας ἐν τῷ ναῶ· τὴν αὐτὴν δὲ ἡμέραν ἐν ὥρᾳ ἐνάτῃ μετὰ μεσημβρίαν προεβίβασαν αὐτὸν καὶ ἐπὶ τὸν Πατριαρχικὸν καὶ Ἀποστολικὸν τοῦτον Θρόνον τῆς μεγάλης πόλεως Ἀλεξανδρείας.» Ἐκ τοῦ ἀνωτέρου χρονογραφήματος, Πανιέρωτατε, δύο τινὰ συναγομέναι: α΄.) ὅτι ὁ Ἀρχιμανδρίτης Ἱερόθεος ἐκλέγεται τῇ κοινῇ ψήφῳ τοῦ ἱεροῦ κλήρου καὶ παντὸς τοῦ Ὁρθοδόξου πληρώματος, καὶ β΄.) ὅτι ἐν τῇ ἀνεξαρτησίᾳ αὐτοῦ ὁ Ἀλεξανδρινὸς θρόνος δὲν ἀπεδέχθη τὸν ὑπὸ τῆς Μ. τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας ἐκλεγέντα Μητροπολίτην Καστεντηλίου Ἀρτέμιον, μέχρι οὗ ἀνεγνωρίσθη ὡς κανονικῶς ἐκλελεγμένος ὁ ὑπὸ τοῦ κλήρου καὶ τοῦ λαοῦ ὡς Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας ψηφισθεὶς Ἱερόθεος· ἕνα δὲ πᾶσα περὶ τῆς κανονικότητος αὐτοῦ προληφθῆ ἀμφισβήτησις ἀπέστειλαν οἱ Πατριαρχικοὶ Θρόνοι Κωνσταντινουπόλεως, Ἀντιοχείας καὶ Ἱεροσολύμων ἀνὰ ἕνα Μητροπολίτην, τοῦτό μιν, πρὸς τὴν χειροτονίαν, τοῦτο δὲ καὶ προεξοφλοῦντες, οὕτως εἰπεῖν, τὴν ἀναγνώρισιν τοῦ Πατριάρχου Ἱεροθέου τοῦ Β΄.

Μετὰ δὲ τὴν ἐποχὴν ταύτην, ἔνεκεν τῶν παγχαλέπων περιστάσεων, ἃς διέτρεξεν ὁ Ἀγιώτατος Ἀποστολικὸς καὶ Πατριαρχικὸς θρόνος Ἀλεξανδρείας καὶ διὰ τοὺς εἰσκωμάσαντας ἐν αὐτῷ κομματισμούς, ἐξελέγοντο οἱ Πατριάρχαι Ἀλεξανδρείας, ὅτε μὲν, ἐν Αἴγυπτῳ, κοινῇ

ψήφῳ τοῦ κλήρου καὶ τοῦ λαοῦ, ὅτε δὲ καὶ ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἀναφερομένων τῶν ἐν Αἰγύπτῳ Κοινοτήτων πρὸς τὴν Μεγάλην τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν, ὡς δείκνυται ἐκ τῆς Πατριαρχείας τοῦ ἀπὸ Θεσσαλονίκης μετατεθέντος Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας Καλλινίκου καὶ τοῦ Ἰακώβου τοῦ Παγκώστα ἰδοὺ τὸ σχετικὸν χρονογράφημα ἐξηγμένον ἐκ τῆς σελίδος 24 τοῦ Πατριαρχικοῦ Κώδικος Ἀλεξανδρείας :

«Τῇ αἰτήσῃ τῶν ἐν Αἰγύπτῳ Κοινοτήτων, ἢ ἐν Κωνσταντινουπόλει Σύνοδος ἀνέδειξε Πατριάρχην Ἀλεξανδρείας τὸν ἐκ τῆς ἐπαρχίας Ἑλλασιῶνος καταγόμενον καὶ Μητροπολίτην Θεσσαλονίκης ὄντα, Κύριον Καλλινικὸν λῖαν πεπαιδευμένον καὶ ἐπ' ἀρετῇ διαπρέποντα, ἀλλὰ μετὰ τρία ἡμισυ ἔτη τῆς ἐπὶ τὸν Πατριαρχικὸν Θρόνον ἀναβάσεώς του, νόσῳ δεινῇ καὶ ἀθεραπεύτῳ ὑπαπεσών, παρητήθη τοῦ Θρόνου τούτου κατὰ τὸ ἔτος 1861 Μαΐου 23 κατὰ συνέπειαν ἔθεν αἰτήσῃ ἀμφοτέρων τῶν ἐν Αἰγύπτῳ Κοινοτήτων, ὁ Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Ἰωακείμ, ὁ Μακαριώτατος Πατριάρχης Ἱεροσολύμων Κύριος Κυρίλλος, μετὰ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ἀνέδειξαν Πατριάρχην τοῦ Ἀποστολικοῦ τῆς Ἀλεξανδρείας Θρόνου τὸν ἐκ τῆς νήσου Πάτμου ὀρμώμενον Ἰάκωβον Παγκώσταν τοῦπίπλην, κατὰ τὴν 25 Μαΐου τοῦ 1861.»

Ὅτε δέ, μετὰ πενταετῆ Πατριαρχείαν, ἀπεβίωσε καὶ ὁ Πατριάρχης Ἰακώβος ψήφῳ κοινῇ Κλήρου καὶ Λαοῦ ἀνέρχεται τὸν Πατριαρχικὸν θρόνον Ἀλεξανδρείας τῇ 14 Ἰανουαρίου 1866 ὁ Πατριάρχης Νικάνωρ, ἐπὶ τῆς Πατριαρχείας καὶ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ὁποίου, ἐσημειώθησαν ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς Ἀλεξανδρινῆς Ἐκκλησίας, αἱ λυπηρότεραι καὶ ζοφερότεραι σελίδες, διαμαχομένων, ἐνίων μὲν, ὑπὲρ τοῦ Ἀρχιμανδρίτου Εὐγενίου τοῦ Ἐηροποταμηνοῦ, ἐτέρων δέ, ὑπὲρ τοῦ Ἀρχιμανδρίτου Νείλου τοῦ Ἐσφιγμενίτου, τοῦ καὶ ψηφισθέντος εἰς Πατριάρχην Ἀλεξανδρείας ὑπὸ μερίδος τινὸς κληρικῶν καὶ λαϊκῶν. Εἰς κατάπαυσιν τοίνυν τοῦ ἐγερθέντος σάλου ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ Ἀλεξανδρείας καὶ πρὸς κατασίγασιν τῶν κομμάτων, τῇ ἐπεμβάσει ἐπὶ τέλους καὶ αὐτῆς τῆς Σεβαστῆς Κυβερνήσεως, διενεργήθησαν νέαι πάνδημοι ἐκλογαὶ ὑπὸ τε τοῦ Κλήρου καὶ τοῦ Λαοῦ εἰς ἀνάδειξιν Πατριάρχου, μὴ ἀναγνωρισθέντος ὡς τοιοῦτου τοῦ ἐψηφισμένου καὶ ὑπὸ τῆς Μ. Ἐκκλησίας καθηρημένου Ἀρχιμανδρίτου Νείλου. Αἱ νέαι ἐκλογαὶ διενεργήθησαν κατὰ Φεβρουάριον

τοῦ 1870 ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν ἐφορευτικῶν Ἐπιτροπῶν ἐν τε Καῖρῳ καὶ Ἀλεξανδρείᾳ καὶ ἐν πάσαις ταῖς ἐν τῷ ἐσωτερικῷ τῆς Αἰγύπτου Κοινότησιν. Εἰς βεβαίωσιν παραθέτομεν ὧδε τὰ σχετικὰ πρακτικὰ, ὅπως μάρτη ἦ τε Ἑμετέρα Πανιερότης καὶ ἅπαν τὸ ἐν Αἰγύπτῳ Ὀρθόδοξον πλήρωμα, ὅτι καίτοι τοσοῦτῳ ἀκανονίστως καὶ ἀτάκτως ἐγένοντο αἱ ἐκλογαὶ κατὰ τόπους, ἐν τούτοις ἀνεγνωρίσθησαν αὐταὶ καὶ ὑπ' αὐτῆς τῆς Μ. τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας ὡς κανονικαὶ καὶ καλῶς γενόμεναι.

Πρακτικὸν ἐκλογῆς τῆς ἐφορευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἐν Καῖρῳ.

«Συνεπεία τῆς ὑπὸ ἡμερομηνίαν 4 Φεβρουαρίου τρέχοντος ἔτους ἐγκυκλίου προκηρύξεως τοῦ ἐνταῦθα Πατριαρχείου τῶν Ὀρθοδόξων, συνηλθον οἱ ὑποφαινόμενοι σήμερον τῇ 5 τοῦ μηνὸς καὶ ἔτους ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, ὅπως σκεφθῶσι περὶ τοῦ τρόπου τῆς ἐκλογῆς τοῦ μέλλοντος Πατριάρχου.

Σκεφθέντες ὅθεν ἀπεφάσισαν παμφηρεῖν γὰρ διορίσωσιν ἐφορευτικὴν Ἐπιτροπὴν συγκεκμηγὴν ἀπὸ μέλη τινά ἐκαστοῦ σωματείου τῶν συτεχνιῶν τῆς πόλεως ταύτης, ὅπως παρῆσται διὰ τὸ τακτικὸν καὶ νόμιμον καθέλην τὴν διάρκειαν τῆς ἐκλογῆς, ἵνα ἐκαστος ψηφοφόρος θέτῃ τὸ ὄνομα τοῦ ἐκλεχθισμένου Πατριάρχου. Ὡς ἐφορευτικὴν λοιπὸν Ἐπιτροπὴν ἐξέλεξαν τοὺς ἀκολούθους Κυρίους ἦτοι Μιχαὴλ Ναγκιάρ, Χαμπίμπ Λουτφάλλα, Δημήτριον Τσαρηνόν, Μιχαὴλ Κούτσην, Στέργιον Καρακώσταν, Ἰωάννην Ἀκάβαλον, Ναούμ Ἀβραμούσην, Στέργιον Τσάμον, Καστρήν Βλαστόν, Γιακούπ Μόργους, Θ. Τσιγαδά, Σωτήριον Μαρκόπουλον, Ἐμμ. Παχουντάκην, Χατζῆ Γεώργιον Παπουτσην, Ἰωάννην Σαράτσην, Δημήτριον Ζαχαράτον, Φ. Ἰωαννίδην, Γ. Βαμβακερόν, Γ. Παπαδόπουλον, Γ. Σταυρίδην, Γ. Μαθιοῦ, Νικόλαον Κωμανόν, Σπυρίδωνα Καλύθαν, καὶ Γ. Κρυσταλλίδην.

Διὸ συνετάχθη τὸ παρὸν ἐπὶ παρουσίᾳ τῶν Πανιερωτάτων Κυρίων Κυρίων Πηλουσίου Ἀμφιλοχίου καὶ Κυρήνης Σπυρίδωνος καὶ υπογράφεται παρ' ἑλῶν.»

(Ἐπονται αἱ ὑπογραφαὶ τῶν Μητροπολιτῶν καὶ 54 προκρίτων Καῖρου).

Ἴδου καὶ τὸ πρακτικὸν τῆς ἐν Καῖρῳ ἐκλογῆς

«Εἰς δόξαν τῆς Ἀγίας καὶ ὁμοουσίου Τριάδος.»

«Ἐν Καῖρῳ σήμερον τῇ 7 Φεβρουαρίου τοῦ 1870 ἔτους, ἡμέραν

Σάββατον και ὥραν 10 π. μ. οἱ ὑποφαινόμενοι μέλη τῆς ἐφορευτικῆς ἐπιτροπῆς, διορισθέντες δυνάμει τῆς ἀνωτέρω πράξεως, συνήλθομεν ἐν τῷ Μεγ. Συνοδικῷ τοῦ Πατριαρχείου πρὸς ἐκλογὴν ἀρμοδίου προσώπου, τοῦ μέλλοντος ἀναβῆναι τὸν γεραρὸν τοῦτον τῆς Ἀλεξανδρείας Πατριαρχικὸν Θρόνον καὶ ἐπὶ παρουσίᾳ τῶν Σεβαστῶν Μητροπολιτῶν τοῦ Θρόνου, τοῦ τε Ἀγίου Πηλουσίου κυρίου Ἀμφιλοχίου καὶ Ἀγίου Κυρήνης Κυρίου Σπυριδῶνος καὶ προσηγηθείσης θρησκευτικῆς τελετῆς ἐν τῷ θείῳ Ναῷ πρὸς Θεόν, διετάξαμεν τὴν ἐναρξιν τῆς κανονικῆς ψηφοφορίας παρ' ἄλλων τῶν ἐνταῦθα κατοικούντων ὀρθοδόξων χριστιανῶν περὶ τοῦ ἐκλεχθησομένου πατριάρχου, ἡτιςκαὶ ἤρξατο ὡς ἀκολούθως:»

(Ὑπογρ.) Α. Φωτιάδης διὰ τὸν Δέρκων Νεόφυτον

(Ὑπογρ.) Ἰ. Παντελίδης διὰ τὸν ἴδιον

» Γ. Κ. Σταυρίδης. » » »

» Κωνσταντ. Μπογιατζόγλους ὁμοίως.

» Γ. Τσιγαδᾶς » » »

» Ε. Εὐστρατιάδης » » »

» Γ. Κρυσταλλίδης » » »

» Δ. Μαυραράκης » » »

» Εὐάγγελος Κ. Ἀγγελλόπουλος » » »

» Σ. Κωνσταντινίδης » » »

» Δ. Ζαβαράτος » » »

» Ν. Σαββίδης » » »

(καὶ οὕτω καθεξῆς ἔπονται αἱ ὑπογραφαὶ
630 πολιτῶν.)

ΑΚΑΤΑΝΤΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Καθ' ὅμοιον τρόπον ἐσχηματίσθησαν ἐφοροεπιτροπαὶ ἐν τε Ἀλεξανδρεία καὶ ταῖς ἐν τῷ ἐσωτερικῷ κοινότησιν καὶ ἐγένετο οὕτω ἡ ἐκλογὴ τοῦ Μητροπολίτου Δέρκων Νεοφύτου, περὶ ἧς ἐκλογῆς, οὐδεὶς εὐρέθη νὰ γράψῃ, ἕσα ἡ ὑμετέρα πανιερότης ἐν τῷ ὑπομνήματι Αὐτῆς περὶ τῆς ἀσυγκρίτῳ τῷ λόγῳ τακτικώτερον καὶ κανονικώτερον διενεργηθείσης ἐπ' ἐσχάτων πατριαρχικῆς ἐκλογῆς, ἣν μονοῦ κοσμικὴν καὶ βουλευτικὴν ὀνομάζει, ἐποδυρομένη, ὅτι δῆθεν ἐκορυφώθη οὕτω τὸ κακὸν καὶ τὸ γόητρον τῆς ἐκκλησίας καὶ τοῦ κλήρου κατεκρημνίσθη ἀεναρχομένης οὕτω νέας ἐκκλησιαστικῆς περιόδου διὰ τῆς κατὰ πρωτότυπον ἔλως καὶ νεοφανῆ τρόπον ἀναδείξεως τοῦ Ναζαρέτ Φωτίου εἰς Πατριάρχην Ἀλεξανδρείας.» Ἐν πρωτότυπον καὶ καινοφανῆ ὀνομάζετε, πανιερώτατε, τὴν ὑπὸ σύμπαντος τοῦ κλήρου

καὶ τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ Λαοῦ γενομένην ἐκλογὴν τοῦ Ν α ζ α ρ ε τ Φ ω τ ί ο υ, πῶς θὰ ὀνομάσητε τὴν ὡς ἄνω ἐξετέθη ἐκλογὴ τοῦ Ν ε ο - φ ύ τ ο υ Δ έ ρ κ ω ν; καὶ ὅμως ταύτην, αὐτὴ ἢ μεγάλην τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησία πρὸς ἣν διαμαρτύρησθε, ὠνόμασε κανονικὴν λέγουσα ἐν τῷ κατὰ μῆνα Μάϊον τοῦ 1870 ὑπομνήματι Αὐτῆς τάδε, «τὸ ἐν Αἰγύπτῳ χριστεπώνυμον πλήρωμα..... ἐξελέξατο οἰκεία καὶ ἐλευθέρῃ ψήφῳ διάδοχον τοῦ θρόνου, τὸν ἐκ τῶν Ἱεραρχῶν τοῦ ἀγιωτάτου Πατριαρχικοῦ καὶ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου ἱερώτατον Μητροπολίτην Δέρκων.» Ἐὰν ὅμως καταγγέλλεται ἡ ἡμετέρα ἐκλογὴ ὡς ἀντικανονικὴ καὶ ὀ ζ ο υ σ α π ρ ο τ ε σ τ α ν τ ι σ μ ο ὦ, διότι πρὸ ταύτης προηγήθη ὑπὸ τοῦ ἱεροῦ κλήρου μικρὰ προσευχὴ συμπαρισταμένων καὶ τῶν ἐκλογέων, ἀλλὰ, πανιερώτατε, καὶ πρὸ τῆς ἐκλογῆς τοῦ Νεοφύτου Δέρκων, ὡς ἐν τῷ σχετικῷ ἀναφέρεται πρακτικῶ «π ρ ο η γ ῆ θ η θ ρ η σ κ ε υ τ ι κ ῆ τ ε λ ε τ ῆ ἐν τῷ θείῳ Ναῶ πρὸς Θεὸν» ἄλλως τε οἱ χριστιανοί, ὡς ἐντέλλονται οἱ θεοὶ καὶ οἰκουμενικοὶ τῆς ἐκκλησίας διδάσκαλοι, πᾶσαν αὐτῶν πράξιν, δεόν να κατάρχωνται διὰ προσευχῆς ἐπικαλούμενοι τὴν ἐξ ὕψους βοήθειαν καὶ τὸν θεῖον φωτισμόν. Ἄρες τοίνυν ἡμῖν καὶ τῷ Δαῶ, πανιερώτατε, τὸ ἁμάρτημα τοῦτο τῆς προσευχῆς, ὡς ἀφήκαν καὶ οἱ προκατοχοὶ τῆς ὑμετέρας πανιερότητος τὸ αὐτὸ ἁμάρτημα τοῖς προσευξαμένοις πρὸ τῆς ἐκλογῆς τοῦ Νεοφύτου Δέρκων καὶ φέρε ἴδωμεν τὰ κατὰ τὴν ἐκλογὴν ἐκείνην, ὅπως μάθῃ σύμπας ὁ ἐν Αἰγύπτῳ Ὁρθόδοξος λαός· ὅποια τις ἦτο ἡ κοινὴ καὶ ἡ ἐπίσημος γνώμη τῆς οὕτως κατὰ τὸ 1870 γενομένης ἐκλογῆς.

Ἴδου τὰ σχετικὰ ἐπίσημα ἔγγραφα. Α'.) Ἐπιστολαὶ τῶν Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν τοῦ Ἀλεξανδρινοῦ Θρόνου Πηλουσίου καὶ Κυρήνης πρὸς τὴν Μεγ. τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίαν.

Τὴν Ἑμετέραν πανσέβαστον καὶ προσκυνητὴν Ἑμῖν Παναγιότητα ταπεινῶς προσκυνοῦντες, πανευλαδῶς κατασπαζόμεθα τὴν παναγίαν Αὐτῆς δεξιάν.

Μετὰ τὰς ἐδαφιαίας ἡμῶν προσκυνήσεις ἐμφανιζόμεθα καὶ αὐθις διὰ τῆς ταπεινῆς ἡμῶν ἐπιστολῆς ταύτης οἱ ταπεινοὶ Μητροπολίται τοῦ Ἀποστολικοῦ καὶ Πατριαρχικοῦ τούτου θρόνου τῆς Ἀλεξανδρείας μεθ' ὄλου σχεδὸν τοῦ ἱεροῦ Κλήρου, ἐνώπιον τῆς Ἑμετέρας Θειοτάτης καὶ πανσέβαστου ἡμῖν Παναγιότητος, ὅπως καθυποβάλλωμεν Αὐτῇ πανευλαδῶς τὰ ἐξῆς : Τοῦ μακαριωτάτου ἡμῶν Πατριάρχου Νικάνωρος ἐκδημή-

σαντος πρὸς Κύριον κατὰ τὴν 25 παρελθόντος Δεκεμβρίου, ἐπόμενον ἦν, ἵνα κανονικῶς καίκατὰ τὰ εἰθισμένα εὐθὺς γένηται καὶ ἡ τοῦ διαδόχου αὐτοῦ ἐκλογή, ἀλλ' ἔνεκα σκανδάλων τινων περὶ ὧν ἔλαβε γνῶσιν καὶ ἡ Ὑμετέρα Θειοτάτη Παναγιότης ἀνεβλήθη μέχρις ἐσχάτων, ἐπότε ἡ Σεβαστὴ Κυβέρνησις τῆς Α. Ὑψ. τοῦ Χεδίβου τῆς Αἰγύπτου παρὰ πᾶσαν ἐλπίδα διέταξε τὴν ἐνέργειαν τῆς ἐκλογῆς τοῦ Πατριάρχου ἡμῶν, οὐχί, ὡς ἔθος, εἰς τὸ Πατριαρχεῖον, ἀλλ' εἰς τὰ κατὰ τὴν πόλιν διοικητήρια, τῇ αἰτήσει τοῦ ἀποστάτου τῆς Ἐκκλησίας καὶ καθηρημένου Νείλου μοναχοῦ καὶ τῶν περὶ αὐτόν. Ἄλλ' οἱ ὑποφαινόμενοι Ἀρχιερεῖς τοῦ θρόνου διὰ προκηρύξεων ἡμῶν, προσεκαλέσαμεν ἅπαντας τοὺς ἐν Αἰγύπτῳ Χριστιανούς, ἵνα κατὰ τὰ εἰθισμένα συνελθόντες ἐλευθέρως εἰς τὰ πατριαρχεῖα καὶ τὰς κατὰ τόπους ἱεράς Ἐκκλησίας, ἐκλέξωσι τὸν μέλλοντα πατριάρχην ἡμῶν, οἵτινες προθύμως ὑπακούσαντες εἰς τὴν τῆς Ἐκκλησίας πρόσκλησιν, ἐκτὸς εὐαρίθμων τινων, ἄθροοι συνέτρεχον εἰς τὰς ἱεράς Ἐκκλησίας, ἵνα ψηφίζωσιν ἀνεμποδίστως, ὅτινα βούλονται καὶ ἐντὸς δύο ἡμερῶν συνήχθησαν ψηφοὶ ἕξ χιλιάδες σχεδὸν ὑπὲρ τῆς Αὐτοῦ Πανιερότητος τοῦ Ἁγίου Δέσφρων Κυρίου Νεοφύτου.

Ἄλλ' ἡ Αὐτοῦ Ὑψηλότης ὁ Χεδίβος τῆς Αἰγύπτου βλέπων τὴν διπλὴν ταύτην ψηφοφορίαν, κηδόμενος δὲ τῆς εὐημερίας καὶ ἡσυχίας καὶ ὁμονοίας τῶν Χριστιανῶν διέταξεν, ἵνα παύσωσιν αἱ ἐκλογαὶ καὶ ἀνέθεσε τὴν ὑπόθεσιν ταύτην εἰς τὴν Ὑψηλὴν Πύλιν, κ' ἐφράσας τὴν ἐπιθυμίαν Αὐτοῦ, ἵνα ἡ ἐκλογή τοῦ Πατριάρχου ἡμῶν ἀνατεθῇ εἰς τὴν Ὑμετέραν Θειοτάτην Παναγιότητα μετὰ τῶν δύο ἄλλων ἀγιωτάτων Πατριαρχῶν, Ἀντιοχείας καὶ Ἱεροσολύμων, καθὰ δηλαδὴ ἐγράψαμεν προλαβόντως δι' αὐτὴν καὶ μόνην τὴν φοράν πρὸς τὴν Α. Ὑψηλότητα ὅτε ἱερός Κλῆρος καὶ αἱ ἐντιμοὶ Κοινότητες Καίρου καὶ Ἀλεξανδρείας πρὸς ἀποφυγὴν πάσης ταραχῆς καὶ διενέξεως καὶ ἀσυμφωνίας. ἐπειδὴ ὅμως ἡ αἰτήσις ἡμῶν ἐκείνη δὲν ἐλήφθη ὑπ' ὅφει προτιμησάσης τῆς Σεβαστῆς Κυβερνήσεως νὰ συγκαλέσῃ τὸν λαὸν εἰς ψηφοφορίαν, καὶ ἐπειδὴ ἡ γενομένη ὑφ' ἡμῶν ἐν ταῖς ἱεραῖς Ἐκκλησίαις κατὰ τὰ εἰθισμένα κανονικὴ ψηφοφορία, ἔχει τὴν νομιμότητα καὶ τὴν ἰσχὺν αὐτῆς, οἱ ψηφοφορήσαντες ἤδη χριστιανοὶ καθὼς καὶ ὁ ἱερός Κλῆρος ἐπιθυμοῦσι καὶ ἀπαιτοῦσι δικαίως καὶ νομίμως ν' ἀναβῇ τὸν πατριαρχικὸν τοῦτον θρόνον ὁ παμψηφεὶ σχεδὸν ἐκλεχθεὶς, ὡς εἰ-

ρηται, ἅγιος Δέρκων Κύριος Νεόφυτος, ὡς κεκτημένος τὰ ἀπαιτούμενα προσόντα διὰ τὴν Ὑψηλὴν ταύτην θέσιν. Διὸ παρακαλοῦμεν θερμῶς τὴν ὑμετέραν θειοτάτην Παναγιότητα, ὅπως εὐλογήσασα τὴν τοῦ ἐνταῦθα χριστεπωνύμου πληρώματος ἐκλογὴν ταύτην, ὑποστηρίξῃ αὐτὴν καὶ παραχωρήσῃ τὴν Πατριαρχικὴν Αὐτῆς ἀδειαν τῇ Α. Πανιερότητι τῷ ἐκλεχθέντι Ἀγίῳ Δέρκων Κυρίῳ Νεοφύτῳ, ἵνα ἀναδεχθῇ τὸ μέγα καὶ ὑψηλὸν καὶ βαρὺ τοῦτο ἀξίωμα καὶ ἐφοδιάζουσα Αὐτὸν μετὰ τοῦ ἀπαιτουμένου Σουλτανικοῦ Φιρμανίου διευθύνη αὐτὸν ὅσον τάχος εἰς τὸ νέον λογικὸν αὐτοῦ τοῦτο ποιόνιον. Ἐὰν δὲ ἡ Α. Πανιερότης διὰ λόγους τινὰς δὲν παραδεχθῇ τὴν ἐκλογὴν ταύτην. ὕπερ ἀπευχόμεθα, παρακαλοῦμεν θερμῶς τὴν Ὑμετέραν Θειοτ. Παναγιότητα. ἵνα μετὰ τῶν ρηθέντων ἀγιωτάτων πατριαρχῶν, εἴτε ὅπως ἐγκρίνη, ἐκλέξῃ, ὅτινα παρὰ Θεοῦ φωτισθῇ, ἄνδρα κεκτημένον τ' ἀπαιτούμενα κατ' ἄμφω προσόντα, διὰ ν' ἀναλάβῃ τὴν κατὰ Θεὸν προστασίαν καὶ ποιμεναρχίαν τοῦ ἀναξιοπαθοῦντος τούτου γεραροῦ Πατριαρχικοῦ θρόνου τῆς Ἀλεξανδρείας, ὅσον τάχος, ἐξαιρούμεν δὲ τῆς ὑποψηφιότητος ταύτης τὸν μοναχὸν Νεῖλλον διότι εἶναι καθηρημένος καὶ ἀποστάτης καὶ δι' ἄλλους λόγους, τὸν πρῶτον Τοποτηρητὴν Ἀρχιμανδριτὴν κυρ. Εὐγένιον, τὸν πρῶτον Συναίου Κύριον Κύριλλον καὶ ἅπαντα τὸν ἱερόν Κληρὸν τοῦ θρόνου τούτου, τὸν τε ἐνδημιούντα καὶ τὸν ἀποδημιούντα ἐντεῦθεν διὰ τὰς ἐνυπαρχούσας ἐνταῦθα συμπαθείας καὶ ἀντιπαθείας τοῦ Λαοῦ.

Ταῦτα ἐν τοσοῦτῳ ἱκετικῶς, κατασπαζόμενοι δὲ καὶ αὔθις τὴν παναγίαν Αὐτῆς δεξιὰν διατελοῦμεν βαθυσεβάστως.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις τῇ 15 Φεβρουαρίου 1870.

Τῆς Ὑμετέρας Θειοτάτης καὶ πανσεβάστου ἡμῖν Παναγιότητος τέκνα ἐν Κυρίῳ πνευματικὰ καὶ ὅλως πειθήνια.

(ὑπογρ.) ὁ Πηλουσίῳ Ἀμφιλόχιος

(ὑπογρ.) ὁ Κυρήνης Σπυρίδων

Τὰ αὐτὰ ἔγραφον οἱ σεδασμώτατοι Μητροπολιταὶ πρὸς τὴν Μεγάλην Ἐκκλησίαν καὶ διὰ τῶν ἀπὸ 6 καὶ 23 Μαρτίου καὶ 18 Ἀπριλίου 1870 ἐπιστολῶν αὐτῶν ὡς ἐν σελίδι 343—347 τοῦ Πατριαρχικοῦ Κώδικος.

β'.) Ἐπιστολὴ τῆς Κοινότητος Ἀλεξανδρείας πρὸς τὴν Μεγάλην τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν.

Ἄριθμ. Πρωτοκολ.

18.

Πρὸς τὴν Α. Θ. Παναγιότητα τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην Κύριον Κύριον Γρηγόριον καὶ τὴν περὶ Αὐτὸν Ἱερὰν Σύνοδον.

Εἰς Κωνσταντινούπολιν.

Παναγιώτατε Δέσποτα,

Γνωστὰ εἰσὶ τῇ Ὑμετέρᾳ Παναγιότητι τὰ ἀπὸ τῆς εἰς Κύριον ἀποδημίας τοῦ μακαριωτάτου Πατριάρχου ἡμῶν Κυρίου Νικάνορος λαβόντα χώραν σκάνδαλα καὶ αἱ πρὸς ἐκπόρθησιν τοῦ θρόνου τούτου ἐπιδρομαὶ καὶ ἐπιβουλαὶ τοῦ ἀποστάτου Νείλου καὶ τῶν περὶ αὐτόν. Παρατρέχοντες ὅθεν τὴν ἀφήγησιν ἐκείνων σπεύδομεν, ἵνα μετὰ τοῦ ἀνήκοντος σεβασμοῦ υποβάλλωμεν τῇ Ὑμ θειοτάτῃ Παναγιότητι τὰ ἐπ' ἐσχάτων συμβάντα. Ἡ Κυβέρνησις τῆς Α. Ὑψηλ. τοῦ Κεδίβη κατιδοῦσα τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ παύσῃ ἢ ἔνεκα τοῦ ἐν λόγῳ ἀποστάτου ἀνώμαλος καὶ ἐκνομοςκατάστασις τῶν τῆς ἡμετέρας ἐκκλησίας καὶ θεωροῦσα τὴν ὁσημέραι αὐξοῦσαν καὶ ζωηρῶς ἐκδηλουμένην ἀγανάκτησιν τοῦ λαοῦ, διέταξεν, ἵνα ἐνεργηθῶσιν ἐκλογαὶ τοῦ μελλόντος διαδόχου τοῦ θρόνου τούτου, ὀρίσασα ὡς τόπον ἐκλογῆς τὰ κατὰ τόπους διοικητήρια, συγχρόνως ὁμῶς καὶ οἱ σεβαστοὶ Ἀρχιερεῖς τοῦ θρόνου προσκαλέσαντες διὰ τοῦ ἐγκλειομένου ἕδε ἐν πρωτοτύπῳ ἐγγράφῳ αὐτῶν τοὺς ὀρθοδόξους πρὸς ψηφοφορίαν, ὤρισαν τὰς κατὰ τόπους ἐκκλησίας ὡς τόπον ἐκλογῆς· καὶ δὴ τὸ πλῆθος τῶν χριστιανῶν ἀποτροπιαζόμενον τὸ πρῶτον μέτρον, ἀθρόον συνέρρεον εἰς τοὺς ναοὺς, καὶ αἱ ἐκλογαὶ διεξήχθησαν ἐν παραδειγματικῇ εὐταξίᾳ καὶ πανηγυρικότητι, τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ὁποίων υποβάλλεται τῇ Ὑμ. Παναγιότητι διὰ τῆς ἐγκλείστου πρὸς Αὐτὴν ἀναφορᾶς τῶν ἐν Καῖρῳ καὶ ἐνταῦθα ὑπὸ τοῦ λαοῦ ἐκλεχθεισῶν ἐφορευτικῶν Ἐπιτροπῶν.

Ἐκ τῆς ἀναφορᾶς ταύτης ἢ Ὑμ. Παναγιότης παρατηρεῖ, ὅτι οἱ ψηφοφορήσαντες χριστιανοὶ ἀριθμοῦνται (τοῦ ἀποτελέσματος τῆς ἐκλογῆς τοῦ Πόρτ-Σαῖτ μὴ ληφθέντος εἰσέτι) εἰς 5,449 ἐξ ὧν 5,445 ἐψηφοφόρησαν ὑπὲρ τοῦ σεβαστοῦ Ἀγίου Δέρκων Κυρίου Νεοφύτου, μετ' αὐτῶν δέκα ὁ Κληρὸς ὁμοφωνῶν ἀνηνέχθη τῇ Ὑμ. Παναγιότητι ἑξαιτούμενος τὴν ὅσον τάχος ἐπίσημον ἀναγνώρισιν τοῦ ὑπὸ τοῦ Λαοῦ καὶ Κλήρου ψηφισθέντος καὶ τὴν ταχεῖαν ἐνταῦθα μετάδασίν του. Αὐτὸ τοῦτο καὶ ἡ Ἐπιτροπὴ τῆς ἐνταῦθα Κοινότητος τῶν Ὀρθοδόξων ἐφιεμένη, ἐ-

θεώρησεν ἀναγκαῖον ν' ἀποτείνῃ τῇ Ὑμετ. Παναγιότητι τὴν παροῦσαν ἱκετήριον, παρακαλοῦσα θερμῶς τὴν Μεγ. τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν, ὅπως εὐδοκοῦσα δώσῃ χεῖρα ἀρωγῶν εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ ἀποστάτου λυμαινομένην Ἐκκλησίαν ἡμῶν, ἐνεργοῦσα τὴν ὑπὸ τῆς Ὑψηλῆς Πύλης ἀναγνώρισιν τοῦ ψηφισθέντος Ἁγίου Δέρκων ὡς Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας, πεποίθαμεν, ὅτι ἡ Α. Σεβασμιότης, ὁ Ἅγιος Δέρκων, καθορῶσα τὴν ὁμόφωνον τῶν Ἀλεξανδρέων ὑπὲρ τῆς Σεβασμιότητός Της ἐκλογὴν, θέλει δεχθῆ τὸ ἀνατεθὲν Αὐτῇ μέγα καὶ βαρὺ ἄμα ἀξίωμα. Ἐὰν ὅμως παρὰ πᾶσαν προσδοκίαν ἡ Α. Σεβασμιότης ἀποποιηθῆ (ὅπερ ἀπευχόμεθα), ἐν τοιαύτῃ περιστάσει ἐκ συμφώνου μετὰ τοῦ κλήρου, τῆς ἐν Καίρῳ Ἐπιτροπῆς τῆς Κοινότητος (προσυπογεγραμμένης ἐν τῇ ἐγκλείστῳ) καὶ τῶν ἐφορευτικῶν ἐπιτροπῶν καὶ οἱ εὐσεβάστως ὑποφαινόμενιο ἀφιέμεθα εἰς τὴν σύνεσιν καὶ τὴν ὑπὲρ πάντων τῶν ὀρθοδόξων μέριμναν, τῆς Μεγάλῃς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας παρακαλοῦντες θερμῶς, ἵνα Αὐτῇ ἐκλέγουσα, ὅτινα τῶν κεκτημένων τὰ προσόντα καὶ τὰς ἀπαιτούμενας χριστιανικὰς ἀρετὰς Ἱεραρχῶν ἐν τῇ συνέσει Αὐτῆς ἤθελε κρίνει κατὰλληλον διὰ τὴν ὑψηλοτάτην ταύτης θέσιν, ἐξαιρουμένων πάντοτε τοῦ τε πανοσιωτάτου Ἀρχιεπισκόπου κυρίου Εὐγενίου, τοῦ πρῆφην Συναίου Κυρίου Κυρίλλου καὶ τῶν εἴτε ἐνθιμούντων εἴτε ἀποδημούντων Ἀρχιερέων τοῦ θρόνου τούτου (περὶ τοῦ καθηρημένου καὶ ἀποστάτου Νείλου οὐδὲ λόγον ποιούμεν), ἐνεργοῦσα συνάμα τὰ ἀπαιτούμενα πρὸς ἀναγνώρισιν αὐτοῦ ὑπὸ τῆς Ὑψηλῆς Πύλης καὶ ἐκδοσιν τοῦ ἀπαιτουμένου Σουλτανικοῦ Φερμανίου. Πεποίθαμεν, ὅτι ἡ Ὑμ. Παναγιότης ἐν γνώσει τῶν τεκταινομένων κατὰ τῆς Ἐκκλησίας ταύτης θέλει ἐνεργήσῃ τὰ κατ' αὐτήν, ἵνα μὴ μένη ὁ θρόνος οὗτος ἐπὶ τοσοῦτον ἐκτεθειμένος εἰς τὰς προσβολὰς ἀνιέρων καὶ τὸ χριστεπώνυμον πλήρωμα ἄνευ ποιμένος, διατελοῦμεν μετὰ σεβασμοῦ τῆς Ὑμετ. Παναγιότητος εὐπειθέστατα ἐν Χριστῷ τέχνα.

Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ τῇ 16 Φεβρ. 1870

(ὕπογρ.) ὁ πρόεδρος

Σ. Κωνσταντινίδης

(ὕπογρ.) τὰ Μέλη. Θ. Μ. Ράλλης, Α. Κανέλλης, Ἰωάννης Λύδδης, Σ. Κοκκιλάνης, Π. Ροδοκανάκης, Ν. Θεοδώρου, Κ. Τσιγαδάς, Θ. Ν. Γρυμάλδης.

Ἀπαρράλλaktως σχεδὸν ἐπέστειλε καὶ ἡ Κοινότης τοῦ Καίρου

πρὸς τὴν Μ. Ἐκκλησίαν, ἣτις λαβοῦσα ὑπ' ὄψει ἀφ' ἑνὸς τὰς ἐπιστολάς τῶν Σεβασμιωτάτων Ἀρχιερέων, τῶν Κοινοτήτων καὶ τῶν ἐφορευτικῶν ἐπιτροπῶν καὶ ἀφ' ἑτέρου, τὴν ἐπίμονον ἀρνησιν τοῦ Μητροπολίτου Δέρκων Νεοφύτου προέβη εἰς τὴν ἐκλογὴν καὶ ἀποστολὴν τοῦ ἀειμνήστου Πατριάρχου Σωφρονίου, ὡς ἐν τῇ κατωτέρῳ ὑπομνήματι δεικνυται [σελίς Κωδ, 350—351].

γ.) Ἐπιπόνημα τῆς Μεγ. τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας

Πάντα πρὸς οἰκοδομὴν καὶ καταρτισμὸν ὀφείλει γίνεσθαι, ὁ Ἀποστολικὸς ἀποφαινόμενος λόγος, αὐτὸ τοῦτο ἀραρότως συνίστησι καὶ περὶ τούτου ἐσαεὶ μεριμνᾶν κελεύει καὶ ὑποτίθεται τοὺς τὴν προστασίαν τοῦ ὀρθοδόξου πληρώματος ἐμπειπιστευμένους· μάλιστα δὲ τοὺς τῶν ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν προεστάναι λαχόντας, οἳ δὴ καὶ ὀφείλουσι τῆς εὐσταθείας τῶν ἀπανταχοῦ Ἐκκλησιῶν κηδόμενοι καὶ προνοοῦντες, μὴ διαλείπειν, φιλαδέλφῳ τῇ προθυμίᾳ συντρέχειν ταῖς παντοίαις αὐτῶν ἡθικαῖς τε καὶ πνευματικαῖς ἀνάγκαις καὶ περιστάσεσιν. Ἐνθεν τοι τοῦ ἀγιωτάτου Πατριαρχικοῦ καὶ Ἀποστολικοῦ τῆς μεγάλης πόλεως Ἀλεξανδρείας Ὁρόνου καὶ πρότερον καὶ μετὰ τὴν χρεῖαν αὐτοῦ τὴν πρὸς Κύριον, φασμέν, ἐκδημίαν τοῦ αἰδιμίμου Πατριάρχου Κυροῦ Νικάνορος, δεινοῖς πειρασμοῖς καὶ παθῆμασι περιπεσόντας, κρίμασι Θεοῦ, καὶ ἐφ' ἱκανὸν ἤδη χρόνον ἐν ἀνωμαλίᾳ πολλῇ καὶ κακῶσι τῶν Ἐκκλησιαστικῶν αὐτοῦ πραγμάτων διακειμένου καὶ δίκην νηὸς ἐν χειμῶνι καὶ σάλῳ κυμαινομένου, ἐπειδὴ τὸ ἐν αὐτῇ χριστεπώνυμον πλήρωμα τέως ὑπὸ σκανδάλων καὶ ταραχῶν καὶ ἄλλων ψυχολέθρων ἐπηρειῶν κατατρυχόμενον καὶ ὡς εἶπεῖν, συγκυκώμενον χρήζει ποιμαντορικῆς προστασίας καὶ πνευματικῆς περιθάλψεως, ἐξελέξατο μὲν οἰκεία καὶ ἐλευθέρῳ ψήφῳ διὰ δοχὸν τοῦ θρόνου τὸν ἐκ τῶν Ἱεραρχῶν τοῦ καθ' ἡμᾶς ἀγιωτάτου Πατριαρχικοῦ καὶ Οἰκουμενικοῦ τούτου θρόνου Ἱερώτατον Μητροπολίτην Δέρκων ἀγαπητὸν ἡμῖν ἐν Χριστῇ ἀδελφὸν καὶ συλλειτουργὸν κυρ Νεόφυτον καὶ διὰ κοινῶν καὶ ἀλλεπαλλήλων ἱκετηρίων ἀναφορῶν ἐξητήσατο παρὰ τῆς καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας τὴν κανονικὴν ἀπόλυσιν καὶ τὴν νενομισμένην ἐγκατάστασιν τῆς Α. Ἱερότητος, ἅμα δὲ ὡς ἀκρως φιλοστόργῳ καὶ δικαιοτάτῃ μητρὶ ἀνετίθετο καὶ ὀλοφύχως ἀφωσιούτο ἀπασαν τὴν φροντίδα, ἐκλιπαροῦν, ἵνα ἐν περιπτώσει ἀποποιήσεως τῆς Α. Ἱερότητος, ἐκλέξηται καὶ συστήσῃ ἡ Μ. τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία,

ὅν ἂν ἕτερον ἐγκρίνοι ἐν φόβῳ Θεοῦ ἀληθῶς κεκτημένον τὰ τῷ Πατριαρχικῷ ἀξιώματι ἀναγκαῖα προσόντα. Διὰ ταῦτα ἡ Μετριότης ἡμῶν μετὰ τῆς περὶ ἡμᾶς ἱεραῆς ἀδελφότητος καὶ ἀγίας Συνόδου ὑπ' ὄψιν θέμενοι τὴν οἰκτρὰν καὶ ἐπώδυνον κατάστασιν τὴν διὰ μακροῦ ἤδη ὑφισταμένην καὶ δυσκλειῖζουσαν τὸν Πατριαρχικὸν ἐκεῖνον Θρόνον ἐπὶ σκανδάλῳ καὶ ψυχικῇ βλάβῃ τῶν ὑπ' αὐτὸν διατελούντων εὐσεβῶν χριστιανῶν καὶ τὴν δυνατὴν συνδρομὴν ἐπὶ θεραπείᾳ τοῦ δεινοῦ ὄφλημα ἱερὸν καὶ ἀπαραίτητον λογισάμενοι, τὰς τε θερμὰς παρακλήσεις τοῦ ἱεροῦ αὐτοῦ Κλήρου καὶ λαοῦ παριδεῖν οὐκ ἔχοντες, οὐ μὴν δ' ἀλλὰ μετὰ τὴν παντελεῖαν ἀποποιήσιν τοῦ εἰρημένου ἐν Χριστῷ ἀδελφοῦ Ἱερωτάτου Μητροπολίτου Δέρκων σκεψάμενοι περὶ προσώπου καταλλήλου, ἀξίου τε καὶ ἰκανοῦ τὰ τε ἐμφωλεύσαντα σκάνδαλα ἐκποδῶν ποιῆσαι καὶ τὴν χριστιανικὴν εἰρήνην καὶ σύμπνοιαν τέλει ἀποκαταστήσαι ἐν ἀγίῳ πνεύματι, τοιοῦτον ἐξελεξάμεθα καὶ ἐνεκρίναμεν κοινῇ καὶ ὁμοφύρῳ Συνοδικῇ γνώμῃ τὸν Παναγιώτατον καὶ Σεβασμιώτατον Πατριάρχην πρίην Κωνσταντινουπόλεως περιπόνητον ἡμῶν ἐν Χριστῷ ἀδελφόν Κόσταν Σωφρόνιον, ἀνδρα γεραρὸν καὶ σεβάσιμον καὶ πολλῶν ὡς ἀληθῶς πατριαρχικῶν ἀρετῶν πεπληρωμένον, ἡλικίας τε καὶ ἡθους βριθεὶ καὶ πείρας μακρᾶς δοκιμότητι καὶ τρόπων χριστότητι καὶ ἀγαθότητι, δυνατὸν δοκοῦντα συνάψαι τὰ διεστῶτα καὶ τὴν ἀρχαίαν εὐκλειαν καὶ λαμπρότητα τοῦ ἀγιωτάτου ἐκεῖνου Θρόνου ἐπαναγεῖν ἐφ' ᾧ μετὰ τῆς προσηκούσης ἀδελφικῆς εὐλαβείας καὶ τιμῆς καὶ μετὰ τὰς ἡμετέρας ἐμμόνους συστάσεις καὶ ἀξιώσεις προσκληθέντα καὶ ἀποδεξάμενον τὴν Συνοδικὴν ἐκλογὴν τὴν Αὐτοῦ Σεβασμίαν Παναγιότητα ἀνεδείξαμεν καὶ ἀνεκηρύξαμεν γνήσιον καὶ κανονικὸν Πατριάρχην τοῦ χηρεύοντος Πατριαρχικοῦ τῆς Ἀλεξανδρείας Θρόνου, φυλαττομένου μόνῳ τῷ προσώπῳ Αὐτοῦ τὸ λέγεσθαι καὶ φημίζεσθαι καὶ «Παναγιώτατος» ὡς τὸν Πατριαρχικὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον προδιθένας, ἔξαιτούμενοι ἐγκαρδίως τῇ Αὐτοῦ σεβασμίᾳ Παναγιότητι καὶ Μακαριότητι τὴν παρὰ τοῦ ποιμενάρχου Κυρίου ἡμῶν θείαν ἐνίσχυσιν ὑπὲρ τῆς θεοφιλοῦς διεξαγωγῆς τῶν τοῦ ἀνατεθέντος Αὐτῇ Πατριαρχικοῦ τούτου θρόνου πραγμάτων καὶ τῆς ψυχικῆς σωτηρίας τοῦ ἐν αὐτῷ διατελούντος Ὁρθοδόξου λαοῦ. Ὅθεν εἰς ἐνδειξιν καὶ διηνεκῆ καὶ μόνιμον παράστασιν, κατέστρωται ἐν τῷδε τῷ ἱερῷ Κώδικι τῆς καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας καὶ τὸ παρὸν ἡμέτερον Πατριαρχικὸν καὶ ὑπομνηματιστικὸν Γράμμα

(1870 κατὰ μῆνα Μάιον, ἐπινημήσεως ιγ').
(ὕπογρα.) Γρηγόριος ἐλέω Θεοῦ Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπό-
λεως, Νέας Ρώμης καὶ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης.

- (ὕπογρα.) Ὁ Κυζίκου Νικόδημος
» Ὁ Νικομηδείας Διονύσιος
» Ὁ Νικαίας Ἰωαννίκιος
» Ὁ Χαλκηδόνος Γεράσιμος
» Ὁ Δέρκων Νεόφυτος
» Ὁ Τυρνόβου Γρηγόριος
» Ὁ Προύσης Νικόδημος
» Ὁ Λαρίσσης Δωρόθεος
» Ὁ Δράμας Ἀγαθάγγελος
» Ὁ Σωζουαγαθουπόλεως Προκόπιος
» Ὁ Νύσσης Καλλίνικος
» Ὁ Γρεβενῶν Γεννάδιος.

Ἐρωτῶμεν ἤδη καὶ ἡμεῖς «οἱ ἄκρω ἔστω δακτύλῳ ἀψάμενοι τῆς με-
λέτης τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας, τοῦ Κανονικοῦ Δικαίου καὶ τῆς
Ἐκκλησιαστικῆς πράξεως ἀρχαίας, μέσης καὶ νεωτέρας» τὴν Ὑμετέραν
Πανιερότητα, «τῆς φιλότιμος καὶ εὐσυνείδητος κληρικὸς» καὶ τῆς φιλόνομος
καὶ δίκαιος καὶ εὐσεβὴς χριστιανός, ἀναγινώσκων, ὅσα προσετέθησαν
καὶ παραβάλλον τὰ ἐν ἡμῖν γενόμενα πρὸς τὰ ἐν τῷ παρελθόντι, δὲν θὰ
ἀνακηρύξῃ ταῦτα νόμιμα καὶ δίκαια καὶ κανονικὰ καὶ θεοφιλή; Τίς δ'
ἀφ' ἐτέρου ἀναγινώσκων τὸ ὑπόμνημα τῆς Ὑμετέρας Πανιερότητος δὲν
θὰ ἀνκαλύψῃ ἐν ταῖς γραμματαῖς αὐτοῦ τάσιν καὶ διάθεσιν πρὸς ἐπισκι-
ασιν καὶ διαστρέβλωσιν τῆς ἀληθείας; ἀδιάφορον ἀν ἐπλανήθῃ ἡ Πανιερό-
της τῆς ἐν γνώσει ἢ ἐν ἀγνοίᾳ τῆς ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας, τοῦ Κα-
νονικοῦ Δικαίου καὶ τῆς πράξεως τῆς ἐκκλησίας. Τῇ ἀληθείᾳ ἀπη-
τεῖτο ἀρκετὸν θάρρος, ἵνα ἐρωτήσῃ ἡ Ὑμ. Πανιερότης τὴν Μ. τοῦ Χρι-
στοῦ ἐκκλησίαν ἀν «θὰ ἐπιδοκιμάσῃ Αὕτη τὸν πρωτότυπον καὶ και-
νὸν αὐτὸν τρόπον τῆς ἐκλογῆς καὶ θ' ἀναγνωρίσῃ τὸν κατ' αὐτὸν τὸν
τρόπον ἀναδειχθέντα Πάπαν καὶ Πατριάρχην Ἀλεξανδρείας», ἐπάγου-
σα καὶ τὰ ἀμίμητα ταῦτα: «ἐὰν ὁ ἅγιος Τοποτηρητὴς καὶ οἱ αὐτῷ
ὁμόφρονες ἤθελον ὁ Πατριάρχης αὐτῶν νὰ λέγηται κατ' ἐξάρεσιν λα-
ο π ρ ὀ β λ η τ ο ς, τότε ἦτο περιττὸν νὰ λάβῃ μέρος εἰς τὴν ἐκλογὴν
ὁ ἱερὸς κληρὸς. Ἄς ἐγίνετο μᾶλλον ἡ ἐκλογὴ τοῦ Πατριάρχου κα-
θαρῶς κοσμικῆ, λαϊκῆ, βουλευτικῆ, κορυφουμένου οὕτω τοῦ κακοῦ καὶ
τοῦ γοήτρου τῆς ἐκκλησίας καὶ τοῦ κλήρου ὀλοσχερῶς κατακρημνιζομέ-
νου», καὶ ταῦτα χωρὶς νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψει ἡ Πανιερότης Τῆς, ὅτι τὸν ὑ-
π ὀ μ ὀ ν ω ν λα ἱ κ ὠ ν καὶ οὕτω ἐκλεγέντα, ὡς ἐξελέγη, Νεόφυτον

Δέρκων, ἡ Μ. τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησία καλεῖ διὰ δοχὸν τοῦ θρόνου καὶ μόνον μετὰ τὴν παραίτησιν τοῦ ὁποῖου προβαίνει εἰς τὴν ἐκλογὴν ἐτέρου. Ἀλλά, Πανιερώτατε, τὸ μέγα Κριτήριον ὑπερ ἐξ ἀρχῆς ἐπεκαλέσθημεν ἤτοι ἡ καθόλου τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησία καὶ ἰδίᾳ τὸ ἐν Αἰγύπτῳ χριστεπώνυμον πλήρωμα, κρινάτω τὰ μεταξὺ Ὑμῶν καὶ ἡμῶν ἐπαφίνοντες τὴν ἀμοιβὴν ἢ τιμωρίαν τῶ τῶν ὄλων Θεῷ λέγοντες τὸ τοῦ Ἀρχιλόχου :

« Ἄναξ Ἀπολλον, καὶ σὺ τοὺς μὲν αἰτίους σήμαινε καὶ σφέας ὄλλυ' ὡσπερ ὄλλύεις ».

Προκειμένου ἤδη περὶ ὧν ἐν τῷ ὑπο μνήματι ἡ Ὑμετέρα Πανιερότης ἀναφέρει ἀτοπημάτων, γενομένων δῆθεν κατὰ τὴν ἐκλογὴν, καίτοι ταῦτα ἀνάξια κρίνονται συζητήσεως, ἀλλ' ἵνα μὴ νομισθῆ, ὅτι παρατρέχομεν οὐσιωδῆς τι, δυνάμενον νὰ ἐπιδράσῃ ἐπὶ τῆς κανονικότητος ἢ μὴ, τῆς ἐκλογῆς, φέρομεν διὰ βραχέων καὶ ἐπ' αὐτῶν τὸν λόγον. Ἡ Ὑμετέρα Πανιερότης λέγει, ὅτι παρεβιάσθη ἡ μυστικότης τῆς ψηφοφορίας, διότι πρὸ τῆς ἐκλογῆς διενέμοντο ὀρθότινων, τοῖς τε κληρικοῖς καὶ λαϊκοῖς ἐκλογεῦσιν, χρυσοῖς καὶ κυανοῖς γραμμασίᾳ ἐντυπα ψηφοδέλτια. Ἀλλὰ Πανιερώτατε, δὲν λαμβάνετε ὑπ' ὄψει, ὅτι διὰ τῆς μυστικῆς ψηφοφορίας δὲν ἐπιβάλλεται τοῖς πᾶσιν ἡ ἀκρα μυστικότης, ἀλλ' ἐξασφαλίζεται τὸ ἀπαραβίαστον τῆς συνειδήσεως ἐκείνου, ὅστις θέλει ν' ἀποκρύψῃ τὸ διανόημα αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ἄλλων καὶ νὰ ψηφίσῃ ἐν μυστικότητι· οὕτω χάριν παραδείγματος, ὅταν τις ἐπὶ λευκοῦ χάρτου ἰδιοχείρως γράψῃ τὸ ὄνομα τοῦ ἐκλεξίμου καὶ κρατεῖ τοῦτον ἀνοικτὸν καὶ περίοπτον, οἱ λοιποὶ εἰσὶν ὑποχρεωμένοι νὰ κλείωσι τοὺς ὀφθαλμοὺς ἵνα μὴ ἀναγινώσκωσι; καὶ κατὰ τι διαφέρει ἢ περίπτωσις αὕτη ἐκείνης καθ' ἣν ὁ ἐκλογεὺς κρατεῖ ἐντυπον ψηφοδέλτιον; ἢ ἂν ὑποτεθῆ, ὅτι ἦτο ἐπιβεβλημένον τὸ ἐντυπον ψηφοδέλτιον, ὡς λέγετε, μήπως ὁ ἐκλογεὺς δὲν ἠδύνατο, ὅταν εἰσηλθὼν εἰς τὸν Ναὸν πρὸς ψηφοφορίαν, νὰ προσέλθῃ εἰς μίαν τῶν πολλῶν τραπεζῶν ἐφ' ὧν ὑπῆρχον τὰ πρὸς γραφὴν χρειώδη καὶ διαγράψῃ τὸ τετυπωμένον ὄνομα προσθέτων τὸ τῆς ὑπαγορεύσεως τῆς συνειδήσεως αὐτοῦ ἢ γράφων ἕτερον ἐπὶ λευκοῦ χάρτου; τίς ἠδύνατο νὰ περιορίσῃ τὴν ἐλευθερίαν ταύτην ἐν τῷ Ναῷ, ἀφοῦ ἐν αὐτῷ εἰσηλθὼν μόνον οἱ πρὸς ψηφοφορίαν δικαιούμενοι καὶ οὐδεὶς οὐδενὸς ἰδιαιτέρος γραμματεὺς ὡς λέγετε; μὴ λησμονεῖ δὲ ἡ Πανιερότης Τῆς, ὅτι πάντες οἱ ἐκλογεῖς, ἦσαν ἀνωτέρω ἀπειλῶν καὶ ἀναγκῶν, ἀφοῦ δὴ ἦσαν βαθμοῦχοι καὶ ἐπιστήμο-

νες και τραπεζίται και ἔμποροι και εἴ τι ἐκλεκτὸν ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ ἡ Αἴγυπτος και οὐχὶ ὑπερήτατοι οἰκιστῶν.

Ἐκεῖνο ὅμως ὅπερ ἐμποιεῖ ἐντύπωσιν εἶνε τόδε, τὸ ὁποῖον γράφει ἡ πανιερότης τῆς: Ἐξ ἴσχυρος κληρικοὶ και τέσσαρες λαϊκοὶ ἔσχον τὸ θάρρος και τὴν γενναϊότητα ν' ἀπορρίψωσι τὰ προσφερόμενα ἐντυπα ψηφοδέλτια και μὲ τὴν θυσίαν αὐτῶν τῶν θέσεών των (κατάγε τὰς ἀπειλὰς τῶν ἀρμοδίων) νὰ ρίψωσιν εἰς τὴν κληρωτίδα ἴδια ψηφοδέλτια ἐφ' ὧν εἶχον ἐπιγράψει τὰ ὀνόματα ἐκείνων, οὓς αὐτοῖς ἐκρινον ἀξιότους διὰ τὸν Πατριαρχικὸν θρόνον». Λαμβανομένου ὑπ' ὄψει, Πανιερώτατε, ὅτι ἐκ τῶν 169 ψηφοδελτίων τὰ 159 ἔφερον τὸ ὄνομα «Ναζαρέτ Φώτιος» ὑπολείπονται ἀκριβῶς τὰ δέκα ὑπονοούμενα ψηφοδέλτια, ἐν τῶν ὁποίων πάντως θὰ ἦτο και τὸ τῆς ὑμετέρας πανιερότητος, ἣτις βεβαίως δὲν θὰ ἐψήφισε τὸν Ναζαρέτ Φώτιον. Ἀλλὰ δὲν λέγει ὑμῖν, ἡ ὑμετέρα πανιερότης, τίς προσέφερεν αὐτῇ ἐντυπον ψηφοδέλτιον, ὥστε και Αὕτη μετὰ τῆς διακρινούσης Αὐτῆς ἐνναίοτητος και τοῦ θάρρους ν' ἀπορρίψῃ τὸ προσφερόμενον; Ἐκτὸς τούτου, πῶς κατώρθωσεν ἡ ὑμετέρα πανιερότης ν' ἀνακαλύψῃ, ὅτι ἐκ τῶν δέκα τούτων ἀνεξαρτήτων ἐκλογέων, οἱ μὲν 6 ἦσαν Κληρικοὶ, οἱ δὲ 4 λαϊκοὶ, ἐνῶ ἐνδεχόμενον νὰ ἦσαν 5 και 5 ἢ 7 και 3 ἢ 8 και 2, μήπως προεγνώριζεν αὐτούς, διότι ἠύρισκετο εἰς συνεννόησιν μετ' αὐτῶν, λαμβανομένου δὲ ὑπ' ὄψει και ὅτι πολλοὶ τῶν ἐκλογέων εἶχον και δι' ἀντιπροσωπείας ψήφους, δὲν εἶνε ἐνδεχόμενον νὰ ἔρριψαν εἰς τὴν κληρωτίδα τὰ 10 ψηφοδέλτια ὀλιγώτεροι τῶν δέκα ψηφοφόρων; Ἰδοὺ πανιερώτατε, μυστικὰ ἄτινα μόνον ἡ Πανιερότης τῆς γνωρίζει μῦθον τὸν σεβασμὸν, ὃν δεικνύει πρὸς τὴν μυστικότητα τῆς ψηφοφορίας.

Ἐπίσης ἀναφέρει, ἡ πανιερότης τῆς ἐν τῇ ὑπομνήματι, ὅτι «ὄλως περιττὴ, ἀσκοπος και ματαία ἐπανάληψις τῆς πρώτης ἢ δευτέρα ψηφοφορία, ἀφοῦ ἐνταύτη οὔτε εὐρύνεται οὔτε περιορίζεται ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐκλογέων τῆς πρώτης» ἀλλὰ φαίνεται λησμονοῦσα ἡ πανιερότης τῆς, ὅτι κατὰ μὲν τὴν πρώτην γενικὴν Συνέλευσιν, τὴν πρὸς καταρτισμὸν τοῦ καταλόγου τῶν ὑποψηφίων ἦσαν 151 ψηφοφόροι, κατὰ δὲ τὴν πρὸς ἐκλογὴν Πατριάρχου 169, προσελθόντων ἐτέρων 18 ἐκλογέων ἐκ τῶν Ὀρθοδόξων Σύρων, και ὅτι κατὰ μὲν τὴν πρώτην ψηφοφορίαν ὁ Ναζαρέτ Φώτιος ἔλαβε 124 ψήφους, κατὰ δὲ τὴν τελευταίαν 159. ὥστε και εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο ἀστοχεῖ ἡ ὑμετέρα πανιερότης, διότι και ὁ κύκλος τῶν ἐκλογέων αὐξομειοῦται και τὸ ἐκ τῆς αὐξομειώσεως ἀποτέλεσμα εἶνε προφανές. Ταῦτα ἄλλις, πανιερώτατε, μὴ ὑπαρχούσης ἐτέρας ἐνστάσεως ἀξίας και μνείας ἔτι. Διὰ δὲ τὴν δοθεῖσαν ὑπ' ἡμῶν ὑπόσχεσιν, ὅτι παρεμπιπτόντως ἐπρόκειτο νὰ ἐξετάσωμεν και τὰ περὶ τῆς χειροτονίας τοῦ Πανιερωτάτου Μητροπολίτου Τριπόλεως κ. Θεοφάνους, μεταδαινομεν εἰς τὰ κατ' αὐτῆν.

Δ'.

Τὰ κατὰ τὴν χειροτονίαν τοῦ Πανιερωτάτου Μητροπολίτου Τριπόλεως Θεοφάνους

Γράφουσα ἡ Ὑμετέρα Πανιερότης ἐν τῷ ὑπομνήματι τῆς τὴν φράσιν «βία καὶ ἐκ συναρπαγῆς, οὕτως εἰπεῖν, χηροτονηθεὶς Μητροπολίτης Τριπόλεως Θεοφάνης» εἶχε βεβαίως ὑπ' ὄψιν Αὐτῆ, ὅτι τὴν μομφὴν ταύτην καὶ κατηγορίαν θὰ ἀνεγίνωσκεν αὐτῇ αὐτῆ ἡ Ἁγία καὶ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Μ. τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, ἡ ψήφῳ Αὐτῆς ἐκλεξαμένη καὶ προχειρίσασα εἰς Μητροπολίτην Τριπόλεως τὸν ἐν Χριστῷ ἀγαπητὸν ἀδελοφὸν τῆς Ὑμετέρας Πανιερότητος Κύριον Θεοφάνην. Ἀλλὰ δὲν φρονεῖ καὶ ἡ Ὑμετέρα Πανιερότης, ὅτι ἀπηγεῖτο εἰς ἀπίστευτον βαθμὸν τόλμη, ὅπως ἐπιρρίψῃ Αὐτῆ κατηγορίαν κατὰ τοῦ Διακαστηρίου ἐκεῖνον, οὕτως τὰ μέλη, ὁμολογεῖτε, ὅτι κέκτηνται βαθεῖαν τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ δικαίου γνῶσιν» καὶ εἰς τὴν «βαθύνονον κρίσιν καὶ περινοίαν» τοῦ ὁποίου ὑποβάλλετε πολλῶν σοβαρώτερον ζήτημα, τὸ τῆς κανονικότητος ἢ μὴ, τῆς ἐκλογῆς Πατριάρχου; Λοιπὸν καὶ ἡ Μεγάλη τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία καταπατεῖ τοὺς ἱεροὺς κανόνας καὶ οἱ ἐκπροσωποῦντες Αὐτὴν ἀγνοοῦσι τὰς διατυπώσεις πρὸς προχείρισιν Ἐπισκόπων; Ἀλλὰ τότε Πανιερώτατε, πρὸς τί ποιείσθε ἐκκλησίαν πρὸς τὴν Μ. τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίαν, γράφοντες ταῦτα «κατακλείοντες τὴν παρούσαν ἡμῶν ἐκθεσίαν, ἣν ἐλάβομεν τὸ δίκαιον φάρμακον ἀναφερόμεν πρὸς τὴν Μητέρα ἡμῶν Μεγάλην Ἐκκλησίαν ἔχομεν δι' ἐλπίδος, ὅτι τὸ γνήσιον ἐκκλησιαστικὸν πνεῦμα καὶ ὁ θεῖος ζῆλος πρὸς ἀγρυπνον περιφρούρησιν τῶν ἀνωθεν τεθειμένων ἐκκλησιαστικῶν νόμων καὶ κανόνων, ὅστις διακρίνει τοὺς Κυβερνήτας τὴν Μεγάλην τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν θέλει καὶ ἤδη ἐπέλθῃ ἀρωγὸς ἀποκρούων καὶ ἀποσοβῶν πᾶν πνεῦμα ἀντεκκλησιαστικόν, κοσμικόν καὶ καινοτόμον ἐπ' ἀγαθῷ τῆς καθ' ὅλου Ὁρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας καὶ διασώσει ἀλωθήτου τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ γοήτρου καὶ τῆς ἀξιοπρεπείας τοῦ Κλήρου ἐξ ὧν ἐξήρτηται ἡ τύχη ἡμῶν καὶ τὸ μέλλον καθόλου»; Πῶς συμβιβάζονται ταῦτα πάντα, Πανιερώτατε, ἀφ' ἐνὸς νὰ κατακρίνητε πράξιν τῆς Μ. τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας ἀναφερομένην εἰς τοὺς θεῖους καὶ ἱεροὺς Κανόνας, καὶ ἀφ' ἑτέρου νὰ ἀναθέτῃτε εἰς Αὐτὴν, ἵνα περιφρουρήσῃ τοὺς καταπατουμένους δῆθεν καὶ παραδιασθέντας κανόνας τῆς Ἐκκλησίας; Ἡμεῖς τοῦλάχιστον ὁμολογοῦμεν τὴν ἀδυναμίαν ἡμῶν τοῦ συγκλῶσαι τὰ ἀσυγκλῶστα καὶ συμβιβάζασαι τὰ ἀσυμβιβάστα. Διὸ καὶ εἰσερχόμεθα εἰς αὐτὴν τὴν οὐσίαν τοῦ ζητήματος, ἀν δηλαδὴ «βία καὶ ἐκ συναρπαγῆς» ἐγένετο ἡ χειροτονία τοῦ Πανιερωτάτου Μητροπολίτου Τριπόλεως κυρίου Θεοφάνους.

Γνωστὸν τῇ Ὑμετέρᾳ Πανιερότητι, τῇ εὐχομένην εἶναι ἐγκρατῆς τοῦ Κανονικοῦ Δικαίου καὶ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς πράξεως, ὅτι, ὁ 13 Κανὼν τῆς ἐν Καρθαγένει ἱερᾶς Συνόδου διακελεύεται περὶ προχειρίσεων ἐπισκόπων λέγων, «πολλοὶ Ἐπίσκοποι συναχθέντες Ἐπίσκο-

πόν χειροτονήσουσιν. Εἰ δὲ ἀνάγκη γένηται, τρεῖς Ἐπίσκοποι, ἐν οἷ-
 ω δήποτε ἀντόπῳ ὡσι τῷ τοῦ πρωτεύοντος πα-
 ραγγέλματι». Ἐπίσης γνωστὸν τυγχάνει τῆ Ἱμετέρᾳ πανιερότη-
 τι, ὅτι ἐφ' ἔσον ἕξη καὶ ἦτο ἀπηλλαγμένος ἀσθενείας ὁ ἀειμνήστος
 Μητροπολίτης Λιβύης Ἰγνατίος, ἐξοικονομοῦντο πως τὰ τῆς ὑπηρεσίας
 τοῦ θρόνου διὰ τῶν δύο Ἀρχιερέων· ἀλλ' ὅτε ἐπ' ἐσχάτων ὁ ἀειμνήστος
 Μητροπολίτης Λιβύης καὶ διὰ τὰς συχνὰς ἀσθενείας καὶ διὰ τὴν ἐξ Αἰ-
 γύπτου κατὰ τοὺς θερινοὺς μῆνας ἀπουσίαν του, ἐδυσχέρανε τὴν ἐν
 Καῖρῳ διεξαγωγὴν τῆς ὑπηρεσίας, παρέστη ἡ ἀνάγκη τῆς προχειρίσεως
 καὶ ἐτέρου Ἀρχιερέως. Διὰ τὴν ἔλλειψιν ὅμως τοῦ ὑπὸ τοῦ ἀνωτέρω
 Κανόνος ὀριζομένου ἀριθμοῦ τριῶν τοῦλάχιστον Ἀρχιερέων, εἰς προ-
 χειρίσιν ἐτέρου Ἀρχιερέως καὶ συμφώνως πρὸς τὰ ἐν τῷ εἰρημένῳ Κανονι-
 λεγόμενα, ὅτι χειροτονεῖται Ἀρχιερεὺς «ἐν οἷωδήποτε ἀν ὡσι τόπῳ»
 ἕτεροι Ἀρχιερεῖς, «τῷ τοῦ πρωτεύοντος παραγγέλματι» ὑπεβλήθη πρὸ
 πολλοῦ καιροῦ τὸ ζήτημα εἰς τοὺς ἐκπροσωποῦντας τὴν Μ. τοῦ Χριστοῦ
 Ἐκκλησίαν, ἀν δύναται κανονικὴ χειροτονία νὰ διενεργηθῆ καὶ ἐν Κων-
 σταντινουπόλει. ἡ ἀπάντησις, ὡς εἶκος ἦτο καταφατικὴ. Ὅτε δὲ, διὰ
 τοῦ θανάτου τοῦ ἀειμνήστου Μητροπολίτου Λιβύης Κυροῦ Ἰγνατίου, ἡ
 ἀπόκτησις Ἀρχιερέως τοῦ θρόνου παρέστη ὡς ἀνάγκη ἐπέιγουσα καὶ
 ἐπιτακτικὴ, τότε ὁ αἰδίδιμος Πατριάρχης Σωφρόνιος ἀπέλυσε πρὸς τὴν
 Α. Θ. Παναγιότητα τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην τὴν ἕξης ἐπιστολὴν.

Ἀριθμ. 95.

Παναγιώτατε καὶ Θεϊότατε Ἀρχιεπίσκοπε Κωνσταντινουπόλεως Νέ-
 ας Ρώμης καὶ Οἰκουμενικῆ Πατριάρχᾳ Κύριε Κωνσταντίνε, καὶ Σεβα-
 σμωτάτα μέλη τῆς Ἱεραῆς Συνόδου τῆς Μ. τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας ἐν
 Χριστῷ τῷ Θεῷ λιὰν ἀγαπητοὶ ἀδελφοί καὶ Συλλειτουργοὶ τῆς ἡμῶν
 Μετριότητος· χάρις εἴη Ἰμῖν καὶ εἰρήνη παρὰ Κυρίου Παντοκράτορος.

Βαρυπενθούντες ἔτι ἀποδυρόμεθα τὴν στέρησιν τοῦ πολυκλαύστου ἐν
 Χριστῷ ἀδελφοῦ καὶ πολυτίμου ἀπὸ τριακονταετίας περίπου συνεργάτου
 ἐν τῷ ἀμπελῶνι τοῦ Κυρίου ἀειμνήστου Μητροπολίτου Λιβύης Κυροῦ
 Ἰγνατίου, οὗ ὁ θάνατος ἠνέφξεν ἐπαισθητὸν κενὸν ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς
 ἀγιωτάτῃ ἐκκλησίᾳ, ἣτις κομῶσα τὸ πάλαι εἰς ἄνδρας εὐσεβεῖα καὶ ἀ-
 ρετῆ καὶ παιδείᾳ κεκοσμημένους καὶ ὡς καλλικαρπος ἐλαία ἀφθονοῦσα
 εἰς νεόφυτα παρὰ τὴν ρίζαν αὐτῆς, θρηνεῖ τάνυν τὴν λειψανδρίαν αὐτῆς
 καὶ διαβιοὶ ἐν ὄρφανίᾳ, ἀπογυμνωθεῖσα τῶν Μητροπόλεων καὶ ἐπισκο-
 πῶν Αὐτῆς. Ἐν τοιαύτῃ λυπηρᾷ δυσχερεῖᾳ εὐρεθέντες μετὰ τὸν θάνα-
 τον τοῦ ἀειμνήστου ἐκείνου καὶ ἐναρέτου καὶ τῷ καθήκοντι ἀφοσιωμένον
 Ἱεράρχου καὶ ἐπειγόμενοι εἰς ἀναπλήρωσιν τῆς κενωθείσης θέσεως, λα-
 βόντες δ' ἅμα ἐπ' ὄψει, ὅτι προαπητοῦντο καὶ ἐπικτητὰ τινα προσόντα,
 οἷον ἡ ἐν τῇ γραφικῇ ὑπηρεσίᾳ καὶ τῇ Διευθύνσει Πατριαρχικοῦ Γρα-
 φείου ἐξάσκησις τοῦ ἀναπληρωτοῦ, ἐγνωμεν ἀντὶ τοῦ προχειρίσαι εἰς
 Ἀρχιερέα τινα τῶν παρ' ἡμῖν κληρικῶν—ἔργου δυσχεροῦς διὰ τε τὴν
 ἔλλειψιν Ἱεραῆς Συνόδου εἰς διαλογὴν ψήφων καὶ τοῦ πρὸς χειροτονίαν

ἀπαραιτήτου ἀριθμοῦ τριῶν ἐτέρων ἀρχιερέων — ἀποταθῆναι πρὸς τὴν γείτονα ἐκκλησίαν τῶν Ἱεροσολύμων καὶ παρ' Αὐτῆς τὴν τῶν λυπηρῶν Ἡμῶν καὶ δυσχερειῶν θεραπείαν αἰτήσασθαι, εἰδότες, ὅτι οὐκ ἐπαύσατο Αὕτη αἰεποτε ἐνδεικνυομένη τῇ πρεσβυγενεῖ Ἀλεξανδρινῇ ἐκκλησίᾳ ἀγάπην μετ' ἀδελφικῆς ἀφροσύσεως, οὐδ' ὅτι θὰ ἠρνεῖτο ἡμῖν Αὕτη ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ τὴν ἀποστολὴν Ἀρχιερέως, ὄντος πανταχοῦ ἐξηπλωμένου τοῦ αὐτοῦ ἀμπελῶνος τοῦ Κυρίου καὶ ἐνιαίου τοῦ ἔργου τῶν ἐργατῶν αὐτοῦ τῇ πίστει καὶ εὐσεβείᾳ.

Οὕτω τοίνυν διὰ τῶν ἀπὸ 29 Μαΐου ἐ. ἔ. ἀδελφικῶν ἡμῶν γραμμῶν ἐξηγησάμεθα θερμῶς παρὰ τῆς Α. Θειοτάτης Μακαριότητος τοῦ πατριάρχου Ἱεροσολύμων καὶ ἀγαπητοῦ ἐν Χριστῷ ἀδελφοῦ Κυρίου Δαμιανοῦ καὶ τῆς περὶ Αὐτὸν ἀγιωτάτης Συνόδου, ὅπως πέμψῃ ἡμῖν βοήθην ἐκ τῶν ἱερωτάτων Ἀρχιερέων τῆς ἀδελφῆς Σιωνίτιδος ἐκκλησίας, κεκτημένον τὰ προσαπαιτούμενα προσόντα καὶ τοιοῦτον, Συνοδικῇ διαγνώμῃ, ἀπέστειλεν ἡμῖν τὸν Ἱερώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἱεραπόλεως Κύριον Θεοφάνην, ἀπολαύοντα καὶ τῆς ἡμετέρας πατρικῆς καὶ ἀδελφικῆς ἀγάπης. Ἀλλὰ πρό τινων ἡμερῶν ἀφικομένη ἡ Ἱερότης τοῦ καὶ κομίσασα ἡμῖν τὰ ἀδελφικὰ γράμματα τῆς Α. Θ. Μακαριότητος τοῦ Πατριάρχου Ἱεροσολύμων, εἰς νέαν περιτήναγεν Ἡμᾶς ἀπορίαν περὶ τοῦ πρακτέου ἐν λίαν προσεχει μέλλοντι, ἅτε δὴ βραχυτάτης δοθείσης Αὐτῷ προθεσμίας ἐνδημῆσαι εἰς τὸν καθ' ἡμᾶς ἀγιωτάτον θρόνον. Ἴδου τί ἐπί λέξει γράφει Ἡμῖν ἡ Α. Θ. Μακαριότης ὅ ἐν Χριστῷ ἀγαπητὸς ἀδελφός Πατριάρχης Ἱεροσολύμων Κύριος Δαμιανός, « Ἐχόντες οὖν καὶ τὴν συγκατάθεσιν τῆς Αὐτοῦ Ἱερότητος ἐνεκρίναμεν Συνοδικῶς ἐπιτραπῆναι μὲν Αὐτῷ ἀπουσιάσαι πρὸς καιρὸν τῆς ἱεράς αὐτοῦ Μετανοίας καὶ ὑπηρετήσαι τῇ ἀγιωτάτῃ ἐν Ἀλεξανδρίᾳ ἀδελφῇ ἐκκλησίᾳ, μὴ παραταθῆναι δὲ τὴν ἐντεῦθεν Αὐτοῦ ἀπουσίαν ὑπὲρ τοὺς τρεῖς μῆνας καθ' ἔσον καὶ ἡ καθ' ἡμᾶς ἀγιωτάτῃ ἐκκλησίᾳ εἴπερ ποτε καὶ ἄλλοτε ὀλιγοστῇ ὑπάρχουσα νῦν ἐν ἐργαταῖς οὐκ ἀδοκίμοις καὶ χρησίμοις, οὐ δύναται ἐπὶ πολὺ στερηθῆναι τῆς Αὐτοῦ Ἱερότητος, ἀριθμουμένης μεταξὺ τῶν ὀλίγων τούτων τῶν ἐπὶ χρησιμότητι καὶ εὐδοκίμῃσει διακρινομένων. »

Τούτων οὕτως ἐχόντων καὶ ἵνα μὴ αἴφνης εὐρεθῶμεν λειπόμενοι Ἀρχιερέως, ἅτε δὴ ἐνὸς καὶ μόνου ὑπάρχοντος ἐν τῷ καθ' ἡμᾶς ἀγιωτάτῳ θρόνῳ καὶ τούτου ἀνεπαρκοῦς εἰς πλήρωσιν τῶν ἀναγκῶν Ἡμῶν, προαγόμεθα διὰ τῆςδὲ παρακαλέσαι φιλαδέλφως τὴν Ἰμετέραν Θειοτάτην Παναγιότητα καὶ τὴν περὶ Αὐτὴν Ἀγιωτάτην Σύνοδον, ὅπως ἐν τακτικῇ Αὐτῆς συνεδριάσει καὶ ψήφῳ κανονικῇ ἀναδείξῃ κατὰ τὰ εἰρηθότα Μητροπολίτην ἐπὶ ψιλῷ ὀνόματι τῆς πάλαι ποτε διαλαμψάσης Μητροπόλεως Τριπόλεως, στερούμενον φήμης, τιθεῖσα ὡς ἐκλεξιμους τοὺς ἐπὶ παιδείᾳ καὶ εὐσεβείᾳ καὶ ἀρετῇ διακρινομένους ἐκ τοῦ καθ' Ἡμᾶς πρεσβυτερίου δαιωτάτους, Πρωτοσύγκελλον Μελέτιον Ἀποστολόπουλον, Ἀρχιμανδρίτην Θεοφάνην Μοσχονᾶν καὶ Ἀρχιμανδρίτην Μητροφάνην Πάπαρην. τὸν δὲ ψηφισθῆσομενον πέμψωμεν χειροτονηθῆναι εἰς Βασιλεύουσαν, μὴ ὑπάρχοντος ἐνταῦθα τοῦ εἰς προχείρισιν ἀναγκαίου ἀριθμοῦ Ἀρχιερέων ἔχομεν δὲ δι' ἐλπίδος, ὅτι ἡ Σεβασμοπόδης ἡμῖν Ἰμετέρα Θειο-

τάτη Παναγιότης καὶ ἡ περὶ Αὐτὴν ἀγιωτάτη Σύνοδος, θ' ἀποδεχθῆ τὴν ἀδελφικὴν Ἡμῶν ταύτην αἴτησιν καὶ θὰ διατρανώσῃ οὕτω, ὅτι στενὸς ὑφίσταται ὁ ἐσωτερικὸς σύνδεσμος μεταξύ τῶν κατὰ τόπους ἀγιωτάτων ἀδελφῶν Ἐκκλησιῶν συναντιλαμβανομένων ἀλλήλαις ἐν ταῖς δυσχερεῖαις αὐτῶν καὶ ἐργαζομένων ὡς μελῶν ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ σώματος ὑπὸ κεφαλὴν τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν.

Ἐπικαλούμενοι δὲ ἐπὶ τὴν Ἰμ. Θ. Παναγιότητα καὶ τὴν περὶ Αὐτὴν ἀγιωτάτην Σύνοδον τὸν θεῖον φωτισμὸν εἰς ἀνάδειξιν τοῦ χρησίου ἐργάτου τῷ καθ' Ἡμᾶς ἀγιωτάτῳ Ἀποστολικῷ καὶ Πατριαρχικῷ Θρόνῳ καὶ ἐξαιτούμενοι θεοῦ τὰ σεβάσματα Ἰμῶν ἔτη ὡς πλείστα ὑγιεινὰ καὶ πανευφρόσυτα διατελοῦμεν.

Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ τῇ 9 Αὐγούστου 1899

(ὑπογρ.) ὁ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας

ΣΩΦΡΟΝΙΟΣ

ἐν χριστῷ ἀγαπητὸς ἀδελφός.

Ὅτε δὲ μετὰ τὴν ἀνωτέρω αἴτησιν τοῦ ἀειμνήστου Πατριάρχου Σωφρονίου ἐτέθησαν ἐν τῇ ἀγιωτάτῃ Συνόδῳ τῆς Μ. τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίας ψήφοι κανονικοὶ καὶ ἀνεδείχθη ἐψηφισμένος ὁ ἐκ τῶν ὑποψηφίων Ἀρχιμανδρίτης Θεοφάνης Μοσχονῆς, ἐφοδιασθεὶς οὗτος διὰ τῶν ἀναγκαίων συστατικῶν γραμμιάτων ἤφασκε τῆς εἰς Βασιλεῦσιν πρὸς χειροτονίαν. Ἦνεν ἀληθές, ὅτι ἐν τῷ λοιμοκαθάρτηρῳ Κλαζομένων διὰ τὴν εἰς Αἴγυπτον πανώλην εὐρασκομένου τοῦ ἐψηφισμένου ἡδη εἰς Μητροπολίτην Τριπόλεως, ἐπῆλθεν ὁ θάνατος τοῦ ἀειμνήστου Πατριάρχου Σωφρονίου, γενόμενος τῇ 22 Αὐγούστου, ἀλλὰ τὸ γεγονός τοῦτο οὐδεμίαν ἠδύνατο νὰ ἔχη ἐπίδρασιν ἐπὶ τῆς χειροτονίας αὐτοῦ, ὡς τοῦτο καὶ ἐκ τῆς γενομένης μεταξύ τῶν μελῶν τῆς ἱεραῆς Συνόδου συζητήσεως προέκυψεν, ἀποφασισθείσης διὰ πλειονοψηφίας καὶ τῆς χειροτονίας τοῦ ἐψηφισμένου Μητροπολίτου Τριπόλεως, ἥτις καὶ ἐγένετο ἐν τῷ κατὰ Φανάριον Πατριαρχικῷ Ναῷ τῇ 1 τοῦ μηνὸς Σεπτεμβρίου 1899 ἱερουργησάντων τῶν Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν Βερροίας, Συληβρίας, καὶ Σερβίων καὶ Κοζάνης. Τὴν κανονικότητα δὲ τῆς χειροτονίας ταύτης ἐπιμαρτυρεῖ καὶ ἡ κατωτέρω ἐπίσημος ἐπιστολὴ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου.

Ἄριθμ. Πρωτοκολ.

4974

Ὅσιολογιώτατε Μέγα Ἀρχιεπίσκοπε τοῦ ἀγιωτάτου Πατριαρχικοῦ θρόνου Ἀλεξανδρείας κύριε Κωνσταντίνε Παγώνη, τέκνον ἐν Κυρίῳ ἀγαπητὸν τῆς ἡμῶν Μετριότητος· χάρις εἴη τῇ αὐτῆς ὀσιολογιώτητι καὶ εἰρήνῃ παρὰ Θεοῦ. Ἰερὸν καὶ ὀσιον καθήκον ἐκπληροῦντες ἐτελέσαμεν τὴν παρελθούσαν Κυριακὴν ἐν βαθυτάτῃ ψυχικῇ συγκινήσει, καθὰ καὶ τηλεγραφικῶς αὐτῇ ἀγγηγελάμεν, ἐν τῷ καθ' ἡμᾶς πανσέπτῳ Πα-

τριαρχικῶ Ναῶ μετὰ τῶν περὶ ἡμᾶς ἀγίων ἀρχιερέων, τὴν θείαν μυσταγωγίαν καὶ μνημόσυνον ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ ἤδη ἐν μακαρίᾳ τῇ λήξει γενομένου ἀοιδίμου ἐν Πατριάρχεις κυροῦ Σωφρονίου, τὸν ἀμφοτέρως ἐναλλάξ τὰς ἀγιωτάτας ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως καὶ Ἀλεξανδρείας μετὰ συνέσεως πολλῆς καὶ ἐνθέου ζήλου δεξιῶς πηδαλιουχῆσαντος. Τοῦτο δὲ καὶ διὰ τῆς παρούσης αὐτῇ ἀνακοινούμενοι, δηλοῦν ἅμα ποιούμεθα τῇ αὐτῆς ὁσιολογιότητι, ὅτι τὴν ἀδελφικὴν τοῦ ἀοιδίου ἐκπληροῦντες ἀξίωσιν, ἣτις ἐπέπρωτο, ἵνα ἡ ἡ τελευταία ἐκείνου μετ' ἡμῶν πνευματικῇ ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ ἐπικοινωνία, πρῶτην μὲν προσέβημεν ζῶντος ἐτι τοῦ γεραροῦ Πάπα καὶ Πατριάρχου εἰς ἐκλογισμὸν ἐκ τῶν ὑποδειχθέντων ἡμῖν τριῶν ὑποψηφίων, τοῦ τῶς ὁσιολογιωτάτου Ἀρχιμανδρίτου κυρ. Θεοφάνους ἐπὶ τῷ ψιλῷ ὀνόματι τῆς πάλαι ποτὲ διαλαμφάσης ἀγιωτάτης Μητροπόλεως Τριπόλεως, ἣν ἐκλογὴν καὶ ἀμέσως ἐγνωρίσαμεν διὰ τηλεγραφήματος ἡμῶν ἀπευθυνθέντος τῷ γερασμῷ καὶ πολυκλαύστῳ ἡμῶν ἐν Χριστῷ ἀδελφῷ καὶ πνευματικῷ Πατρὶ. Εἶτα δέ, τὸ δεύτερον τῆς αἰτήσεως μέρος πάνυ ἀσμένως ἐκπληροῦντες, διετάξαμεν καὶ τὰ τῆς χειροτονίας τοῦ ἐκλεχθέντος Ἱερωτάτου Μητροπολίτου Τριπόλεως ἣτις καὶ ἐτελέσθη σήμερον μετὰ τῆς συνήθους κανονικῆς διατυπώσεως. Τούτων δὲ πάντων ἐν τάξει καὶ καλῶς συνετελεσθέντων, ἡ αὐτοῦ Ἱερότης ἀπέροχεται αὐθήμερον διακονήσων τῇ Ἐκκλησίᾳ αὐτοῦ, συνὸν δὲ τῇ τελευταίᾳ θείῳ καὶ συστάσει τοῦ ἀοιδίου Πατριάρχου, οὗ εὐχόμεθα ἐκ μέσης ψυχῆς, ἵνα ἀναδείξῃ Κύριος ὁ Θεὸς τὸν ἀξίον διάδοχον, ἐπὶ ἀγαθῷ τῆς ἀγιωτάτης ἀδελφῆς Ἐκκλησίας. Ἡ δὲ τοῦ Θεοῦ χάρις καὶ τὸ ἄπειρον ἔλεος εἴη μετ' αὐτῆς.

(1899 Σεπτεμβρίου α')

(ὕπογρα.) Ὁ Κωνσταντινουπόλεως

Ἐκωνσταντῆνος

ἐν Χριστῷ εὐχέτης διάπυρος

Μετὰ τὰς ἀνωτέρω ἐπισήμους ἐπιστολάς, μόνον τῇ ἡμετέρᾳ πανιερότητι ἐπιτρέπεται νὰ γράφῃ πρὸς τὴν Μεγ. τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν «ὅτι βίβη καὶ ἐκ συναρπαγῆς ἐτελέσθη ἡ χειροτονία τοῦ Τριπόλεως Θεοφάνους» μόνον τῇ ὑμετέρᾳ πανιερότητι ἐπετρέπετο ν' ἀμφιβάλλῃ περὶ τῆς κανονικότητος τῆς χειροτονίας καὶ ἐνώπιον τῆς γενικῆς ἐκλογικῆς Συνελεύσεως καὶ διὰ τῶν δημοσιογραφικῶν ὄργάνων νὰ λέγῃ, ὅτι ὁ Τριπόλεως Θεοφάνης δὲν εἶνε κανονικὸς Ἀρχιερεὺς τοῦ Θρόνου.

Ἄντι ἐπιλόγου

Πανιερώτατε !

Ταῦτα ὅσα «ἐλαβον τὸ δίκαιον θάρρος» νὰ εἶπω καὶ γὰρ δημοσίᾳ πρὸς τὴν ὑμετέραν Πανιερότητα, ἣν διαβεβαίω, ὅτι πρὶν ἢ λάβω τὸν κάλαμον ἐξήντηλα τὰς ἀσθενεῖς μου πνευματικὰς δυνάμεις, ὅπως εὕρω εὐλογοντινα πρόφασιν καὶ δικαιολογήσω τὴν πρὸς τὴν Μεγάλην τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν διαμαρτύρησιν τῆς ὑμετέρας Πανιερότητος, οὐδαμοῦ δὲ εὐρῶν

τοιαύτην, μήτε εἰς τὰς δέλτους τῆς ἱστορίας, μήτε εἰς τοὺς θείους καὶ ἱεροὺς κανόνας, μήτε εἰς τοὺς θεσμοὺς καὶ τὴν πράξιν τῆς Ἐκκλησίας, ἡ-
ναγκάσθη ν' ἀποδώσω ταύτην εἰς τὸ κυριαρχοῦν ἐν Αὐτῇ, ἐν στιγμιαί-
βιαίαις ἐξεγέρσεως ψυχικῶν παθῶν, πνεῦμα ἀντιλογίας, ἢ ἕπερ πιθανότερον
εἰς τὸ προῶρως καὶ ἀκαίρως ἐμφωλευσαν εἰς τὴν καρδίαν τῆς πάθος τῆς
φιλοδοξίας, πρὸ τοῦ ὁποίου ὑπεχώρησεν ὁ πρὸς τὴν ἀλήθειαν ἔρωσ καὶ
σεβασμὸς πρὸς τὰς συνειδήσεις τῶν χριστιανῶν, οἵτινες δύνανται ν' ἀσε-
θήσωσιν ἤδη μέχρι τοῦ σημείου, ὥστε νὰ πιστεύσωσιν, ὅτι καὶ εἰς τὰς
καρδίας τῶν περιβεβλημένων τὰ ὑψηλὰ ἀξιώματα καὶ τῶν πνευματικῶν
αὐτῶν πατέρων καὶ ἀρχηγῶν κοχλάζουσι κοσμικὰ πάθη ἐντὸς τῶν ὁποί-
ων σθένεται ἡ ἀρμόζουσα αὐτοῖς ταπεινοφροσύνη, πραότης καὶ ἀγάπη.

Θέλω δὲ νομίσει ἐαυτὸν εὐτυχῆ, Πανιερώτατε, ἂν ἡ ἐπιστολιμαία αὐ-
τῆ διατριβῆ μου ἐπαναγάγῃ τὴν πανιερότητά της εἰς αἰσθήματα δικαιοῦ-
τερα καὶ ἐπιεικέστερα, ἅτινα ὀφείλει Αὐτῇ καὶ πρὸς τὸν ἱερὸν Κλήρον
καὶ πρὸς τὸν Ὁρθόδοξον Λαόν.

Ἐρρωσο τοίνυν καὶ χαῖρε διδασκόμενος τὰ πλείω καὶ τελειότερα πα-
ρὰ τῆς θείας Σοφίας, ἥτις κατὰ τὸν Ἱεροσολύμων Ἡσύχιον «οὐ χρήζει
συνηγόρων ἀλλ' ὑπηρετῶν· οὐδεὶς γὰρ οὐδὲν Αὐτῇ παρέχει, παρ' αὐτῆς
δὲ πάντες καὶ πάντα λαμβάνομεν».

Ἐγγραφον ἐν Ἀλεξανδρείᾳ κατὰ μῆνα Μάιον τοῦ 1900

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

Ὁ Μ. Ἀρχιδιάκονος
Κωνσταντῖνος Παγώνης.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

007000020449

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ